

МІНІСТЕРСТВО РОЗВИТКУ ГРОМАД, ТЕРИТОРІЙ ТА ІНФРАСТРУКТУРИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМСТВО
„УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ
ПРОЕКТУВАННЯ МІСТ «ДНІПРОМІСТО» імені Ю.М. БІЛОКОНЯ”

EN ISO 9001:2008 Реєстраційний номер: 12 100 45785/01 TMS

Державні ліцензії: топографо-геодезичні роботи Серія АВ №547484 від 03.08.2010); проведення робіт із землеустрою (Серія АГ №583330); пожежна сигналізація та інші (Серія АГ №595095 від 20.05.2101)

арх. № 92636
прим. №

м. ДНІПРО
ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ГЕНЕРАЛЬНОГО ПЛАНУ
РОЗВИТКУ МІСТА
МІСТОБУДІВНИЙ МОНІТОРИНГ
АНАЛІТИЧНИЙ ЗВІТ

Замовник:	Департамент по роботі з активами Дніпровської міської ради
Договір:	від 25.03.2024 №3/8

В.о. директора	Олег Головань
Заступник директора по науці, головний економіст проекту, д.г.н., професор	Юрій Палеха
Начальник архітектурно-планувальної майстерні №1	Олена Малишева
Головний архітектор проекту	Тамара Шидловська
Головний інженер проекту	Люмила Безкоровайна
В.о. начальника АПУ, начальник відділу НМЗМП	Анатолій Економов

Аналітичний звіт виконано авторським колективом ДП «ДІПРОМІСТО» в архітектурно-планувальній майстерні №1 (начальник Олена Малишева) разом із фахівцями інженерно-планувального відділу (начальник Олег Головань) та центру ГІС (начальник Юрій Палеха):

Моніторинг забудови

Головний архітектор проєктів	Тамара Шидловська
Провідний науковий співробітник, к.г.н.	Ірина Соломаха

Моніторинг демографічної ситуації та розселення, соціально-економічної діяльності

Заступник директора з наукової роботи, д.г.н., професор	Юрій Палеха
Провідний науковий співробітник, д.г.н., професор	Григорій Підгрушний
Провідний науковий співробітник, к.г.н.	Ірина Соломаха
Головний економіст	В'ячеслав Сухина

Моніторинг навколишнього середовища

Головний інженер	Володимир Муха
------------------	----------------

Моніторинг інфраструктури

Головний інженер	Елла Тимчук
Головний фахівець	Олексій Срібний

Інженерна підготовка та захист території

Головний інженер проєкту	Людмила Безкоровайна
Керівник групи	Ольга Геращенко

Аналіз демографічної ситуації виконав завідувач відділом міграційних досліджень інституту демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи Національної Академії наук України, к.е.н. Олексій Позняк

Розділ 7 «Моніторинг просторових зв'язків та транспортної інфраструктури» та частково розділ 8 виконав головний фахівець Дмитро Жуков.

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
Розділ 1. ТОПОГРАФІЧНИЙ МОНІТОРИНГ	6
Розділ 2. МОНІТОРИНГ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА	7
Розділ 4. МОНІТОРИНГ ЗАБУДОВИ	23
Розділ 5. МОНІТОРИНГ ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ ТА РОЗСЕЛЕННЯ	24
Розділ 6. МОНІТОРИНГ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	33
Розділ 7. МОНІТОРИНГ ПРОСТОРОВИХ ЗВ'ЯЗКІВ ТА ТРАНСПОРТНОЇ МОБІЛЬНОСТІ	39
Розділ 8. МОНІТОРИНГ ІНФРАСТРУКТУРИ	58
Розділ 9. МОНІТОРИНГ РЕАЛІЗАЦІЇ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	82
Розділ 10. ВИСНОВКИ ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ	89

ПЕРЕДМОВА

Містобудівний моніторинг у складі містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану розвитку м Дніпра» виконано ДП «Український державний науково-дослідний інститут проектування міст «ДІПРОМІСТО» імені Ю.М. Білоконя», відповідно до договору 25.03.2024 №5/8, укладеного з Департаментом по роботі з активами Дніпровської міської ради.

Підставою для виконання послуги є Рішення Дніпровської міської ради від 22.02.2023 №39/34 «Про надання дозволу на розроблення проекту внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра».

Ціллю даної роботи є проведення містобудівного моніторингу містобудівної документації «Проект внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2019 р.).

Законодавчим та нормативним забезпеченням є Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності», «Порядок проведення містобудівного моніторингу», затверджений Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 01.09.2011 № 170 (у редакції наказу Міністерства розвитку громад та територій України від 14 грудня 2021 року № 333), ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування і забудова територій»; ДБН Б.1.1-15:2012 «Склад та зміст генерального плану населеного пункту».

Містобудівна документація «Проект внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2019 р.) була розроблена та затверджена до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» (від 17 червня 2020 року №711-IX).

Відповідно до положень п.3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення цього Закону до 1 січня 2025 року внесення змін до такої документації допускається без урахування вимог цього Закону щодо її складу та змісту.

Тому вимоги розділу IV. Склад та зміст аналітичного звіту за результатами містобудівного моніторингу «Порядку проведення містобудівного моніторингу» в частині оформлення Аналітичного звіту у вигляді електронного документу та створення Баз геоданих містобудівної документації не застосовуються.

При проведенні містобудівного моніторингу здійснено аналіз реалізації містобудівної документації всіх рівнів, дія якої поширюється на територію міста.

Звіт складається з текстових та графічних матеріалів:

Текстові матеріали аналітичного звіту складаються з 9 розділів відповідно «Порядку проведення містобудівного моніторингу»).

Розділ «Моніторинг використання землі» не розробляється.

Відповідно «Порядку проведення містобудівного моніторингу» розділ «Інженерно-технічні заходи цивільного захисту не розглядається.

При здійсненні моніторингу були враховані пропозиції громадських організацій, які були надані в рамках оприлюднення початку роботи над ним.

Графічні матеріали: «Схема містобудівного освоєння території міста». Масштаб 1:10000.

Для розроблення графічних матеріалів використовувалася місцева система координат м. Дніпро (похідна від СК-42), яка має зв'язок з системою координат УСК-2000.

Підготовлений Міністерством розвитку громад, територій та інфраструктури України проєкт Постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проєкту щодо запровадження Містобудівного кадастру на державному рівні». Наразі завершується процес погодження проєкту Постанови, у складі якого міститься структура бази геоданих містобудівної документації на місцевому та регіональному рівні, а також оновлений Класифікатор об'єктів містобудування, який міститиме вимоги до створення структури бази геоданих генерального плану.

У зв'язку з цим створення графічних матеріалів у вигляді наборів геопросторових даних у форматі *.gdb до затвердження Класифікатору та структури бази геоданих є неможливим.

Перелік матеріалів містобудівного моніторингу

Назва матеріалів	Вигляд	Архівний номер
1. Аналітичний звіт	книга	92636
2. Схема містобудівного освоєння території міста. Масштаб 1:10000	тематична схема	192918
3. Графічні та текстові матеріали у цифрових форматах	оптичний диск	780

Розділ 1. ТОПОГРАФІЧНИЙ МОНІТОРИНГ

На початок 2020 року у розпорядженні департаменту по роботі з активами Дніпровської міської ради - уповноваженого органу містобудування та архітектури, знаходилися топографічні дані, інформація про які наведена у таблиці.

Таблиця. Існуючі топографічні дані

	Найменування ресурсу	Обсяг (планшет)	Система координат	Рік оновлення	Автор, формат даних
1	Цифрові ортофотоплани М 1:2000	942, зшиті в єдине поле	МСК-12 (УСК-2000), МСК походження від СК-42,СК-63	2018 р.	ТОВ «Авіаційний розрахунковий центр», в електронному вигляді (растр)
2	Цифрові топографічні плани М 1:2000	562, зшиті в єдине поле	МСК-12 (УСК-2000), МСК походження від СК-42,СК-63	2019-2020 р.	ТОВ «Авіаційний розрахунковий центр», в електронному вигляді (вектор, растр)
3	Цифрові топографічні плани М 1:500	6387, зшиті в єдине поле	МСК походження від СК-42	Різні роки, дані оновлюються постійно, на локальних ділянках.	Різні геодезичні організації, в електронному вигляді (вектор, растр)

У період з 2020 р. по 01.01.2024 р. оновлення цифрових ортофотопланів масштабу 1:2000 та цифрових топографічних планів масштабу 1:2000 не відбувалося.

Таблиця. Дані, щодо оновлення у зазначений період топографічних планів масштабу 1:500

№ п/п	Рік	Кількість ділянок (одиниць)
1	2020	3478
2	2021	3936
3	2022	1595
4	2023	2186
	Всього	11195

Загальна орієнтовна площа території, в межах якої відбувалося знімання поточних змін ситуації протягом звітного періоду складає не більше 10% території міста, без урахування земель водного фонду.

Однак, враховуючи наведену кількість локальних ділянок, де відбувалися зміни ситуації та наявність у достатніх обсягах об'єктів будівництва, уведених до експлуатації, але по яким відсутнє виконавче знімання завершеного будівництва, за результатами топографічного моніторингу рекомендується виконати оновлення топографічних даних всього масштабного ряду.

Розділ 2. МОНІТОРИНГ НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Мета розділу — аналіз і оцінка динаміки природних процесів в плані реалізації проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м Дніпра» за період реалізації 2019 – 2023 роки щодо змін навколишнього середовища, вплив на планувальну структуру та прогнозування можливих наслідків в плані підготовки подальших рекомендацій щодо внесення змін до зазначеної містобудівної документації за складовими:

1. Стан довкілля, узагальнення обсягів природно-ресурсного потенціалу, рівня та умов його використання

Місто Дніпро (40971,8 га адміністративній межі) розташоване в центральній частині Дніпропетровської області, на межі Дніпровсько-Орельського та Сурсько-Дніпровського фізико-географічних районів.

Моніторингові спостереження за станом довкілля, зокрема забруднення атмосферного повітря, водних ресурсів, ґрунтів, ландшафтів в межі м. Дніпро проводяться на 7 стаціонарних постах контролю системи Облгідромету, а також 85 автоматизованих постах контролю різного підпорядкування.

У динаміці контролю відбулося збільшення із 2019 по 2022 ріки, на 5 автоматизованих постів.

Щодо динаміки показників забруднення повітряного басейну. За даними статистичної звітності у 1990 році загальні викиди у повітря складали 254,1 тис. т. У 2019 році – 95,2 тис. т/рік, що менше у 2,7 рази до 1990 року. За даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області за 2023 рік, основна частка викидів припадає на пересувні джерела – 54,4 тис. т/рік, що складає 57,1% від сумарних викидів (лист від 28.03.2024 №10-11/782-24). За контрольними показниками, в динаміці змін по рокам відслідковується стійка тенденція щодо зростання викидів від пересувних джерел (автотранспорт). Дана проблема ускладнюється по причині зростання рівня автомобілізації та невирішеності транспортних розв'язок та обмеженості пропускної спроможності вуличної мережі. Складне становище фіксується в центральній частині міста (район залізничного вокзалу та набережної).

Щодо стаціонарних джерел забруднення. На промислові підприємства припадає 42,9% об'єму викидів. Найбільший обсяг викидів припадає на Самарський район – 27,1 тис. т/рік (28,5%); найменший на Соборний район – 0,1 тис. т/рік (0,1%).

Серед промислових підприємств основними потенційними забруднювачами є Придніпровська ТЕС – 60,0% (із урахуванням збереження потенціалу після відновлення); Нижньодніпровський трубопрокатний завод – 11,7%; Металургійний завод «Євраз» – 8,7%; ВАТ «Дніпрококс» – 2,4%; ВАТ «Дніпрошина» – 1,02%; Південний машинобудівний завод – 0,54%.

В основному, вони сконцентровані в трьох промислових районах міста: на Лівобережжі – Індустріальний (експл. номер Л-9); на Правобережжі – Машинобудівельний (П-6) та Фабричний (П-1). Із урахуванням впровадження екологізації виробничих процесів є тенденція щодо зменшення обсягів викидів у повітря.

В межах промислових районів фіксується перевищення ГДК по: пилю – 1,1 ГДК; аміаку – 0,9 ГДК; діоксиду азоту – 1,1 ГДК; формальдегіду – 0,7 ГДК; бенз(а)пірену – 1,4 ГДК.

Дані показники знаходяться у постійному динамічному стані. ІЗА - "індекс забруднення атмосфери" по місту, емпірично обраховується як високий (11,9), що пояснюється наявністю потужного виробничого комплексу, який у ближній перспективі зберігає існуючу тенденцію.

Щодо динаміки змін за станом водного басейну. Поверхневі води представлені річками Дніпро, Самара, Оріль, заплавними озерами та місцевими потічками, що займають біля 15% від площі міста.

Річки Дніпро і Самара регульовані Дніпровською ГЕС. Їх санітарний стан не відповідає вимогам щодо рекреаційних об'єктів за природною гідробіологічною складовою. Дана ситуація ускладнена за невирішеністю технологічної складової. Біля 40 промислових підприємств міста скидають стічні води без очищення в яружно-балочну систему міста. Згідно «Інвентаризації випусків стоків підприємств» у місті нараховується біля 174 випусків. На правому березі існує 43 великих випуски в р. Дніпро та більше 30 випусків у балки. В межах Лівобережжя - 30 випусків. У місцях випусків, очисні споруди відсутні.

В динаміці змін є тенденція щодо повільного покращення водного басейну міста по малим водним об'єктам, зокрема щодо озер Куплювате, Карпенкове, Шпакове, Куряче, Ломівське, Сухе, Горяннівське, Одинцівського каналу. По даним об'єктам проводиться локальний благоустрій та комплекс гідротехнічних заходів щодо їх оздоровлення.

Щодо річки Дніпро, фіксується перевищення ГДК по аміаку - 3, цинку - 2, міді – 2, фенолу – 1, формальдегіду – 3, нафтопродуктам – 1. Фізико-хімічні показники води не відповідають нормативам у 30-32 %. Значний вплив на забруднення має поверхневий стік (528,0 км мереж дощової каналізації). Сумарний вміст забруднюючих речовин у дощових водах перевищує норматив іноді у 4-7 разів по причині відсутності очисних споруд в місцях випуску.

Однією з головних природних причин щодо санітарного стану водної акваторії Дніпра має широке поширення мілководдя. Це призводить до цвітіння води, порушення гідробіологічних процесів, унеможливлення широкого рекреаційного використання територій. Намічений комплекс гідротехнічних заходів передбачає очищення водних акваторій та повільного покращення їх стану.

Дана тенденція має стійкий характер, що пояснюється загальним екологічним станом міста, як потужного промислового центру України

Щодо динаміки змін ґрунтового покриття міста. За даними геохімічного обстеження території, «Екологічна карта м. Дніпра», в межах міста виявлені території різного ступеня забрудненості.

Правобережжя характеризується слабкою проникністю з відсутністю промивного режиму фільтрації ґрунтів, що створює умови для формування широких по площі ареалів забруднення з підвищеними концентраціями на територіях промислових виробництв та прилеглих сельбищних зон. Загальний рівень забруднення характеризується як помірно-небезпечний з локальними ділянками небезпечного забруднення: ВАТ «Дніпровський трубопрокатний завод», ВАТ «ДМЗ – Євраз».

Окрім того, починаючи з житлових масивів Червоний Камінь, Західний, Тополя, Мандриківка, Перемога є зона підвищеного забруднення.

Західна частина міста (Таромське, Сухачівка, Діївка) характеризується помірним забрудненням. В межах заплавної частини забруднення знижується до нормативних показників.

Лівобережна частина міста розташована на широких алювіальних терасах Дніпра. Це і обумовлює невисокий рівень забруднення ґрунтового покриття (висока ступінь промивного режиму). Зони підвищеного забруднення представлені виключно промисловими територіями: ВАТ «Завод прокатних валків»; ВАТ «Ниžньодніпровський трубний завод; ВАТ «Комінмет». Таким чином, в межі міста простежується чітка закономірність техногенного забруднення, що представлено промисловими ділянками основних виробництв та орографічними умовами території.

Окрім того, геохімічний стан ґрунтового покриття міста ускладнюється проблемою санітарного очищення міського середовища. Дане питання знаходиться в площині невідкладних заходів і потребує свого нагального вирішення.

Річний об'єм накопичення твердих побутових відходів за 2019 рік орієнтовно складає 1,4 млн. м³/рік; за 2022 рік – 1,5 млн. м³/рік, зберігаючи постійну тенденцію. Місто охоплене централізованим санітарним очищенням на 95,0% (2019 р.), 96,2% (2023 р.). Знешкодження здійснюється на:

- » полігоні "Правобережний", площею 131,5га. Для поліпшення екологічного стану міста передбачалося будівництво потужного підприємства промислової переробки ТПВ потужністю 370,0 тис. т/рік (для потреб м. Дніпро). В межах даного полігону також наявна ділянка для утилізації та захоронення будівельних відходів площею 6,2 га, проектним обсягом захоронення 112,0 тис. м³. Загальна СЗЗ - 500 метрів. Даний полігон є основним і єдиним в системі санітарного очищення території міста, що є недостатньо із урахуванням Правобережної та Лівобережної частин міста;

- » в районі селища Авіаторське є ділянка щодо утилізації та переробки будівельних відходів. Використовується для потреб міста. СЗЗ 500 метрів. Має подальшу перспективу діяльності.

У динаміці змін простежується повільна тенденція покращення ґрунтового покриву міста, що пояснюється екологізацією основних виробничих процесів промислових об'єктів, впровадження екологізації виробничих технологій та організації поводження із ТПВ. Динаміка змін по рокам досить стабільна.

Щодо динаміки змін природно-ресурсного потенціалу. Кліматичні умови м. Дніпро є стабільними в динаміці за звітній період 2019 - 2023 роки, за показниками багаторічних спостережень по метеостанції «Дніпро» (98,0 мБС).

Відповідно «Архітектурно-будівельного районування України» територія міста відноситься до комфортних кліматичних показників щодо сельбищних територій. Даний показник є стабільним у часі.

Щодо гідрогеологічних умов (підземні питні води). Місто розташоване в межі Дніпровського артезіанського басейну, для якого характерна наявність потужних осадових відкладів, до яких приурочені водоносні горизонти.

В межах Правобережжя гідрогеологічні умови несприятливі. Виділяється водоносний горизонт архея-протерозоя. Практичного значення для централізованого водопостачання не має.

У межах Лівобережжя виділяються:

- » водоносний горизонт древніх алювіальних відкладів річкових долин і балок. Залягає широкою половою в 15,0-20,0 км вздовж лівого берега Дніпра.
- » водоносний горизонт бучацької свити (напірні води артезіанського басейну платформеного типу). Мають суцільне поширення на північний схід від міста в межах Лівобережжя.

Дані водоносні горизонти не можуть бути рекомендовані як перспективні для цілей централізованого водопостачання через їх незначну і нерівномірну водність і високу мінералізацію. За звітній період переоцінка кадастрових запасів не проводилась. Змін по даному фактору не відбулися.

Щодо динаміки змін річкової мережі. У межі міста, протяжністю біля 31,5 км протікає р. Дніпро, що відноситься до категорії великих річок.

Лівою притокою Дніпра є річка Самара, що своєю гирловою частиною знаходиться в межі міста – біля 9,1 км. Відноситься до категорії середніх річок. В районі Придніпровська своєю гирловою частиною – 1,8 км, протікає залишок лівої притоки Самари р. Шиянка.

Окрім даних річок в межі міста наявні малі місцеві річки та потічки, частково втрачені (взяті в колектори, засипані, пересихаючі). Даний фактор є стабільним у часі. За звітній період по даному показнику зміни не відбулися.

Щодо прибережних захисних смуг. За містобудівною пропозицією, в межах міста орієнтовні розміри ПЗС можуть складати: по р. Дніпро – 640,0 га; по р. Самара – 65,0 га.

Даний фактор є орієнтовним показником щодо подальшого визначення меж ПЗС водних об'єктів міста. За звітний період по ПЗС змін не відбулося.

Щодо змін ґрунтового покриву. Відповідно агроґрунтового районування, територія міста відноситься до степової зони поширення чорноземів звичайних на лесових породах.

Ґрунтовий покрив Правобережжя представлений чорноземами звичайними, малогумусними. На схилах долини Дніпра і балок чорноземи мають різну ступінь змиття.

На Лівобережжі поширені лучно-чорноземні, лучні, лучно-болотні різного ступеня засоленості. Дані ґрунти відносяться до середнього рівня родючості і сприятливі для озеленення зональними дерево-чагарниковими насадженнями.

Даний фактор є стабільним у часі. Змін щодо його покращення чи погіршення за звітний період не відбулося.

Корисні копалини. У межі міста родовища корисних копалин внесені до державного реєстру, відсутні. В межах ближньої зони Дніпропетровського району наявні родовища будівельних матеріалів: камені будівельні; піски будівельні. За звітний період, переоцінка кадастрових запасів не проводилась.

Природно-заповідний фонд. В межі міста, об'єкти природно-заповідного фонду, що внесені до державного реєстру займають площу 166,3 га (0,4% від площі міста), зокрема 2 об'єкти загальнодержавного значення.

За звітний період відбулися повільні зміни щодо створення нових об'єктів ПЗФ місцевого значення, в тому числі, ландшафтний заказник "Лівобережний – 111,0 га" (Рішення обласної ради від 09.10.2020 №656-25/7).

У подальшому розвиток ПЗФ (екологічної мережі міста) передбачається виконувати відповідно «Схеми формування екологічної мережі Дніпропетровської області», затвердженої рішенням Обласної ради від 24.03.2017 №176-8/7, зокрема у межі міста по ключових територіях – «Горянівські озера»; «Гнилокіш»; «Дніпровські острови». Дане рішення є програмним щодо подальшого розвитку об'єктів ПЗФ міста, та області.

Розвиток лісового фонду в межі міста. За даними ДП «Дніпровське лісове господарства» (лист від 04.06.2019 №01/05/177) в межі міста наявні ліси ДЛФ, загальною площею 4351,0 га (10,6% від площі міста) у складі: Новокадацького лісництва – 2888,0 га; Обухівського лісництва – 1213,4 га; Микільського лісництва – 156,6 га; Любимівського лісництва – 93,0 га.

За звітний період в балансі лісів ДЛФ змін не відбулося. Усі ліси відносяться до категорії природоохоронних. Негативного впливу на довкілля лісогосподарська діяльність не створює. Даний показник є досить стабільним у часі.

Природно-рекреаційні території. В межі міста, дані території представлені водно-пляжними ділянками на островах – Мирний, Олексіївський, Зелений, Монастирський, Шевські. В межах прибережних лісових масивів – «Діївська дача», а також в межах житлових масивів – Сонячний, Перемога, Придніпровський.

Загальноміська площа пляжів міста – 97,0 га, зокрема відносно облаштованих – 46,0 га.

За звітний період проводиться регулярне облаштування пляжних територій на площі біля 49,0 га. Інші пляжні території (біля 39,0 га) зарезервовані для послідуочого використання.

Зелені насадження загального користування. В межі міста площа зелених насаджень загального користування, що знаходяться на обліку складає 856,47 га, зокрема: Соборний район – 147,45 га; Шевченківський район – 42,75 га; Центральний район – 48,32 га; Чечелівський район 42,87 га; Амур-Нижньодніпровський район – 125,76 га; Індустріальний район – 104,48 га; Самарський район – 132,59 га; Новокодацький район – 212,25 га.

Для досягнення нормативного показника по зелених насадженнях «Проектом внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» передбачається створення нових ділянок зелених насаджень на площі 869,3 га. Дефіцит площі зелених насаджень загального користування покриваються за рахунок створення нових парків та скверів у районах нового будівництва, пропозиції по організації ландшафтно-рекреаційних зон у балках, а також переведення в категорію лісопарків ділянок існуючих лісових масивів, урочищ і прибережних територій водних об'єктів у межі міста.

У динаміці змін за звітний період, відбувається створення нових ділянок зелених насаджень в районах нового житлового будівництва відповідно визначених нормативних показників (ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій», табл. 8.1).

2. Характеристика природної та техногенної безпеки

Інженерно-геологічна оцінка території. Відповідно «Схеми інженерно-геологічного районування України» територія міста Дніпро відноситься до підвищеної складності будівельних умов освоєння.

Підземні води по відношенню до бетонів мають сульфатну агресивність. Ґрунтові умови характеризуються І типом просідання з можливим проявом ІІ типу.

У плані сейсмічної характеристики, відповідно ДБН В.1.1-12:2014 «Будівництво в сейсмічних районах України», територія міста Дніпро відповідно карт ОСР – "А; В", відноситься до не сейсмічної зони. Відповідно карти "С" відноситься до сейсмічної зони, 6 - балів.

Практично усі зафіксовані геодинамічні процеси – підтоплення, явища просідання, зсуви, порушення території, викликані техногенним навантаженням на міське середовище. Будівництво Запорізької ГЕС та меліоративних систем спровокувало підняття рівня ґрунтових вод в прибережних територіях на орієнтовній площі 3,2 тис. га (7,8% площі міста).

За вихідною інформацією минулих років, а межі міста фіксуються прояви:

- ⊗ підтоплення. Лівобережжя. Ділянка підвищеного рівня залягання ґрунтових вод від денної поверхні до 3,0 метрів (8,0 % від площі міста);
- ⊗ затоплення. Прибережні території з коливанням рівня поверхневих вод під час паводкових режимів в районі Лівобережжя, Діївський гідропарк (1,8%);
- ⊗ заболоченість. Лівобережжя. Прибережні території з поверхневим стоянням рівнів вод і розвитком болотної рослинності (0,9%);
- ⊗ техногенні порушення. Ділянки кар'єрів, відвалів, стихійних звалищ (0,2%);
- ⊗ ерозія території. Правобережжя. Ділянки розвитку ерозійних процесів, що пов'язані з ухилом поверхні та літологічним складом ґрунтів (1,0 %);
- ⊗ зсувні процеси. Правобережжя. Ділянки ймовірного розвитку зсувних процесів обумовлені техногенним навантаженням та геоморфологічною будовою території (1,7 %).

За умов складності будівельного освоєння території, в межі міста виділяються:

- ⊗ території сприятливі для будівництва – 70%. Це території вододільного плато і надзаплавних терас. Ухили поверхні 0,5 - 8,0%. Ґрунтові води залягають на глибинах більше 5,0 метрів. Літологія ґрунтів представлена лесовидними суглинками потужністю більше 10,0 метрів;
- ⊗ території малосприятливі для будівництва – 16%. Представлені схилами долин, річок, балок з ухилами поверхні 8 - 15%. Ґрунтові води залягають на глибинах 2,5 - 3,0 метрів від поверхні. Освоєння даних територій потребує проведення комплексу заходів по пониженню рівня ґрунтових вод та інженерній підготовці території;
- ⊗ території несприятливі для будівництва – 14%. Представлені крутосхиловими територіями балок з ухилом поверхні більше 15%, підтопленими і заболоченими територіями, техногенно-порушеними ділянками, зсувонебезпечними ділянками.

У межі міста, загальна площа прояву природної та техногенної безпеки орієнтовно складає 5,4 тис. га (13,2% площі міста). Дані показники є досить стабільними у часі. За звітний період, позитивні зміни відбуваються в плані реалізації містобудівної документації, що передбачає комплекс заходів по інженерному захисту ділянок міської території.

3. Характеристик екологічного та санітарно-гігієнічного стану земель, водного та повітряного басейнів, рівнів шумового, електромагнітного та радіаційного забруднення

Загальна характеристика екологічного стану. Місто розташоване в центральній частині Дніпропетровської області, на межі Дніпровсько-Орельського та Сурсько-Дніпровського фізико-географічних районів. Така ситуація обумовлює складність рельєфної будови території.

Лівобережна частина має заплавно-рівнинний рельєф з абсолютними відмітками поверхні 51,0 - 72,6 м, із широким розвитком заплавлених стариць та озер. Правобережна частина має сильно розчленований (0,8-0,9 км/км²), пересічно-водороздільний рельєф із перепадом висот 51,0 -180,0 м.

На правобережжі нараховується біля 17 балок, і понад 20 виположених ярів. Найбільші із них – Тунельна, Красноповстанська Довга, Запорізька, Аптекарьська, Сухий Яр, Діївська.

Динамічні зміни даного фактору є досить стабільні у часі. Контроль за їх показниками здійснюється тільки за умови реалізації поточної містобудівної документації, щодо інженерного захисту ділянок забудови.

Санітарно-гігієнічний стан земель. Даний фактор є комплексним показником щодо стану довкілля та здоров'я населення, досить стабільним у часі. Характеризується динамікою вище визначених показників, що в цілому є сприятливими щодо перспективи розвитку м. Дніпро. Показники природного стану ґрунтового покриву, ландшафтної структури, рекреаційного потенціалу, екологічного навантаження на міське середовище є помірними та унормованими по вище визначеним факторам міського середовища. Місто облаштоване розвиненою мережею інженерних комунікацій та мереж, що знаходяться у динамічному стані.

Стан водного басейну. Поверхневі води представлені річками Дніпро, Самара Оріль і низкою (близько семидесяти) малих річок та струмків, що займають біля 15% від площі міста.

Їх санітарний стан не відповідає вимогам щодо рекреаційних об'єктів за природною гідробіологічною складовою. Дана ситуація ускладнена за невирішеністю технологічної складової. Біля 40 промислових підприємств міста скидають стічні води без очищення в яружно-балочну систему міста. У місцях випусків, очисні споруди відсутні.

Екологічний стан водного басейну не задовільний. Деякі відхилення від нормативних показників пов'язані із природними особливостями території, відсутністю широкого розвитку зливової каналізації та організації відведення поверхневого стоку. Подальше вирішення даного питання базується на 100% охоплення території міста системою водопостачання, каналізування, та розвитком нових мереж дощової каналізації, будівництвом локальних очисних споруд. За умови повної реалізації проектних рішень, очікується покращення екологічного стану водних об'єктів.

За звітний період динаміка змін проводилась по ділянках нової забудови щодо розвитку заходів із інженерного захисту території та розвитку мереж водопостачання, каналізування та мереж відведення дощового стоку.

Стан повітряного басейну. За метеорологічними умовами місто відноситься до територій з підвищеним потенціалом забруднення повітря та несприятливими умовами розсіювання промислових викидів – 17% на рік штильові погоди («Районування України за потенціалом забруднення»).

Основними джерелами забруднення є біля 170 виробництв та автотранспорту міста. Загальний об'єм викидів за 2019 рік складає 95,2 тис. т/рік. За контрольними показниками, в динаміці змін по рокам (2023 рік) відслідковується стійка тенденція щодо зростання викидів від пересувних джерел (автотранспорт). Дана проблема ускладнюється зростанням рівня автомобілізації та невирішеності транспортних розв'язок та обмеженості пропускної спроможності вуличної мережі. Складне становище фіксується в центральній частині міста. У 2023 році на промислові підприємства припадає 42,9% об'єму викидів.

Серед промислових підприємств основними потенційними забруднювачами є Нижньодніпровський трубопрокатний завод – 11,7%; Металургійний завод «Євраз» – 8,7%; ВАТ «Дніпрококс» – 2,4%; ВАТ «Дніпрошина» – 1,02%. В основному, вони сконцентровані в трьох промислових районах міста: на Лівобережжі – Індустріальний (Л-9); на Правобережжі – Машинобудівельний (П-6) та Фабричний (П-1).

У межах промислових районів фіксується перевищення ГДК по: пилу – 1,1 ГДК; аміаку – 0,9 ГДК; діоксиду азоту – 1,1 ГДК; формальдегіду – 0,7 ГДК; бенз(а)пірену – 1,4 ГДК.

Дані показники знаходяться у постійному динамічному стані. ІЗА - "індекс забруднення атмосфери" по місту, емпірично обраховується як високий (11,9), що пояснюється наявністю потужного виробничого комплексу міста. В ближній перспективі дана закономірність ймовірно залишається стабільною.

Рівні шумового забруднення. Основним джерелом шуму в місті є діяльність залізниці, основних трансформаторних підстанцій, вплив автотранспорту та робота аеропорту.

Акустичний вплив від залізниці фіксується в межах ліній з транзитним рухом залізничного транспорту, 200 - 240 метрів. Дані параметри є постійною величиною на перспективу. В межах зони впливу залізниці передбачається формування комунально-складських територій, що виконують функцію шумозахисного екрану в межах 100 м від лінії руху. За звітний період змін по даному фактору не відбулося.

Акустичний вплив від автотранспорту. Основним джерелом шуму є вулична магістральна мережа з інтенсивним рухом транспорту по міських магістральних вулицях (біля 17 міських магістральних вулиць).

Емпіричні розрахунки рівнів акустичного забруднення від діяльності автотранспорту знаходяться в межах 25 - 90 метрів від лінії руху. Передбачається широка модернізація транспортної схеми міста з планом «червоних ліній». Для першої лінії забудови рекомендується застосування шумозахисних будівельних матеріалів. Намічається будівництво системи транспортних розв'язок в декількох рівнях.

За звітний період динаміка змін відбулася в плані модернізації центрально-міських магістралей щодо їх збільшення пропускної здатності із формуванням "зеленої хвилі руху". Нормативні параметри акустичного впливу визначаються планом "червоних ліній" із урахуванням унормованих показників акустичного впливу (в сторону зменшення, до першої лінії формованої забудови)

Акустичний вплив від трансформаторних підстанцій. В межах міста наявні 15 трансформаторних підстанцій напругою 150 кВ. Перевищення допустимого рівня шуму від трансформаторних підстанцій фіксується в межах до - 50 метрів. З урахуванням їх місце розташування (в межах промислових територій), проводити спеціальні шумозахисні заходи не доцільно.

Динаміка змін щодо їх акустичного впливу є постійною за звітний період.

Шум від аеропорту «Дніпро». За даними ТОВ «МА Дніпропетровськ» (лист від 17.04.2019 №11/21210) аеропорт розташований в південно-східній частині приміської території, на відстані 15,0 км від центру міста (селище Аеропортівське). Аеропорт включено до переліку стратегічних аеропортів України, має статус міжнародного. Для врахування обмежень та перешкод, аеропортом надані графічні дані щодо рівнів авіаційного шуму із визначенням акустичного впливу – 55 дБА; 65 дБА; 75 дБА. За даними показниками обмеження щодо акустичного впливу поширюються на зони із рівнями для нічного часу вище 60 дБА.

За звітний період, в динаміці змін акустичного впливу аеропорту, змін не відбулося. За даний період аеропорт не здійснює польотів, що обумовлено військовою агресією росії проти України. Подальша перспектива розвитку аеропорту та розвитку міста повинна мати взаємне узгодження щодо умов та обмежень в зоні впливу аеропорту за акустичним станом.

Радіаційне забруднення. Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 23.07.1991 №106 і від 29.08.1994 №600 місто Дніпро не входить у перелік територій, забруднених у результаті аварії на ЧАЕС. За даними моніторингу ДСНС (Обл Гідромет), рівні гама-фону становлять 12-17 мкр/год, щільність забруднення ґрунту цезієм¹³⁷ < 1 кі/км², що не перевищує нормативних контрольованих показників. Даний показник є стабільним у часі.

4. Наявність та площі небезпечних зон відвалів породи гірничодобувних підприємств, вугільних шахт, зон катастрофічного затоплення, затоплення паводковими водами, районів ймовірних провалів та зсувів, а також динаміки цих процесів

Наявність та площі небезпечних зон відвалів породи гірничо-видобувних підприємств, вугільних шахт. В межах міста гірничо-видобувна діяльність та вугільні шахти, відсутні. Небезпечна діяльність та ведення моніторингу не здійснюється. Звітність по даному показнику не проводиться.

Зони катастрофічного затоплення. Головною водною артерією міста є річка Дніпро, що зарегульована системою водосховищ. Біля 50% території міста (Лівобережна, частково Правобережна частини) попадають в зону затоплення при катастрофічному прориві греблі Кам'янського та Кременчуцького гідровузлів, абсолютна відмітка якого, за даними ДСНС, складає 63,4 м.

Динаміка стану даного фактора є стабільною у мирному часі щодо визначеного фактору. За звітній період змін по даному показнику не відбулося.

Затоплення повеневими водами. Природне сезонне коливання рівнів режимів річкової мережі м. Дніпро можливе в межах підняття до 0,5 – 0,8 метра від усталених рівнів місцевих малих річок та потічків. Коливання рівні заплавних частин Дніпра та Самари можливе щорічно в межах 1,1 метра від урізу води. До зон затоплення попадають заплавні ділянки річкових долин та понижені ділянки Лівобережжя. Яружна мережа Правобережжя, що не охоплена мережами дощової каналізації, знаходиться в межах ризиків затоплення під час літно-осінніх дощів.

Контроль за даними показниками проводиться міськими службами інженерного захисту територій (міське управління ДСНС). Динаміка змін відслідковується по ділянкам існуючої та нової житлової забудови міста.

Райони ймовірних провалів та зсувів, динаміка цих процесів. В місті наявні ділянки, потенційно зсувонебезпечні території (2036,0 га). Понад 90% виявлених зсувів спричинено господарською діяльністю людини і лише біля 10% утворились переважно під дією природних факторів. Дані ділянки поширені тільки в межах Правобережної частини міста, що пояснюється рельєфними особливостями території.

Достовірна інформація щодо прояву провальних процесів, відсутня. Але прогнозовано вони мають локальне поширення в районах старої забудови Правобережжя (старі підвальні простори).

Протизсувні заходи включають в себе: упорядкування поверхневого стоку, перехват потоків ґрунтових вод, запобігання природному контрфорсу зсувного масиву від руйнування, підвищення стійкості схилу механічними і фізико-хімічними засобами.

Динаміка даних процесів відбувається в плані реалізації містобудівної документації та її робочого проектування де виконуються геологічне обґрунтування проектних рішень щодо упередження прояву фактору зсувонебезпечності. Із урахуванням викладеного, динаміка цих процесів та упередження їх прояву є позитивною.

5. Результати інженерних, геологічних і гідрологічних вишукувань та відомостей про наявність корисних копалин і підземних вод

Результати інженерних, геологічних і гідрологічних вишукувань. В процесі розроблення містобудівної документації минулих років проводились пошукові та науково-дослідницькі роботи щодо обґрунтування проектних рішень «Внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра».

Щодо стану ґрунтового покриву. Геохімічне обстеження міста по виявленню територій різного ступеня забруднення («Екологічна карта м. Дніпропетровськ», 2000 р.) визначають ділянки забудови на їх відповідність санітарно-екологічним вимогам.

Щодо водоохоронних зон (ВЗ) та прибережних захисних смуг (ПЗС). У 2008-2011 роках, ДП "Дніпродіпроводгосп" виконувався проект щодо визначення меж Водоохоронних та Прибережних захисних смуг по окремим ділянкам водних об'єктів м. Дніпропетровська. Даний проект не погоджений та не затверджений. Незважаючи на це, актуальність даного питання є на часі. Викладені принципи визначення меж даної категорії земель можуть бути враховані при послідуєчій розробці Комплексного проекту щодо визначення відповідних зон водних об'єктів.

Щодо демографічних показників. До проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра», інститутом демографії та соціального розвитку імені М. В. Птухи НАН України, виконувалась робота "Щодо прогнозу чисельності та статтевовікової структури населення м. Дніпро". Актуальність даного питання є нагальною у часі, враховуючи, що дані показники є базовими при розроблення містобудівної документації.

Щодо інженерного захисту території. У 2005 році, Інститутом ЗАТ "Дніпрокомунпроект" була розроблена "Програма комплексних заходів інженерного захисту території м. Дніпропетровська". Інформативна частина даної Програми є актуальною і на сьогодні, враховуючи щодо можливості реалізації визначених заходів по інженерному захисту території міста.

Щодо промислових територій. У 2007 році інститутом «Придніпровський Промбудпроект», була виконана робота «Аналіз промислових територій та комунально-складських формувань міста. Рівень облаштування інженерно-транспортної інфраструктури промислових підприємств». Незважаючи на час, виконання даної роботи щодо систематики промислових утворень, їх показників, рівня інженерного облаштування залишається актуальною.

Щодо геологічних вишукувань. Вони постійно проводяться по ділянкам об'єктів нового житлового, громадського та промислового будівництва. Головним об'єктом досліджень є четвертинні геологічні утворення щодо допустимих навантажень на фундаменти, та врахування можливих проявів несприятливих природно-техногенних процесів.

Щодо гідрологічних вишукувань. У 90-х роках минулого століття інститутом «Укргідропроєкт» імені С.Я. Жука, проводились розрахунки визначення «Коливання рівневих режимів р. Дніпро в межах м. Дніпропетровська». Визначені показники 1 - 10% рівнів є актуальними в плані інженерного захисту території і на сьогодні.

Щодо корисних копалин і підземних вод. У межі міста дана категорія корисних копалин внесених до державного реєстру - відсутня. На суміжних до міста територіях наявні родовища будівельних копалин, представлені – каменями та пісками. Визначення кадастрових запасів по категорії А; В; С проводилось у середині 90-х років минулого століття. Надалі переоцінка запасів не проводилась по причині їх відсутності у межі міста.

Щодо родовищ підземних питних вод. Родовища наявні тільки в межах суміжних лівобережних територій до міської межі м. Дніпро. Представлені ділянками із затвердженими кадастровими запасами: «Західна», «Кам'яниста-1», «Орільська».

6. Прояв несприятливих гідрометеорологічних явищ: лавин, селів, рівня поверхневих вод

Щодо несприятливих гідрометеорологічних явищ. Відповідно ДБН Б.2.2-12/2019 «Планування та забудова територій» (п.14.1.4), контроль по даному фактору проводиться регулярно системою моніторингу "Обласного центру із гідрометеорології" за показниками – тумани; град; ожеледиця; вітер; дощ.

У цілому, кліматичні умови щодо планувальної організації території міста сприятливі для містобудівної діяльності. Прямого впливу на стан здоров'я населення не здійснюється.

Щодо прояву лавин, селів. У межі міста прояв даних факторів, відсутній.

Щодо рівня поверхневих вод. Природне сезонне коливання рівнів режимів річкової мережі м. Дніпро можливе в межах підняття до 0,5 – 0,8 метра від усталених рівнів місцевих малих річок та потічків.

Коливання рівня заплавних частин Дніпра та Самари можливе щорічно в межах 1,1 метра від урізу води. До зон затоплення попадають заплавні ділянки річкових долин та понижені ділянки Лівобережжя. Яружна мережа Правобережжя, що не охоплена мережами дощової каналізації, знаходиться в межах ризиків затоплення під час літно-осінніх дощів.

Контроль за даними показниками проводиться міськими службами інженерного захисту територій (міське управління ДСНС). Динаміка змін відслідковується по ділянках існуючої та нової житлової забудови міста.

7. Стан здоров'я населення та вплив навколишнього природного середовища на здоров'я населення

Медичну допомогу населенню м. Дніпро здійснює багатoproфільна система лікувально-профілактичних установ: 12 центрів первинної медико-санітарної допомоги, 5 поліклінік загального напрямку, 5 – стоматологічних поліклінік, 13 лікарень (в тому числі обласних, дитячих, як багатогалузових так і вузькоспеціалізованих) та стаціонарних диспансерів. Працює 4 підстанції швидкої медичної допомоги, які розташовані в 4-х адміністративних районах міста і обслуговують частково суміжні адмінрайони. У місті функціонує розгалужена система аптек різних форм власності, як правило приватної.

Стан здоров'я населення. Динаміка змін за звітний період проводиться із урахуванням медичної статистичної звітності та «Щорічної доповіді про стан здоров'я населення України» (ДУ «Інститут стратегічних досліджень МОЗ України»), відповідно вперше захворювання на 100,0 тис. осіб дорослого населення класів хвороб, відповідно до класифікації ВООЗ «МКХ -10». Динаміка змін свідчить:

- ⌘ перше місце займають хвороби органів дихання - 35,5 ;
- ⌘ друге, хвороби сечостатевої системи – 21,5%;
- ⌘ третє, хвороби кістково-м'язової системи – 15,4%;
- ⌘ четверте, хвороби системи кровообігу – 13,2%;
- ⌘ п'яте, хвороби органів травлення – 6,7%;
- ⌘ шосте, хвороби нервової системи – 4,2%;
- ⌘ сьоме, деякі інфекційні та паразитарні хвороби – 3,5%.

Дана закономірність характерна, зокрема і по первинній дитячій захворюваності. Серед головних чинників захворюваності є:

- ⌘ старіння населення та його стійкість до захворювань;
- ⌘ генетична спадковість;
- ⌘ структурний чинник;
- ⌘ матеріальне становище населення;
- ⌘ доступність медичних послуг;

- » матеріально-технічне облаштування медичних закладів;
- » профілактика оглядів, та екологія довкілля.

Вплив навколишнього природного середовища на стан здоров'я населення. Основним фактором впливу на здоров'я населення ймовірно є забруднення повітря. Основні обсяги забруднення надходять від пересувних джерел. Це негативно впливає на стан здоров'я жителів міста, особливо дітей і людей похилого віку. Здебільшого забруднення повітря спричиняє захворювання органів дихання.

Другим негативним фактором впливу на здоров'я населення є погана якість питної води. Значною перешкодою у стабільному водопостачанні є старі водопровідні труби та недостатність розвитку мереж дощової каналізації Існує тільки один шлях профілактики поривів - систематична заміна зношених мереж, реконструкція водозаборів та розвиток мереж дощової каналізації

Шум, інтенсивність якого зростає біля автомагістралей впливає на нервову систему, заважає повноцінному відпочинку. Напружений ритм міського життя викликає психоневрологічні розлади і депресії, спричиняє зростання серцево-судинних хвороб і захворювань нервової системи. На відміну від сільських жителів, містяни більше схильні до гіподинамії.

Таблиця. Можливий вплив довкілля на прояв захворюваності населення

Види хвороб	Несприятливі фактори пов'язані з забрудненням навколишнього середовища
Онкологічні	Забруднення повітря, присутність канцерогенних речовин у складових довкілля
Серцево-судинні, нервової, кровотворної та ендокринної систем	Загальна дія факторів забруднення навколишнього природного середовища
Хронічні органів дихання	Забруднення повітря
Хронічні шлунково-кишкового тракту	Погана якість питної води і безпечність продуктів харчування
Кишкові інфекції, гепатит	Наявність збудників хвороб у питній воді чи їжі
Грип, гострі респіраторні хвороби	Епідемії, скупченість населення
Вроджені аномалії	Загальна дія факторів забруднення навколишнього природного середовища. Спадковість

Існуючі проблеми охорони здоров'я є складними для вирішення, мають багатоаспектний комплексний характер.

Враховуючи відсутність по території міста закономірності поширення різних класів хвороб та причинні зв'язки зі станом довкілля, очікувані зміни в стані здоров'я населення в динаміці змін є мало прогнозованими. Проте, невиконання заходів визначених містобудівною документацією з розміщення установ охорони здоров'я (профілактика оглядів, закладів первинної медичної допомоги, та подальший розвиток об'єктів соціального призначення), негативно впливатиме на доступність та рівень медичного обслуговування населення та упереджень щодо захворюваності

8. Наслідки реалізованих проектних рішень містобудівної документації для довкілля, зокрема для здоров'я населення

При розробленні містобудівної документації було проаналізовано можливі ймовірні наслідки реалізації проектних рішень, в динаміці змін для території міста в цілому:

- » для довкілля, зокрема для здоров'я населення. Проектні рішення щодо погіршення екологічного стану території та негативний вплив на здоров'я населення визначеною містобудівною діяльністю - не прогнозується;
- » враховуючи, що безпосередньо в межах міської території враховані наявні об'єктів ПЗФ, негативний вплив на їх діяльність - не очікується. Визначені ділянки Водохоронної зони та ПЗС водних об'єктів міста та режим їх використання в даному проекті враховується;
- » враховуючи, що містобудівна діяльність має соціальне спрямування, вона не створює негативних впливів на довкілля міського середовища, в тому числі на здоров'я населення;
- » за реалізації проектних рішень містобудівної документації, погіршення загального екологічного стану території міста не очікується. Передбачається широкий розвиток об'єктів соціальної інфраструктури та інженерного облаштування території міста.

Заходи передбачені для здійснення моніторингу наслідків виконання документа державного планування для довкілля, зокрема для здоров'я населення м. Дніпро передбачаються веденням щорічного моніторингу містобудівної документації.

Контроль за наслідками реалізації є комплексним процесом проведення якого є невід'ємною складовою своєчасного забезпечення середовища системами інженерної інфраструктури, об'єктами побутового та соціального обслуговування населення, благоустрою території, що відповідно впливає на якість довкілля та комфортність проживання населення. Для проведення моніторингу наведені основні чинники (елементи по факторного аналізу), що потребують уваги та контролю, визначені показники для здійснення контролю та запропоновані необхідні заходи для моніторингу впливів під час реалізації документу державного планування.

Здійснення моніторингу впливів, зокрема на здоров'я населення за визначеними показниками з веденням щорічної звітності дозволить громаді своєчасно виявляти недоліки і порушення, що можуть негативно впливати на комфортність проживання; визначити необхідні заходи по їх усуненню, а також проводити інформування громади про стан реалізації містобудівної документації, поточні ускладнення та прогнозні терміни їх усунення.

Розділ 4. МОНІТОРИНГ ЗАБУДОВИ

Таблиця. Моніторинг забудови (відповідно інформації, наданої управлінням державного архітектурно-будівельного контролю Дніпровської міської ради)

	2020 р.	2021 р.	2022 р.	2023 р.
1. Кількість наданих містобудівних умов та обмежень	133	184	105	284
2. Реєстрації повідомлень про початок виконання підготовчих будівельних роб	17	28	7	8
3. Реєстрації декларацій про початок виконання будівельних робіт	341	800	322	573
4. Реєстрації виданих дозволів на виконання будівельних робіт	22	144	61	82
5. Сертифікат про прийняття в експлуатацію закінченого будівництвом об'єкту	38	81	36	41
6. Реєстрації декларацій про готовність об'єктів до експлуатації та виданих сертифікатів	399	784	387	596

Розділ 5. МОНІТОРИНГ ДЕМОГРАФІЧНОЇ СИТУАЦІЇ ТА РОЗСЕЛЕННЯ

Моніторинг розселення

Місто Дніпро – один з найбільших адміністративних, економічних, наукових та культурних центрів України. Дніпро є обласним та районним центром, центром міжобласної (входять Дніпропетровська, Запорізька та Кіровоградська області) та міжрайонної систем розселення (за матеріалами Генеральної схеми планування території України).

Місто розташоване в середній течії р. Дніпро на обох його берегах та на лівобережній притоці Дніпра – р. Самарі. Відстань до Києва – 592 км.

Місто поділено на 8 адміністративних районів. П'ять розташовані на правому березі Дніпра: Новокодацький, Центральний, Чечелівський, Соборний та Шевченківський, а три – на лівому березі: Амур-Нижньодніпровський, Індустріальний та Самарський.

За період реалізації внесення змін до генерального плану розвитку міста відбулися зміни, зумовлені проведенням адміністративно-територіальної реформи в Україні. У 2020 році, відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року №709-р «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Дніпропетровської області», утворена Дніпровська міська територіальна громада, шляхом реорганізації Дніпровської міської ради Дніпропетровської області. До складу громади увійшли м. Дніпро та селище міського типу Авіаторське.

Змінилися і межі Дніпровського району і, відповідно, районної системи розселення. Наразі до меж району (утворений у 2020 р.) входить 17 територіальних громад, 2 міста, 18 селищ та 214 сіл. Відповідно, відбулися зміни і у структурі міжрайонних систем розселення Дніпропетровської області, які необхідно врахувати при розробці нової редакції Генеральної схеми планування території України.

Моніторинг демографічної ситуації

В цьому моніторингу розглянуто період, який минув після розробки демографічного прогнозу в 2019 р. При розробленні демографічного прогнозу неможливо було передбачити катаклізми, які відбулися в наступні роки, а саме пандемію COVID-19 та повномасштабне вторгнення військ країни-агресора. Ці події суттєво вплинули на демографічну ситуацію в місті.

За 2019-2021 роки моніторинг демографічного розвитку спирається на дані Держстату України. За 2022 та 2023 рр. статистичні дані про населення на рівні міст, які оприлюднював Держстат України, є недоступними або відсутніми. Згідно з листом Головного управління статистики у Дніпропетровській області від 11.04.2024 №10-11/903-24, отримання територіальними органами Держстату України адміністративних даних щодо реєстрації актів цивільного стану щодо народження і смерті, а також даних про декларування/реєстрацію та зняття із задекларованого/zareєстрованого місця проживання у повному обсязі наразі є неможливим. Відповідно формування органам державної статистики об'єктивної статистичної інформації щодо чисельності населення, починаючи з 01.03.2022, призупинено.

Наразі, доступними є лише дані реєстраційної статистики Міністерства юстиції України про загальні числа народжених і померлих на рівні областей у цілому, що не дає можливості виокремити дані для адміністративних районів чи територіальних громад.

Чисельність населення

Від початку 2019 до початку 2022 р. чисельність населення Дніпра скоротилася з 998,103 до 968,502 тис. осіб (тобто на 3,0%). Це скорочення майже повністю пояснюється природним убутком (перевищенням числа померлих над кількістю народжених). Натомість людність смт Авіаторське, яке входить до Дніпровської громади, збільшилася з 2,473 до 2,576 тис. осіб (на 4,2%). Звісно, зростання чисельності населення селища відбулося за рахунок міграційного припливу, який виявився більшим за природний убуток.

В результаті обидва варіанти прогнозу, розробленого в 2019 р., виявилися дещо завищеними. А саме: чисельність населення Дніпра за оцінку Держстату станом на початок 2022 р. виявилася на 7,524 особи (тобто на 0,8%) меншою, ніж за реалістичним варіантом прогнозу на ту саму дату. Кількість мешканців смт Авіаторське, навпаки, виявилася більшою за прогноз на 142 особи, що становить 5,5%. Більша відносна похибка прогнозу для меншої популяції є звичним явищем і впливає з закону великих чисел. Більша чисельність населення Дніпра, натомість, має більшу інерцію та стабільніші відносні показники, які дають змогу для надійнішої оцінки тренду та, відповідно, точнішого прогнозу.

Народжуваність

Прогноз народжуваності, розроблений у 2019 р., виявився завищеним за обома варіантами. Про це наочно свідчить рис. 1.

Загальні коефіцієнти народжуваності виглядають практично так само (рис. 2).

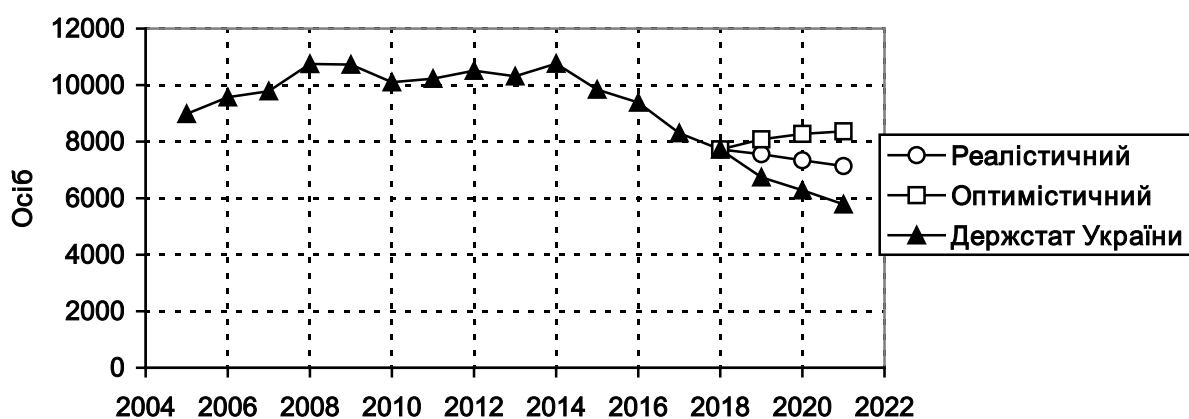

Рисунок 1 — Число народжених в м. Дніпро згідно варіантів прогнозу 2019 р. та даних Держстату. Джерело: дані Держстату України, авторські розрахунки.

На жаль, із 2020 р. Держстат України перестав надавати дані про число народжених за віком матері для територіального рівня нижче області. Проте, така інформація є необхідною для розрахунку сумарного показника народжуваності, який більш точно характеризує рівень народжуваності, ніж загальний коефіцієнт народжуваності. Тому для 2020—2021 рр. було здійснено оцінку на основі доступних даних про народжуваність за віком матері для міських поселень Дніпропетровської області та загального числа народжень і кількості жінок репродуктивного віку в самому Дніпрі. Така оцінка свідчить, що в 2021 р. сумарний показник народжуваності знизився до 0,92 дитини на жінку в середньому, тоді як по області в цілому він був дещо вищим і становив 1,03 дитини на жінку.

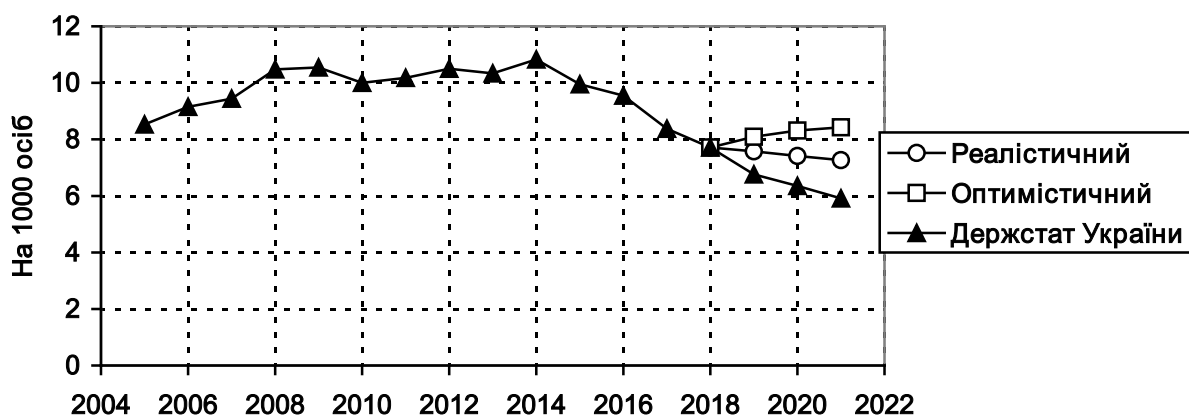

Рисунок 2 — Загальні коефіцієнти народжуваності в м. Дніпро згідно варіантів прогнозу 2019 р. та даних Держстату. Джерело: обчислено за даними Держстату, авторські розрахунки.

Досягнення сумарного показника народжуваності близько 1,1 дитини на жінку в попередньому 2018 р. (за який тоді були доступні дані) тоді вбачалося як рівень, нижче якого народжуваність навряд чи впаде. Проте, народжуваність продовжила падіння без видимого уповільнення (рис. 3).

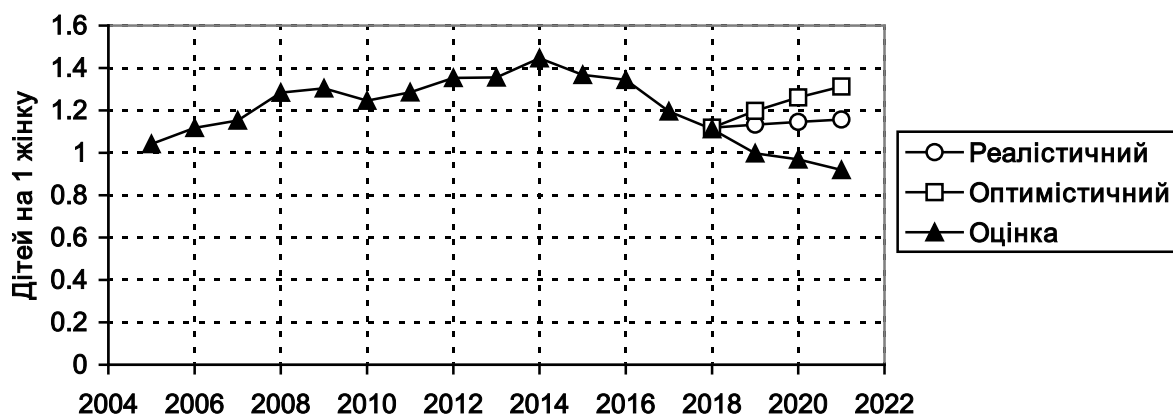

Рисунок 3 — Динаміка сумарного показника народжуваності в м. Дніпро. Джерело: обчислено на основі даних Держстату, авторські розрахунки.

Смертність та тривалість життя

Прогноз смертності, розроблений у 2019 р. виявився заниженим за обома варіантами. У 2019 р. не було можливості передбачити зростання числа смертей унаслідок прямого і непрямого впливу пандемії COVID-19. Про це свідчить аналіз динаміки показників, які уже відомі за результатами 2020—2021 рр. (рис. 4).

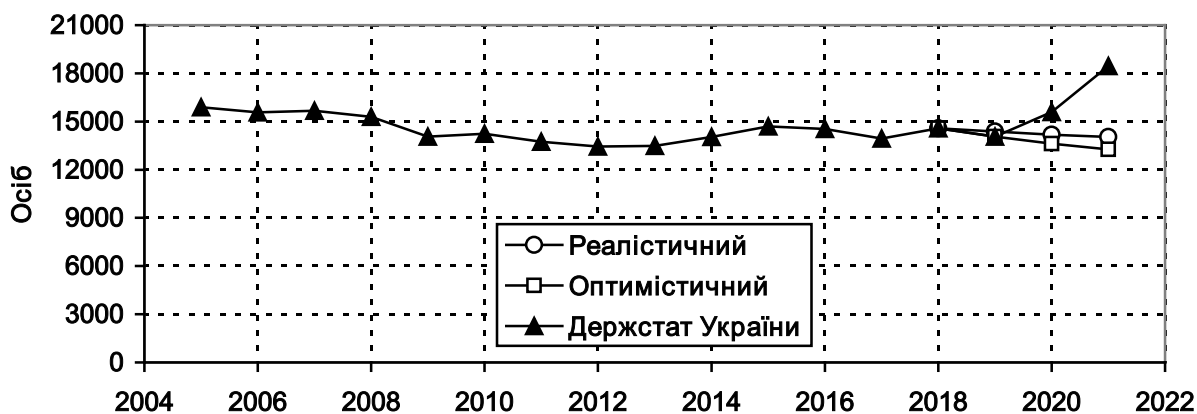

Рисунок 4 — Число померлих в м. Дніпро згідно варіантів прогнозу 2019 р. та даних Держстату. Джерело: дані Держстату України, авторські розрахунки.

Аналогічним чином виглядають і загальні коефіцієнти смертності (рис. 5).

Середня очікувана тривалість життя при народженні в Дніпрі, як і в цілому в Україні та більшості інших країн світу, за 2020—2021 рр. різко впала. Якщо з 2009 до 2019 р. цей показник зріс із 75,7 до 77,6 серед жінок та з 65,5 до 67,8 року серед чоловіків, то в 2021 р. цей показник досяг 64,8 та 74,2 року. Таким чином, пандемія Covid-19 лише за 2 роки нівелювала приріст попередніх 10 років (рис. 6).

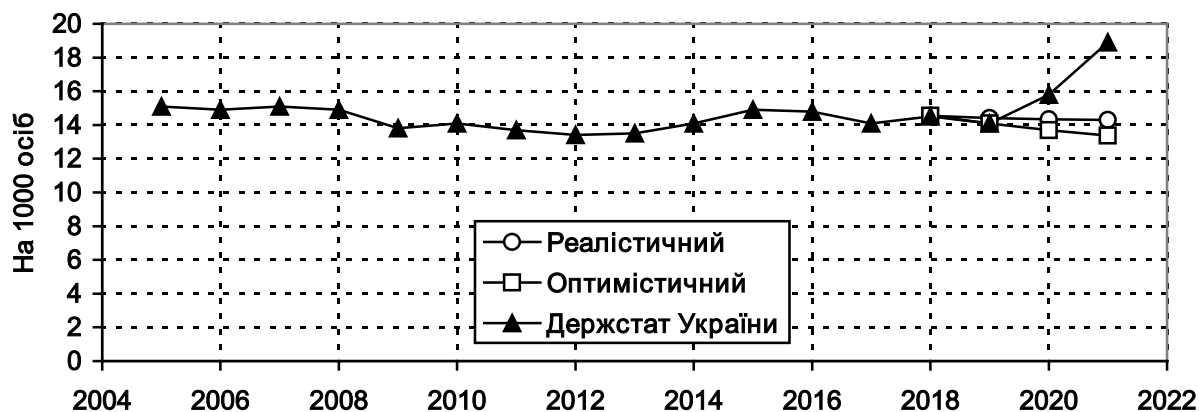

Рисунок 5 — Загальні коефіцієнти народжуваності в м. Дніпро згідно варіантів прогнозу 2019 р. та даних Держстату. Джерело: обчислено за даними Держстату, авторські розрахунки.

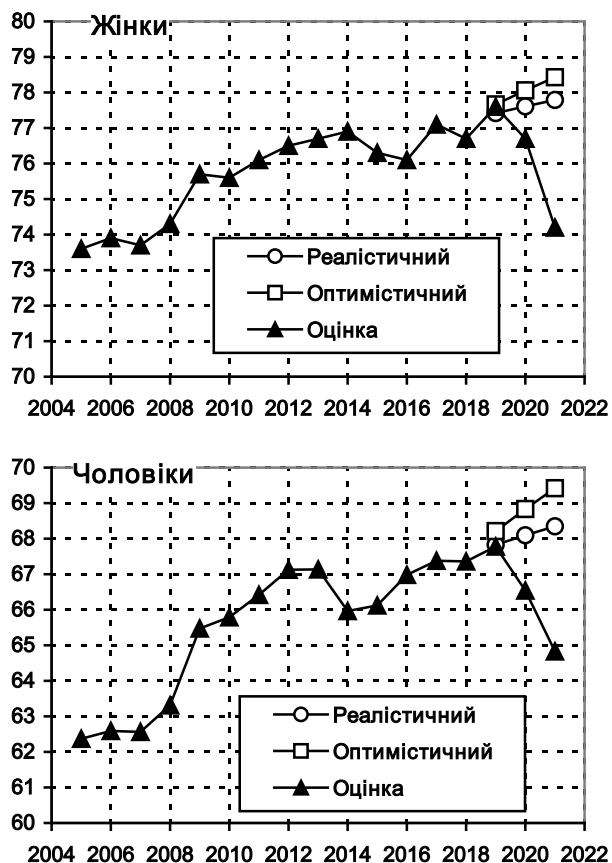

Рисунок 6 — Динаміка середньої очікуваної тривалості життя при народженні в м. Дніпро. Джерело: обчислено на основі даних Держстату, авторські розрахунки.

Таким чином, за період пандемії COVID-19 жінки в Дніпрі втратили 3,4 року, а чоловіки майже 3,0 року при народженні. Проте, смертність неоднаковою мірою позначилася на життєвому потенціалі різних вікових груп населення. Найбільші втрати спостерігалися серед немовлят і осіб віком понад 50 років. Молодь і особи середнього працездатного віку відчували лише незначний ефект або навіть зниження смертності (рис. 7).

Вірогідною причиною є утримання від небезпечних і ризикованих видів діяльності, властивих молоді, внаслідок запроваджених карантинних обмежень, а також віковій особливості смертності від COVID-19 – підвищена загроза для осіб літнього віку.

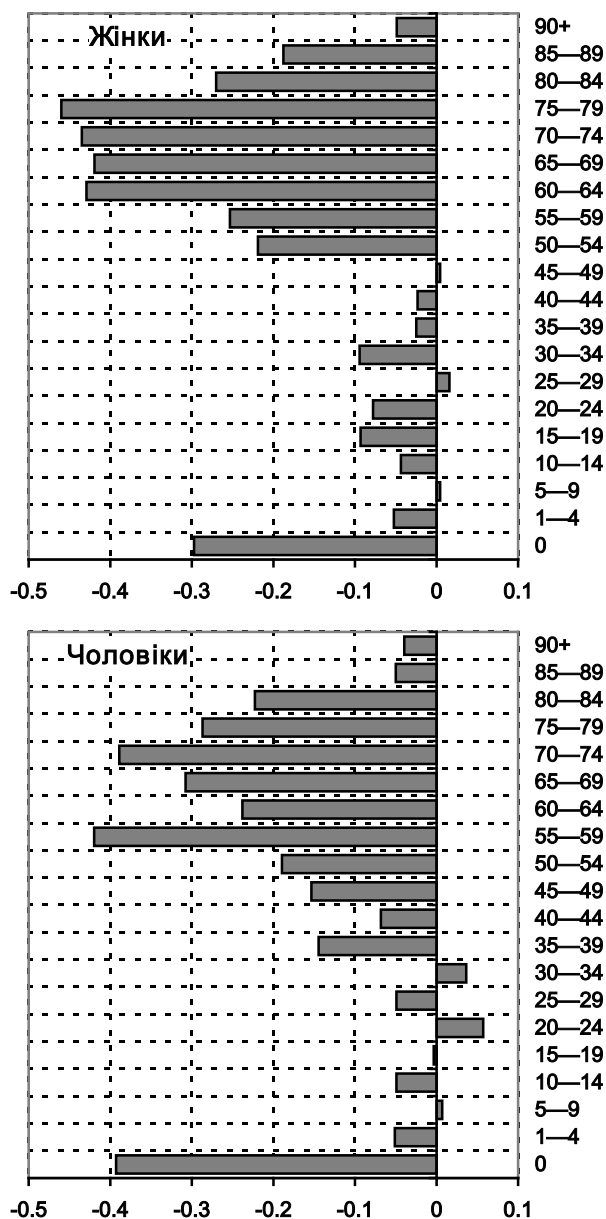

Рисунок 7 — Внесок зміни смертності за віком в приріст середньої очікуваної тривалості життя при народженні з 2019 до 2021 р. в м. Дніпро. Джерело: обчислено за даними Держстату.

Міграція населення

На відміну від показників природного руху населення, фактичні показники сальдо міграцій за даними Держстату для 2019-2021 рр. потрапляють у межі діапазону варіантів прогнозу, хоча є значно ближчими до результатів розрахунку реалістичного варіанту, ніж оптимістичного. Більша відповідність міграційного прогнозу реаліям, порівняно з прогнозом народжуваності та смертності обумовлена менш вираженим впливом пандемії COVID-19 на міграції, ніж на природний рух (рис. 8).

Відповідно передбачення параметрів міграційного руху виявилося більш точним, ніж прогнозування параметрів природного руху.

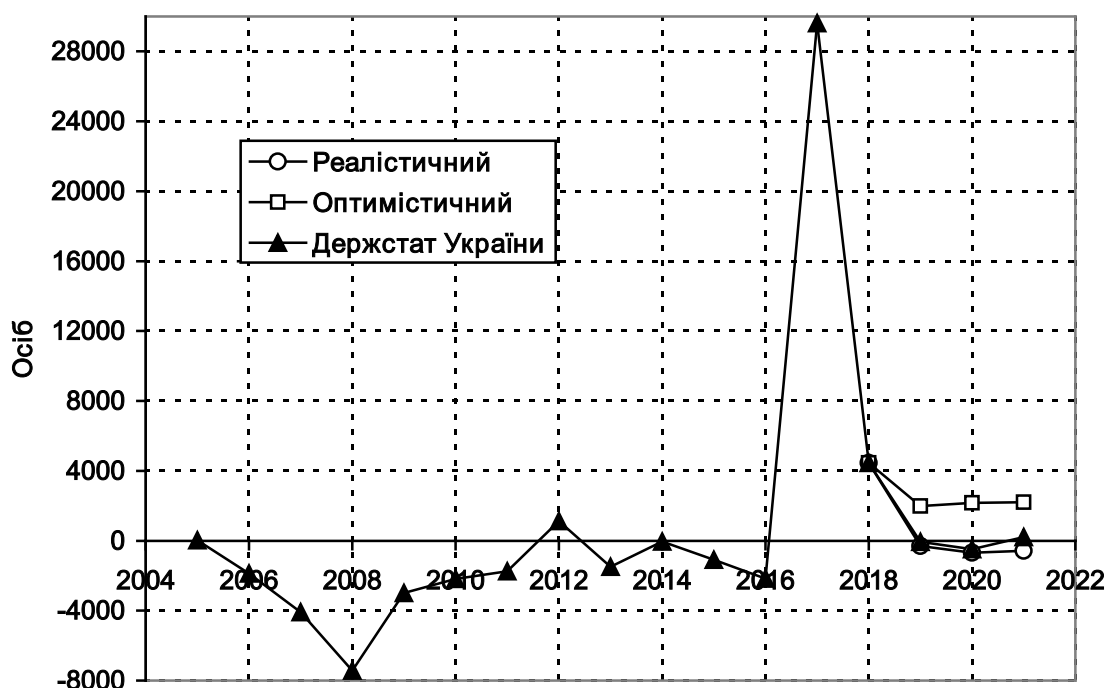

Рисунок 8 — Сальдо міграцій населення м. Дніпро згідно варіантів прогнозу 2019 р. та даних Держстату. Джерело: дані Держстату України, авторські розрахунки.

Статеві-вікова структура населення

Згідно з фактичними даними Держстату в структурі населення міста Дніпро на початок 2022 р. питома вага чоловіків та осіб працездатного віку в загальній чисельності населення виявилася більшою, ніж передбачалося за результатами прогнозування, натомість частка жінок та осіб віком 60 років і старше – меншою (табл. 1). Частка дітей віком 0-15 років перебуває у межах діапазону варіантів прогнозу. Загалом розходження між фактичними та передбачуваними показниками статеві-вікової структури населення Дніпра є несуттєвим.

Таблиця .1 Статеві-вікова структура населення м.Дніпро згідно варіантів прогнозу 2019 р. та даних Держстату, на початок року, %

	2018, дані Держстату	2022		
		дані Держстату	оптимістичний варіант	реалістичний варіант
Чоловіки	45,3	45,3	45,2	45,2
Жінки	54,7	54,7	54,8	54,8
0-15	15,4	15,4	15,5	15,3
16-59	61,1	59,6	59,4	59,4
60+	23,5	24,9	25,1	25,3
Усього	100,0	100,0	100,0	100,0

Джерело: дані Держстату України, авторські розрахунки.

Демографічні трансформації в період російсько-української війни

Вторгнення військ країни-агресора 24 лютого 2022 р. на території України, контрольовані Українським Урядом, призвело до безпрецедентних, наймасовіших у Європі після Другої світової війни переміщень населення. Мешканці регіонів України, прилеглих до зони бойових дій, та окупованих територій стали виїздити як до відносно безпечних українських регіонів, так й до зарубіжних країн.

Вже у 2022 р. частина дітей довоєнних мешканців Дніпра народилися за межами України. З кінця цього ж року відбувається зменшення інтенсивності народжуваності через відкладення народження дітей сім'ями дніпрян (як тими, які в повному складі залишилися в Україні, так і розділеними внаслідок виїзду жінок за кордон). Натомість смертність збільшилася, причому не тільки за рахунок бойових дій та ракетних обстрілів населених пунктів, але й через погіршення умов життя, зокрема зниженням доступності кваліфікованої медичної допомоги.

На даний момент відсутні дані про фактичну кількість населення м. Дніпро враховуючи виїзд певної кількості населення у більш безпечні області та за кордон в перші місяці збройної агресії Російської Федерації проти України, а також поступове повернення людей, які виїхали.

Водночас, Дніпропетровщина згідно з даними 15 раунду опитування населення України, яке здійснює представництво Міжнародної організації з міграції в Україні, є найбільшим регіоном розміщення ВПО¹.

Тільки у м. Дніпрі станом на початок 2024 р. за даними департаменту соціального захисту населення Дніпропетровської обласної військової адміністрації зареєстровано більше 180 тис. внутрішньо переміщених осіб, що складає біля 20% від загальної чисельності населення територіальної громади станом на 1 січня 2022 р.

Висновки

При розробленні демографічного прогнозу міста Дніпра динаміка міграцій була прогнозована з досить високою точністю, натомість прогноз показників народжуваності виявився завищеним, а прогноз параметрів смертності – заниженим.

Розходження між прогнозними розрахунками та фактичними даними 2019-2021 рр. пов'язані перш за все з пандемією COVID-19, яку неможливо було передбачити. Повномасштабне вторгнення військ країни-агресора привело до припинення збору переважної частини офіційних даних щодо демографічних процесів і значно більшої (ніж у 2019-2021 рр.) невизначеності параметрів демографічного розвитку м Дніпро.

¹ Звіт про внутрішнє переміщення населення в Україні — Р15: грудень 2023 року. – Представництво МОМ в Україні.

Проте, збільшення чисельності населення за рахунок внутрішньо переміщених осіб на 10 відсотків і більше від загальної чисельності населення територіальної громади станом на 1 січня 2022 р. є підставою¹ для віднесення території міста Дніпра до такого функціонального типу як території відновлення з відповідними вимогами до особливостей відновлення та розвитку територіальної громади, прискореного відновлення зруйнованих та пошкоджених об'єктів критичної та соціальної інфраструктури, об'єктів житлового і громадського призначення, створення сприятливих умов для діяльності суб'єктів господарювання.

Місто Дніпро за будь-яких умов залишається важливим економічним центром України. По завершенні війни в процесі повоєнної відбудови України існує велика ймовірність повернення переважної частини вибулих мешканців до міста, залучення нових мігрантів в процеси відновлення та розвитку територіальної громади і досягнення параметрів демографічного розвитку, визначених демографічним прогнозом, розробленим у складі містобудівної документації «Проект внесенні змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2019 р.).

¹ «Порядок визначення територій відновлення», затверджений Постановою КМУ від 18.07.2023 № 731

Розділ 6. МОНІТОРИНГ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Виробничий комплекс та ділова активність

Місто Дніпро є одним із найбільших багатофункціональних господарських центрів України. На нього приходить близько 6% усього виробництва промислової продукції держави, понад 7% металургійного виробництва, 9% машинобудування.

Провідну роль у промисловості міста відіграє переробна промисловість, на долю якої припадає 94,3% виробленої продукції. При цьому спеціалізуючими видами промислової діяльності є виробництво харчових продуктів, напоїв, тютюнових виробів (26,5% від загального обсягу реалізованої продукції), металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів (24,9%), машинобудування (13,4%), виробництво гумових і пластмасових виробів (8,2%) та інші.

Особливу роль у промисловості міста відіграє машинобудування, що спеціалізується на високотехнологічних галузях, зокрема виробництві повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування, виробництві рухомого складу залізниць, машин і устаткування загального призначення, точного машинобудування тощо.

У 2021 році у місті функціонувало понад 19 тис. виробничих підприємств, на яких було зайнято близько 380 тис. працівників. Обсяг реалізованої продукції господарського комплексу міста склав 870066,5 млн. грн.

Таблиця. Структура обсягів реалізованої промислової продукції м. Дніпро за основними видами діяльності, 2021 р.

Види промислової діяльності	Обсяг реалізованої продукції, тис. грн.	Частка до загальної вартості, %
Добувна промисловість і розроблення кар'єрів	284 869,3	0,2
Переробна промисловість, з неї	11 688870,10	94,3
Виробництво харчових продуктів, напоїв, тютюнових виробів	33103150,4	26,5
Текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів	1160515,1	0,9
Виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність	4674027,8	3,7
Виробництво коксу та продуктів нафтопереробки	1764292,5	1,4
Виробництво хімічних речовин і хімічної продукції	334 837,9	2,7

Види промислової діяльності	Обсяг реалізованої продукції, тис. грн.	Частка до загальної вартості, %
Виробництво основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів	205689,4	0,2
Виробництво гумових і пластмасових виробів	10198 974,1	8,2
Виробництво іншої неметалевої мінеральної продукції	7503 643,3	6,0
Металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів, крім машин і устаткування	31127 054,8	24,9
Машинобудування, крім ремонту і монтажу машин і устаткування	16744 941,7	13,4
Інші види промислової діяльності, ремонт і монтаж машин і устаткування	7856 743,1	6,3
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	1208 606,4	1,0
Водопостачання; каналізація, поводження з відходами	5647 748,2	4,5
Разом по усіх видах промислової діяльності	124830 094,00	100,0

Найбільшими підприємствами міста за чисельністю працівників та обсягами виробництва є ПАТ «Дніпровський металургійний завод», ПАТ «ІНТЕРПАЙП НТЗ», ВАТ «Дніпрококс», Державне підприємство «Виробниче об'єднання Південний машинобудівний завод ім. О.М. Макарова», ВАТ «Дніпрошина», АТ «Дніпроважмаш».

Розв'язана агресором повномасштабна війна та постійні ракетно-бомбові удари нанесла значних збитків господарству міста, спричинили значний відтік населення та релокацію господарських об'єктів. Окремі підприємства міста зазнали безпосередніх руйнувань.

Післявоєнна відбудова та подальший розвиток економіки міста та спрямованість її структурних трансформацій має бути орієнтованим на перехід до постіндустріальної стадії розвитку. Визначальною передумовою цього є всебічна модернізація господарства оновлення основних засобів на основі впровадження технічних та технологічних інновацій, виходу на ринок з новою наукоємною, конкурентоспроможною продукцією. Основного значення в цій ситуації набуває необхідність проведення масштабної реіндустріалізації економіки, а також прискореного розвитку галузей третинного сектору економіки, що забезпечують ефективне функціонування виробництва та продукування інновацій (ринкова інфраструктура, науково-дослідна та проектно-конструкторська діяльність, надання підприємницьких послуг (консалтинг, інжиніринг, маркетинг тощо).

Інвестиційна привабливість території

Покращення інвестиційного клімату міста потребує створення тут низки привабливих для капіталовкладень господарських об'єктів. Основними серед них у нинішніх умовах є індустріальні та технологічні парки, ІТ кластери, логістичні комплекси тощо.

Індустріальний (промисловий) парк – це сукупність суб'єктів господарювання, що здійснюють господарську діяльність на обмеженій та відповідним чином облаштованій території на умовах, визначених відповідними законодавчими актами. Індустріальні (промислові) парки можуть створюватися в межах земель державної та комунальної власності. Ініціатором створення промислового парку є центральний, місцевий орган виконавчої влади або суб'єкт господарювання, який ініціює та здійснює заходи щодо створення та діяльності промислового парку. Керуюча компанія – юридична особа, яка на одержаній відповідно до законодавства у користування земельній ділянці здійснює облаштування території промислового парку та управління ним.

Облаштування території промислового парку передбачає виконання робіт керуючою компанією за рахунок власних або запозичених коштів з метою створення необхідних умов забезпечення діяльності учасників промислового парку: будівництво під'їзних автошляхів та залізничних колій, потужностей з електро-, водо-, газо-, теплопостачання, водовідведення, очищення води, повітря, об'єктів пожежної безпеки, об'єктів виробничого призначення, складської інфраструктури, об'єктів для розміщення адміністративних приміщень та об'єктів громадського харчування, створення інформаційних комунікацій, паркувальних зон та “зеленої зони”, а також із забезпечення охорони, транспортування, складського, інформаційно-комунікаційного, консультаційного та сервісного обслуговування території промислового парку. Промисловий парк розміщується на землях несільськогосподарського призначення, які можуть перебувати у державній або комунальній власності, площею від 20 до 700 гектарів.

Становлення чіткої інноваційної спрямованості промислового комплексу м. Дніпро може бути здійснене лише на основі розробки та широкого впровадження технологічних нововведень, виходу на ринок з новою наукоємною, конкурентоспроможною продукцією. Ці риси мають бути притаманними усім галузям промисловості. Формування такої моделі господарства досягається шляхом інтегрування промислового виробництва міста з територіальними формами організації інноваційної діяльності. Ключовими компонентами серед цих форм є технопарки, які в своєму розміщенні орієнтуються на зручне транспортно-географічне положення (близькість до транспортних коридорів), наявність висококваліфікованої робочої сили, сформовану інженерну, комунікаційну інфраструктуру, близькість до крупних університетських центрів, ринок венчурного капіталу тощо.

У містобудівному відношенні технопарк являє собою планувально виражену частину міської території, на якій є необхідна інфраструктура та розташовані підприємства наукоємних високотехнологічних галузей промисловості, науково-дослідні та впроваджувальні організації тощо. Здебільшого у межах технопарку реалізується повний інноваційний цикл, що передбачає проведення наукових досліджень, розробку дослідних зразків продукції та її впровадження у виробництво.

Міжнародний досвід засвідчив, що у своїй діяльності технопарки орієнтуються не на великі наукові установи, а на малі та середні дослідницькі фірми венчурного типу. Не маючи достатніх коштів на створення власної матеріально-технічної бази такі фірми орендують необхідні їм потужності. З цією метою у межах технопарків створюються так звані інноваційні «інкубатори», чи «оранжереї», що являють собою технічно оснащені приміщення багатоцільового призначення.

На даний час в Дніпрі започатковано формування системи індустріальних та технологічних парків. Зокрема реалізується програма створення індустріального парку «INNOVATION FORPOST». Територія, на якій передбачено створення індустріального парку, становить 49,5114 га загальної площі і складається з 35 земельних ділянок. Із західної сторони межею ділянки індустріального парку є проєктована громадська забудова Слобожанського проспекту, з північної – промислові підприємства, розташовані по вул. Каштановій, з південної – громадська забудова, розташована на вул. Столетова, зі східної – територія, що перебуватиме в оренді Публічного акціонерного товариства «ІНТЕРПАЙП НТЗ».

Земельна ділянка має привабливі ознаки для потенційних інвесторів, а саме:

- ⊗ доступність до центру м. Дніпро, враховуючи наявність автодоріг;
- ⊗ можливість розміщення обслуговуючих об'єктів;
- ⊗ можливість розміщення альтернативних джерел енергії з відновлювальних ресурсів;
- ⊗ відсутність звалищ, очисних споруд і небезпечних виробництв; тощо.

Метою створення індустріального парку є забезпечення сталого економічного розвитку міста Дніпра і зростання добробуту мешканців міста шляхом формування сприятливих умов для залучення внутрішніх та іноземних інвестицій в економіку міста, запровадження сучасних технологій і найкращого світового досвіду організації промислового виробництва, ефективного функціонування і розвитку промислових підприємств, економічного розвитку і підвищення конкурентоспроможності міста, збільшення надходжень до міського бюджету міста Дніпра та Державного бюджету України, створення сучасної промислової, транспортно-логістичної та ринкової інфраструктури.

Основними завданнями створення індустріального парку є:

- ⌘ підвищення інвестиційної привабливості міста Дніпра;
- ⌘ підвищення рівня ділової активності в місті, розвиток малого і середнього підприємництва;
- ⌘ створення нових промислових виробництв з використанням інноваційних, енергозберігаючих та екологічно чистих технологій;
- ⌘ насичення внутрішнього ринку конкурентоспроможними товарами і послугами вітчизняного виробництва;
- ⌘ нарощення виробничо-експортного потенціалу місцевих підприємств та активізація їх зовнішньоекономічної діяльності;
- ⌘ розвиток інженерно-транспортної, логістичної та ринкової інфраструктури міста;
- ⌘ збільшення податкових надходжень до місцевого і Державного бюджету України;
- ⌘ підвищення рівня життя та добробуту мешканців міста шляхом створення нових робочих місць, збільшення обсягу середньої заробітної плати в регіоні, підвищення професійного рівня працівників, зниження показників освітньої та трудової міграції населення.

Функціональне призначення Індустріального парку, становить такі пріоритетні напрямки діяльності підприємств-учасників Індустріального парку:

- ⌘ виробництво електричних машин (виготовлення дронів, робототехніки й іншої продукції машинобудування для відстеження транспортних засобів, спостереження за нижніми шарами атмосфери і потреб агропромислового комплексу);
- ⌘ виробництво електричного устаткування й обладнання (виготовлення акумуляторних батарей тривалого терміну дії з додаванням нанодисперсних домішок);
- ⌘ металургійне виробництво (виготовлення металевих сплавів із використанням нанодисперсних домішок); – виробництво неметалевої мінеральної продукції (виготовлення піноскла з високим рівнем міцності та теплопровідності);
- ⌘ надання комп'ютерних послуг (розробка програмного забезпечення та автоматизованих систем управління для потреб виробничих підприємств). Перелік галузей і напрямів виробництва може бути розширений та/або належним чином скоригований відповідно до актуальних потреб місцевої громади та об'єктивних умов ринку, а також рівня попиту на продукцію.

Термін реалізації цього проекту розрахований на період 2017 – 2027 рр.

Також у м. Дніпро заплановано створення технопарку «Шинний». Це індустріальна територія загальною площею 62 гектари (300 тис. м²), призначена для будівництва та функціонування складських, виробничих, офісних та інфраструктурних об'єктів. Його створення спрямоване на підтримку підприємництва в Дніпропетровській області. Його розташування на вул. Бориса Кротова (промислова зона мікрорайону «12 квартал») характеризується повним інфраструктурним забезпеченням та зручним транспортно-логістичним положенням. Термін реалізації першої черги: 2024 р.

Перспективи формування цих та інших інноваційних об'єктів значною мірою залежатимуть від тривалості бойових дій та небезпеки обстрілів міста. Однак, плани післявоєнної відбудови та модернізації господарського комплексу міста мають бути зорієнтовані на подальший розвиток мережі інвестиційно привабливих інноваційних об'єктів.

Розділ 7. МОНІТОРИНГ ПРОСТОРОВИХ ЗВ'ЯЗКІВ ТА ТРАНСПОРТНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

ЗОВНІШНІЙ ТРАНСПОРТ

Авіаційний транспорт

За звітними даними аеропортом було перевезено: у 2020 р. 136700 пасажирів; у 2021 р. 267800 пасажирів.

У порівнянні з 2019 роком (338900 пасажирів) пасажиропотік знизився. Це пов'язано з введенням в Україні карантинних обмежень на перевезення.

В наслідок повномасштабної війни розпочатою росією, 24.02.2022 аеропорт було вперше атаковано. Літовищу було завдано низки пошкоджень.

10 квітня 2022 року аеропорт знову було двічі атаковано росіянами, об'єкт зруйновано, інфраструктура поруч із ним також.

Розвиток аеропорту було намічено починаючи з 2020 року. Так у Державному бюджеті було на 2020 рік закладено 1 млрд грн на реконструкцію аеропорту. Серед запланованих робіт: будівництво нової ЗПС на місці сучасної, її мали подовжити до 3,2 км. Також заплановано обладнати новий перон, рульові доріжки, термінали та інфраструктуру.

Залізничний транспорт

За період 2019 – 2023 роки заходів щодо розвитку, модернізації, оптимізації залізничних колій, споруд станцій Дніпровського залізничного вузла не виконувалось.

Проводились планові ремонти залізничного господарства та оснащення станційного обладнання.

За звітними даними Регіональної філії «Придніпровська залізниця» було перевезено: у 2020 р. 5300,0 тис. пасажирів; у 2021 р. 5950,0 тис пасажирів.

Зменшення обсягу перевезень обумовлено введенням карантинних обмежень в зв'язку з пандемією «Covid -19». В порівнянні з 2018 роком було перевезено – 6608,0 тисяч пасажирів

З початку повномасштабного вторгнення російських військ на територію України та введенням воєнного стану, відбулось неконтрольоване переміщення пасажирів по напрямках евакуації. Рухомий склад залізниці був переповнений та курсував з відділенням від графіку. Значні пасажиропотоки рухались в бік державного кордону в напрямку Польщі, Румунії, Угорщини, Словенії.

У 2023 році пасажиропотік стабілізувався. Частина громадян України почала повертатись. Однак введення обмежень на виїзд за кордон чоловіків призовного віку призвів до скорочення пасажиропотоку в цілому.

Автомобільний транспорт

Приватне акціонерне товариство «Дніпропетровське обласне підприємство автобусних станцій» або ПрАТ «ДОПАС» — приватна автотранспортна компанія, що об'єднує 33 автостанції міст та районних центрів Дніпропетровської області. Щоденно з автостанцій компанії вирушає понад 3800 автобусів міжнародного, міжміського й приміського сполучення та 28 тисяч пасажирів. Усі автостанції ПрАТ «ДОПАС» під'єднані до єдиної комп'ютерної системи продажу квитків.

Автовокзали та автостанції існують в усіх містах та районних центрах області, крім Зеленодольська, Широкого та Юр'ївки. Майже всі автостанції об'єднані в ПАТ «Дніпропетровське обласне підприємство автобусних станцій», що полегшує координацію між різними перевізниками та обслуговування пасажирів.

Найбільшими пасажирськими автобусними терміналами є автовокзали у Дніпрі та Кривому Розі, а також автостанції Верхньодніпровська, Кам'янського, Магдалинівки, Нікополя, Новомосковська, Павлограда, Царичанки. Найбільшими перевізниками є АТП «Автотранссервіс» (LOTSMAN), ПАТ «Севертранс», АТП-11226 («Автопромінь»), АТП-11231, ТОВ «Аеродан», ТОВ «Зігфрід-М», ПП «Одіум-Престиж», АТП-11204, ПП «Матеріал-Сервіс», ТОВ «АТП Авто-Імідж», АТП-11210, ВАТ «Покровське АТП-11214».

Відповідно до листа Дніпропетровського обласного підприємства автобусних станцій пасажирські перевезення автомобільним транспортом у зовнішньому сполученні здійснюються з двох автостанцій міста, що належать ПрАТ «Допас»: «Дніпро АВЦ» та «Дніпро АС-2» і з приватної автостанції «Лівий берег». Загальний обсяг відправлення пасажирів з трьох автостанцій м. Дніпро становив у 2020 р. близько 3500,0 тисяч пасажирів; у 2021 р. близько 3700,0 тисяч пасажирів.

У порівнянні з 2018 роком (4,5 млн. пасажирів) загальний обсяг пасажиропереvezень зменшився. Це обумовлено введенням карантинних обмежень в зв'язку з пандемією «Covid -19».

З початку повномасштабного вторгнення російських військ на територію України та введенням воєнного стану, відбулось неконтрольоване переміщення пасажирів по напрямках евакуації. Це вплинуло на зростання перевезення пасажирів як в міжміському так и міжнародному сполученні.

У 2023 році відбулась стабілізація та перерозподіл напрямків перевезень. Збільшилась кількість пасажирів до Дніпра з прифронтових районів, та кількість пасажирів в напрямках західних областей.

Загальні данні по перевезеннях за 2022 – 2023 роки відсутні.

ВУЛИЧНА МЕРЕЖА

Департаментом капітального будівництва Дніпровської міської ради у 2020 році виконано роботи з будівництва, капітального ремонту та реконструкції на таких об'єктах:

Мости та шляхопроводи:

- ⌘ капітальний ремонт автодорожнього мосту №2 через р. Дніпро;
- ⌘ капітальний ремонт аварійних балок прогонових будов автодорожнього мосту № 2 через р. Дніпро;
- ⌘ капітальний ремонт пл. Шевченка - укладено: бетонну основу - 6900 м², гранітний бордюрний камінь - 990 м, тротуарний бордюрний камінь - 400 м, покриття з гранітної бруківки - 3800 м², тротуарну бетонну плитку - 2400 м²,

Ремонт доріг

У 2020 році відремонтовано 669,51 тис. м² зруйнованого покриття.

Роботи виконано більше ніж на 400 об'єктах, серед яких середнім ремонтом такі об'єкти як: вул. Моторна, вул. Леоніда Каденюка, вул. Госпітальна, вул. Андрія Гулого-Гуленка, вул. Адміральська, вул. Марії Кюрі, вул. Дорожня, вул. Технічна, вул. Архітектора Олега Петрова, пров. Січковий, вул. Андрія Сахарова, вул. Князя Вітовта, вул. Роз'їзна, вул. Роцинська, вул. Белградська, вул. Гуртова, вул. Універсальна, пров. Універсальний, вул. Синельниківська, вул. Щепкіна, вул. Омеляна Логуща, вул. Данила Самойловича, вул. Павлова, вул. Якова Самарського та ін.

Установка нових дорожніх знаків, заміна існуючих дорожніх знаків та відновлення дорожніх знаків по місту - 1145 од.

Департаментом капітального будівництва Дніпровської міської ради, за 2021 рік повністю виконано роботи та введено в експлуатацію 14 об'єктів, а саме:

- ⌘ реконструкція вул. Короленка, від просп. Дмитра Яворницького до вул. 93-ї Холодноярської Бригади: улаштування фонтанів, теплової камери; демонтаж дорожнього асфальтового покриття;
- ⌘ капітальний ремонт пл. Шевченка - укладено: бетонну основу - 6900 м², гранітний бордюрний камінь - 990 м, тротуарний бордюрний камінь - 400 м, покриття з гранітної бруківки - 3800 м², тротуарну бетонну плитку - 2400 м²,
- ⌘ капітальний ремонт вул. Мониторна, від вул. Метробудівська до пров. Парусний - демонтаж асфальтного покриття, повністю укладено каналізаційні труби, улаштування асфальтобетонного покриття.

- ⌘ реконструкція вул. Дмитра Яворницького - демонтаж: існуючого асфальтобетонного покриття - 3400 м², тротуарної плитки - 820 м², виконано армування монолітної плити - 3136 м², висаджено 44 дерев, виконано 7 підпірних стін.

Департаментом благоустрою та інфраструктури Дніпровської міської ради, проводились у 2021 році такі роботи.

Мости та шляхопроводи. З основних видів поточного ремонту було виконано:

- ⌘ виконані роботи з захисту залізобетонних конструкцій бетонних споруд Лівобережної естакади, моста №1 методом сухого торкретування - 2000 м²;
- ⌘ виконані роботи з поточного ремонту суднохідної сигналізації на позакласних мостах (Кайдацький, Південний) через р. Дніпро;
- ⌘ виконаний поточний ремонт підземного пішохідного переходу через Донецьке шосе (відновлені входи - виходи, внутрішнє оздоблення);
- ⌘ виконаний поточний ремонт елементів вхідних вихідних груп (ескалаторів) надземного пішохідного переходу через проспект Слобожанський.

Ремонт доріг. У 2021 році відремонтовано 610 тис м² зруйнованого дорожнього покриття. Роботи проведено на більш ніж 400 об'єктах, серед яких середнім ремонтом виконано такі об'єкти, як: вул. Передова (від вул. Моторна до вул. Гуртова), вул. Щитова, вул. Солідарна, вул. Євгена Маланюка, вул. Василя Тютюнника, вул. Посполита, пров. Любарського, вул. Володимира Івасюка, вул. Авіаційна, вул. Повітрофлотська, вул. Світанкова, вул. Олекси Повстенка (від просп. Івана Мазепи до вул. Караваєва), вул. Никифора Авраменка, вул. Кондукторська, вул. Віктора Троценка та ін.

У 2022 році на замовлення департаменту капітального будівництва Дніпровської міської ради завершено проєтування та отримано позитивні експертні звіти по об'єктах:

- ⌘ реконструкція проїжджої частини вул. Січеславська Набережна на ділянці від буд № 39 до вул. Кам'яної;
- ⌘ реконструкція вул. Інженерної.

Ремонт доріг. Відремонтовано 105 тис. м² зруйнованого дорожнього покриття. Виконано ремонт тріщин в асфальто-бетонному покритті 1100 м, люків оглядових колодязів та камер підземних інженерних міських комунікацій 75 од. Роботи виконувались на головних магістральних вулицях міста.

Мости та шляхопроводи. Виконано поточний ремонт деформаційних швів по шляхопроводу по вул. Івана Езау, шляхопроводу в районі вул. Моторної, утримання елементів вхідних-вихідних груп (ескалаторів) надземного пішохідного переходу через проспект Слобожанський.

У 2022 році на замовлення департаменту капітального будівництва Дніпровської міської ради завершено проєтування та отримано позитивні експертні звіти по об'єктах:

- » реконструкція проїжджої частини вул. Січеславська Набережна на ділянці від буд № 39 до вул. Кам'яна;
- » реконструкція вул. Інженерна.

Департаментом капітального будівництва Дніпровської міської ради у 2023 році виконано роботи з будівництва, капітального ремонту та реконструкції на таких об'єктах: реконструкція площі Успенської: виконано реконструкцію комунікацій водопроводу та каналізації, мощення залізобетонними плитами 3000 м², улаштування покриття з фігурними елементами мощення з граніту 3000 м².

З початку 2023 року у місті відремонтовано 733,0 тис. м² зруйнованого дорожнього покриття. Роботи проведено на: просп. Слобожанський, вул. Петра Яцика, вул. Старочумацька, вул. Калинова, просп. Дмитра Яворницького, вул. Велика Діївська, вул. Доблесна, вул. Космічна, просп. Петра Калнишевського, пл. Старомостова, вул. Пастера, вул. Архітектора Олега Петрова; просп. Миру, бульварі Слави (від просп. Героїв до вул. Набережна Перемоги), вул. Луговська, вул. Дмитра Скоробогатова, вул. Робоча, вул. Новоукраїнська, вул. П'ятихатки, вул. Висока, вул. Перемоги, вул. Яскрава.

ПАСАЖИРСЬКИЙ ТРАНСПОРТ

Метрополітен

За 2020 рік по КП «Дніпровський метрополітен» перевезено 3661,5 тис. пас., 45,8% від плану (8000 тис. пас.) з них пільгових категорій - 1108,7 тис. пас., платних - 2552,8 тис. пас. Середньодобові перевезення - 10,0 тис. пас., що становить 52,9% до відповідного періоду 2019 року (18,9 тис. пас.).

Зменшення обсягів перевезень пояснюється скороченням пасажиропотоку внаслідок підвищення тарифу на проїзд у метрополітені з 03.01.2020 до 6,0 грн. та з припиненням руху поїздів згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2020 №211 з 17.03.2020 по 24.05.2020 у зв'язку з карантином через COVID-19.

Міський електротранспорт

По КП «Дніпровський електротранспорт» Дніпровської міської ради перевезення пасажирів у 2020 році здійснювалося в умовах карантинних обмежень по кількості місць для сидіння в салоні рухомого складу, введених у зв'язку з поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19 з 12 березня 2020 року та діючими по теперішній час.

Зазначені обмеження суттєво вплинули на обсяги пасажирських перевезень. Так за 2020 рік перевезено 51,1 млн пасажирів (з яких 53,8% пільгові категорії), в тому числі: 18,7 млн пас. тролейбусами; 32,4 млн пас. трамваями.

У середньому, електротранспорт перевозив 140 тис. пасажирів щоденно. Під час введення режиму спеціальних перевезень у період з 26.03.2020 по 12.05.2020 року (48 діб), підприємство здійснювало безоплатні перевезення працівників підприємств критичної інфраструктури за спеціальними квитками.

Протягом 2020 року тролейбусний парк оновлено на 25 нових тролейбусів: 17 од. ДНІПРО Т203; 8 од. АКСМ 32100D.

На цей час, тролейбусний парк підприємства нараховує 181 тролейбус. За 6 років його було оновлено на 93 одиниці тролейбусних машин (один з них ПМЗ Е-186), тобто на 53%.

Трамвайний парк оновлено на 20 вагонів Т-4DM.

Наразі трамвайний парк налічує 253 пасажирські трамвайні вагони. Всього, за два роки проведено оновлення на 40 одиниць трамваїв з Лейпцигу з електронною системою управління (20 од. у 2019 році та 20 од. у 2020 році), що складає 16% від інвентарного парку.

У вересні 2020 року, було відкрито новий тролейбусний маршрут №6, сполученням «пл. Соборна - ж/м Придніпровський», який став 21 маршрутом міста.

За своїми показниками, це найдовший маршрут міста протяжністю 30 км. На ньому експлуатуються тролейбуси з автономним ходом не менше 12 км, які використовують інноваційне джерело накопичення енергії за допомогою суперконденсаторів (іоністорів).

Проведено капітальні ремонти рухомого складу: 46 трамваїв; 6 тролейбусів; 202 трамвайні візки, з них 52 візки для капітальних ремонтів трамваїв, 110 візків для середніх ремонтів, 40 візків для німецьких трамваїв що були адаптовано під діючу колію.

Трамвайної колії (3893 метри трамвайної колії на аварійних ділянках (вул. Пастера, вул. Севастопольська, вул. Юрія Магалецького, вул. Степана Рудницького)).

Контактної мережі: 14024 метри контактної мережі (в один провід), а саме: 2799 м трамвайної та 11225 м тролейбусної мережі; замінено 126 аварійний опор контактної мережі, а саме: 75 металевих, 50 залізобетонних;

Пасажирський транспорт 2021

Метрополітен

По КП «Дніпровський метрополітен» Дніпровської міської ради за 2021 рік перевезено 4651,0 тис пасажирів, 58,1% від плану, з них пільгових категорій - 1480,5 тис пас., платних - 3170,5 тис пас. Середньодобові перевезення складають 12742,5 тис пас., що становить 127,4% до фактичних перевезень пасажирів за 2020 рік.

За 2021 рік виконано:

- » капітальний ремонт акумуляторних батарей типу СК на підстанціях;
- » капітальний ремонт вагонів (матеріали та запчастини; відновлення герметичності та лакофарбового покриття кузова і покрівлі вагонів;
- » відновлення частин рухомого складу;
- » переформування колісних пар з новими колісними центрами; освітлення вагонів із заміною люмінесцентних ламп на світлодіодні);
- » капітальний ремонт приміщень, будівель, споруд метрополітену.

Міський електротранспорт

За інформацією, наданою департаментом транспорту та транспортної інфраструктури Дніпровської міської ради по КП «Дніпровський електротранспорт» Дніпровської міської ради у 2021 році.

За 2021 рік перевезено близько 56,2 млн пасажирів (з них 51% пільгові категорії пасажирів), що на 19 % більше ніж за аналогічний період 2020 року, зокрема: 22,0 млн пас. тролейбусами; 34,2 млн пас. трамваями.

У середньому, електротранспорт перевозив 152 тис. пасажирів щоденно.

Тролейбусний парк

Станом на 01.01.2022 тролейбусний парк підприємства нараховує 185 од. тролейбусів, який за попередні 6 років було оновлено на 96 од. (52%).

Трамвайний парк. Оновлено на 10 вагонів Т-4DM, які було придбано за процедурою фінансового лізингу.

Після проведення робіт з адаптації візків під діючу колію та малярних робіт кузовів на базі власної Спеціалізованої вагоноремонтної майстерні, трамваї вийшли на 12-й маршрут міста.

Станом на 01.01.2022 трамвайний парк налічує 254 пасажирські трамвайні вагони. Всього, за три роки проведено оновлення на 50 одиниць трамваїв з Лейпцигу з електронною системою управління (20 од. у 2019 р., 20 од. у 2020 р., 10 од. у 2021 р.), що складає 19% від інвентарного парку.

Продовжено тролейбусний маршрут № 12 від бульвару Слави до провулка Добровольців і в зворотному напрямку до вул. Космічна; закінчено 1 етап будівництва тролейбусного маршруту № 6 до ж/м Придніпровський.

З жовтня 2021 року розпочато 1 частину 1 черги капітального ремонту трамвайної лінії по вул. Миколи Руденка - вул. Михайла Лояна, а саме:

- » укладено 1304,3 м трамвайної колії в одноколійному вимірі (з 1,68 км I черги);

- » проведено капітальний ремонт та продовжено термін експлуатації 39 одиниць рухомого складу, з них: 36 трамваїв; 3 тролейбусів.

Пасажирський транспорт 2022р.

Метрополітен

По КП «Дніпровський метрополітен» Дніпровської міської ради.

За 2022 рік послугами метрополітену скористались 3 727,6 тис. пасажирів, у тому числі: платних - 2 286,4 тис. пас., пільгових - 1 441,2 тис. пас. Крім того, безкоштовно перевезено у березні - травні 2022р. - 1 438,8 тис. пас. у зв'язку з введенням воєнного стану та використанням метро, як укриття. Таким чином, загальний обсяг перевезень складає 5 166,4 тис. пас.

Проведено капітальні ремонти 5-ти вагонів; капремонт систем пожежного водопостачання в електродепо; моторкомпресора, тягового двигуна; кабельних металоконструкцій у тунелі; тунельного, станційного водопроводів; ескалаторів (№2 ст. Метробудівників, №3 ст. Пр. Свободи); освітлення тунелю, тупиків та з'єднувальної колії електродепо; високовольтної та низьковольтної кабельної мережі на станціях і в тунелях.

Міський електротранспорт

За інформацією, наданою департаментом транспорту та транспортної інфраструктури Дніпровської міської ради по КП «Дніпровський електротранспорт» Дніпровської міської ради у 2022 році.

Пасажирські перевезення здійснювалися за умови виконання вимог, обумовлених введенням воєнного стану:

- » обмеження часу роботи рухомого складу у зв'язку з комендантською годиною;
- » зменшення пасажиропотоку у зв'язку з частковою евакуацією мешканців міста в перші місяці військової агресії;
- » закриття приватного бізнесу, або переведення виробництва у більш безпечні регіони;
- » обмеження в перевезеннях пасажирів під час дії сигналу «Повітряна тривога»;
- » зупинка маршрутів на час ліквідація наслідків руйнування транспортної інфраструктури на маршрутах електротранспорту після ракетних обстрілів;
- » обмеження кількості рухомого складу на маршрутах, повна зупинка експлуатації електротранспорту, у зв'язку з знеструмленням об'єктів енергопостачання та введенням режиму жорсткої економії електричної енергії.

За 2022 рік перевезено близько 52,3 млн. пасажирів (з них 51% пільгові категорії пасажирів), зокрема: 23,8 млн. пас. тролейбусами; 28,5 млн. пас. трамваями; 0,5 млн. пас. автобусами.

Тролейбусний парк

Тролейбусний парк підприємства нараховує 185 од. тролейбусів. Останні придбання нових 96 од. тролейбусів проведені протягом 2015 - 2021 років (52% від інвентарного парку).

Трамвайний парк

Трамвайний парк налічує 254 пасажирські трамвайні вагони. Останні оновлення 50 од. трамваїв проведені протягом 2019 - 2021 років за рахунок придбання трамваїв бувших в експлуатації з Лейпцигу (19 % від інвентарного парку).

Автобусний парк

З 07.10.2022 року на підприємстві у складі тролейбусного Депо №2 створена автотранспортна колона. Отримано 39 автобусів класу МЗ з міст Києва (30 од.), Вінниці (3 од.); від приватних підприємців (6 од.).

На першому етапі перевезення комунальними автобусами здійснювалося на двох діючих маршрутах №101 та №146 автобусного перевізника ТОВ ВКФ «ІГРЕК», автобуси якого були знищені в результаті ракетного удару по території АТП 29.09.2022 року.

Відповідно до рішення виконавчого комітету Дніпровської міської ради від 06.12.2022 року № 1056 «Про внесення змін до Переліку міських маршрутів загального користування автотранспорту», з 23.12.2022 року відкрито та розпочаті перевезення на трьох маршрутах, які обслуговують віддалені райони та селища міста: №32К сел. Мирне; №75К сел. Краснопілля; №109К сел. Авіаторське.

За цей період на автобусних маршрутах загального користування перевезено майже 345,5 тис. платних пасажирів.

Продовжено роботи з капітального ремонту трамвайної лінії по вул. Миколи Руденко - вул. Улянівська, а саме: укладено 103,1 м трамвайної колії в одноколіїному вимірі; змонтовано 5 переїздів; укладено 743 м бордюрів; укладено 1323 м кабельної лінії 0,6 кВ.

Проведено капітальний ремонт та продовжено термін експлуатації 31 одиниці рухомого складу, з них: 28 од. трамваїв та 3 од. тролейбусів.

Середнім ремонтом відремонтовано 91 одиницю рухомого складу, з них: 58 трамваїв та 33 тролейбуси.

Утримання та капітальні ремонти колійного господарства.

Проведено капітальний ремонт 2,242 км трамвайної колії (в однопутному вимірі). Найбільші та відповідальні ділянки.

Проведено профілактичний (поточний) ремонт 33,0 км ділянок трамвайних колій та колійного устаткування.

Контактна мережа. Проведено заміну контактного проводу (в один дріт) протяжністю 3 524 км, з них: тролейбусної контактної мережі 691 м та трамвайної -2833 м.; амінено 33 од. аварійних опор контактної мережі, з них: залізобетонних - 14 од. та металевих - 19 од.

Пасажирський транспорт 2023р.

Метрополітен

По КП «Дніпровський метрополітен» Дніпровської міської ради за 2023 рік послугами метрополітену скористались 4141,4 тис. пасажирів, зокрема: платних - 2 611,2 тис. пасажирів, пільгових -1 530,2 тис. пасажирів. У порівнянні з 2022 роком фактичні перевезення збільшились на 413,8 тис. пасажирів (111,1%). Метрополітен працює цілодобово в режимі укриття під час повітряних тривог.

Середньодобові перевезення пасажирів склали 11,35 тис. пасажирів, що становить 111,1 % до фактичних середньодобових перевезень за 2022 рік (10,21 тис. пасажирів).

Міський електротранспорт

По КП «Дніпровський електротранспорт» Дніпровської міської ради. за 2023 рік перевезено 55,7 млн. пасажирів (зокрема 51% пільгові категорії пасажирів), з них: тролейбусами 26,1 млн. пас., трамваями 28,7 млн. пас., автобусами 0,9 млн. пас. В цілому за 2023 рік перевезено на 7 % більше пасажирів, ніж у 2022 році (52,3 млн. пас.). Майже 3,5 млн. пасажирів сплатили за проїзд безготівковим платежем (за допомогою Qr-коду), що майже на 67 % більше, ніж у 2022 році (2,1 млн. пас.).

У 2023 році щоденні перевезення в середньому склали 151,4 тис. пас. електротранспортом та 2,5 тис. пас. автобусами.

Впродовж 2023 року через масовані ракетні обстріли енергетичної системи України відбувалося повне та тимчасове знеструмлення енергетичних об'єктів міста Дніпра, що призводило до повних зупинок електротранспорту (blackout) та введення режиму обмеження тягової потужності та зменшення випуску до 30 - 40% рухомого складу.

Тролейбусний парк підприємства нараховує 185 тролейбусів на 21 маршруті міста. Трамвайний парк нараховує 254 пасажирські трамвайні вагони на 14 маршрутах міста. Автотранспортна колона Депо №2 нараховує 44 автобуси категорії МЗ клас 1 та 5 маршрутів. У 2023 році отримано з Німеччини по договору дарування 5 двохсекційних автобусів MAN A23, які використовуються маршрутах спеціальних регулярних перевезень.

У 2023 році відкрито два нових маршрути: №7К до сел. Ігрені; №48К до міської лікарні № 20; капітально відремонтовано 28 од. рухомого складу, з них 25 трамваїв та 3 тролейбуси. Середнім ремонтом відремонтовано 83 од. рухомого складу, з них 54 од. трамваїв та 29 од. тролейбусів. Відремонтовано 156 од. трамвайних візків, з них 48 од. для капітальних ремонтів трамваїв та 108 од. для середніх ремонтів. Здійснено ремонт автоматичного гідропідйомника АТ-70-1 од.

Проведено капремонт трамвайної колії протяжністю понад 1,6 км, зокрема 13 трамвайних перехресть, з них: вул. Романа Шухевича - вул. Щепкіна; пр. Миру - вул. Юрія Магалецького; пр. Миру, пров. Вільний; пр. Миру - пров. Фестивальний; пр. Миру - вул. Миколи Міхновського; вул. Січеславська Набережна - вул. Княгині Ольги; вул. Павлова вул. Академіка Белелюбського; просп. Івана Мазепи - вул. Віктора Мерзленка; вул. Львівська - просп. Сергія Нігояна; просп. Дмитра Яворницького вул. Михайла Грушевського; вул. Половецька - просп. Дмитра Яворницького; просп. Металургів - вул. Карла Роде; просп. Металургів - вул. Криворізька.

Проведено поточний ремонт на ділянках понад 33,5 км. трамвайних колій та колійного устаткування.

Місця концентрації ДТП

У Дніпрі встановлено нові дорожні знаки на місцях концентрації ДТП у рамках виконання «Програми розвитку транспортного комплексу міста Дніпра на 2023-2027 роки».

За результатами обстеження затверджено 3 місця концентрації ДТП: перехрестя просп. Олександра Поля – вул. Улянівська; перехрестя просп. Слобожанський – вул. Калинова; перехрестя вул. Набережна Заводська – вул. Юрія Кондратюка.

Також визначено ділянки концентрації ДТП по: вул. Марії Лисиченко, вул. Криворізька, просп. Сергія Нігояна, вул. Січеславська Набережна, вул. Незалежності.

Інвестиційні проекти

Інвестиційні проекти, які були ініційовані Дніпровською міською радою, зокрема:

- » Проект «Завершення будівництва метрополітену», реалізація якого здійснюється спільного з міжнародними фінансовими організаціями, має на меті завершення будівництва другої черги метрополітену у м. Дніпрі.

Станом на 31.12.2020 виконано коригування проекту, продовжується виконання будівельних робіт, у жовтні 2020 року ЄІБ, у відповідь на запит Міністерства фінансів України, продовжило до 31.12.2023 кінцеву дату доступності коштів за Фінансовою угодою між Україною та ЄІБ.

За Контрактом 2 В виконуються заходи з нагляду за будівництвом.

- » проект «Підвищення безпеки автомобільних доріг в містах України»:

Основними цілями проекту є удосконалення транспортної інфраструктури у м. Дніпрі, створення безпечних умов пересування учасникам дорожнього руху, усунення системних проблем та прогалин у забезпеченні безпеки дорожнього руху у місті та забезпечення покращення ситуації з аварійністю на дорогах.

Фінансування планується за рахунок кредитних коштів ЄІБ, ЄБРР та коштів міського бюджету м. Дніпра. В рамках реалізації проекту «Підвищення безпеки автомобільних доріг в містах України», за підтримки технічного консультанта цього проекту, виконавчими органами та комунальними підприємствами Дніпровської міської ради продовжується робота з підготовки субпроектів, реалізацію яких заплановано в м. Дніпрі. Розроблено Ідентифікаційну картку з оцінки безпеки дорожнього руху для Пакета № 1, куди увійшло 4 вулиці міста.

Визначення додаткових ділянок проїздів міста, стан яких необхідно поліпшити, та розробка ідентифікаційних карток з оцінки безпеки дорожнього руху для цих ділянок (Пакет № 2 та Пакет № 3) триває

Висновки

Зважаючи на значні зміни в політичному напрямку розвитку України стосовно розвитку транспортних мереж, а саме:

- » проходження міжнародних транспортних коридорів (проходження коридору Європа - Азія)
- » загального розвитку зовнішніх транспортних зав'язків;
- » виконання вимог ДБН по цивільному захисту, щодо необхідності створення зовнішніх обходів міст.

Також необхідно передбачити зміни в містобудівній ситуації що склалась за останні роки, виникає необхідність розробки проекту «Внесення змін до генерального плану міста Дніпра».

Ці зміни передбачають:

- ⌘ організацію транспортним обслуговуванням ділянку кладовища в районі вул. Андрія Сахарова, розташована на Лівобережжі південно-східній околиці частини міста, західніше Синельниківського шосе (Ново-Ігреньське кладовище);
- ⌘ організацію транспортним обслуговуванням, ділянку кладовища по в районі вул. Мукачівської (Діївка–2, розширення) передбачено обслуговувати транспортом по новій вулиці Проектна 15, яка намічена до будівництва між вул. Рясна та вул. Мукачівська;
- ⌘ організацію транспортним обслуговуванням, кладовища по вул. Миколи Зерова, район селища Таромське (нове) знаходиться в правобережній частині міста, північніше автодороги Дніпро – Кам'янське в лісовій зоні.

Данні зміни необхідно внести до проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро».

Разом з цим необхідно відмітити, що загальний парк зареєстрованого автотранспорту щороку збільшується. Так за останніми даними він складається: легкові – 236000 од.; зокрема легкові приватні – 21100 од.; вантажні – 32550 од.; автобуси, мікроавтобуси - 11500 од. Всього – 280050 од.

Рівень автомобілізації – 259,3 автомобілів на 1000 мешканців.

Для порівняння в 2019 парк автотранспорту складав 255788 одиниць, рівень автомобілізації 257 автомобілів на 1000 мешканців.

Це призводить до вичерпання пропускної спроможності вуличної мережі особливо в центральній частині міста.

Існуюча загальна довжина магістральної вуличної мережі м.Дніпро складає 351,3 км, із них 8,8 км загальноміського значення безперервного руху, 138,0 км загальноміського значення регульованого руху, 204,5 км районного значення.

Щільність магістральної мережі становить $1,4 \text{ км/км}^2$, з них загальноміського значення регульованого руху – $0,53 \text{ км/км}^2$, районного значення – $0,8 \text{ км/км}^2$.

Нормативна щільність становить $2,2 - 2,4 \text{ км/км}^2$.

При аналізі існуючого стану магістральної мережі міста, без будівництва додаткових мостових переходів, до кінця розрахункового строку свій ліміт по пропускній спроможності вичерпають Центральний та Амурський мостовий перехід. передбачається будівництво проектного мостового переходу в створі вулиці Павлова.

Орієнтовний перерозподіл машинопотоків після будівництва Павловського мосту.

Назва мостового переходу	Інтенсивність руху в приведених одиницях в одному напрямку без будівництва нових мостових переходів	Коефіцієнт використання пропускної спроможності без будівництва нових мостових переходів	Інтенсивність руху після зведення Павловського мостового переходу	Коефіцієнт використання пропускної спроможності на розрахунковий строк з будівництвом Павловського мостового переходу
Павловський	-	-	3000	0,84
Кайдацький	3900	0,87	3070	0,78
Амурський	3260	1,09	2380	0,79
Центральний	6700	1,5	5730	1,24
Усть-Самарський	1320	0,44	1320	0,44
Самарський	1130	0,76	1130	0,76
Південний	1540	0,51	1540	0,51

Після будівництва Павловського мостового переходу за підрахунками інтенсивність руху на Кайдацькому мостовому переході скоротиться приблизно на 20%, на Амурському мостовому переході скоротиться більше ніж на 25% (з урахування перерозподілу потоків з центрального мосту) та Центральному мостовому переході скоротиться приблизно на 15% (за рахунок перерозподілу на Павловський та Амурський мостовий перехід).

Також необхідно передбачити реконструкцію та будівництво магістральних вулиць в обхід центру міста. Обмежена кількість перетинів через залізничні колії. Особливо в промислових районах Кайдацькому, Західному, Фабричному.

Необхідно передбачити будівництво транспортних розв'язок в різних рівнях по вулицях загальноміського значення таких як Донецьке шосе, просп. Свободи, Сергія Нігоняна, Івана Мазепи, вул. Київська, Донецьке шосе та Передова, Запорізьке шосе та Проектними магістралями.

Намічені «Внесенням змін до генерального плану розвитку міста Дніпра» 19 транспортних розв'язок в різних рівнях, та 14 шляхопроводів через залізничні колії не збудовані.

Не виконано створення мережі односторонніх вулиць.

Велосипедна інфраструктура. Багато городян користуються шеринговими електросамокатами навіть у листопаді, а велосипедами їздять цілий рік (особливо це продемонструвала карантинна зима 2020-2021, коли під час локдауну велокур'єри буквально рятували і бізнеси і городян). Тому питання упорядкування інфраструктури мікромобільності саме час. Міська влада давно декларувала, що наведе порядок у цій сфері, але вже настав час це робити. До того ж не «окремими клаптями», а підходячи до цього питання системно та за єдиними сучасними стандартами містобудування.

Тому місто зробило найважливіший крок у цьому напрямі та виступило замовником Концепції розвитку велосипедної інфраструктури та мікромобільності Дніпра.

До справи розпочали професіонали, які мають великий досвід планування велосипедної інфраструктури, які підкажуть як перетворити проблеми на можливості. Розробляючи Концепцію з урахуванням найсучасніших світових трендів з огляду на проблеми, з якими зіткнулися міста по всьому світу.

У той же час команда ORESUND: транспортні рішення при розробці проекту заглядає вперед, фахівці розраховують велоконцепцію таким чином, щоб вона була актуальна на десятиліття вперед (бо ще 10 років тому ніхто не міг уявити в місті сотні електросамокатів).

До Дніпра всі міста розраховували і будували тільки веломережу, але у мікромобільного електротранспорту дещо інші потреби і важливо, щоб концепція, що створюється, враховувала цих користувачів, чисельність яких може швидко перевищити чисельність велосипедистів.

Саме розробка Концепції розвитку велосипедної інфраструктури та мікромобільності м. Дніпра відповість на запитання і городян, і операторів шерингу, та підрядників, які займаються ремонтом вулиць. Адже вони хочуть, щоб місто було зручним та безпечним для всіх, але не мають інструментів та інструкцій, щоб зробити його таким.

Місто планує реалізацію без бар'єрних пішохідних районів за принципом «хроногород», вело та пішохідної інфраструктури рекреаційних зон, безперешкодне поєднання районів міста для основних видів мобільності, стратегії мобільності міста.

Забезпечення пішохідних сполучень з урахуванням вимог щодо інклюзивності. На перспективу при проектуванні дорожньої мережі, автостоянок та гаражів необхідно обов'язково дотримуватись положень щодо інклюзивності визначених в ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд».

Крім того на перспективу при реконструкції вуличної мережі необхідно передбачати облаштування пішохідних переходів пониженими бордюрами та тактильною плиткою.

Зберігання автотранспорту. Для постійного зберігання легкових автомобілів в межах міста функціонують 199 гаражних кооперативів боксових гаражів та 215 відкритих автостоянок. По наявній інформації в місті налічувалось 40418 місць для постійного зберігання автотранспорту.

Проте, враховуючи ємність гаражних кооперативів та автостоянок, по яким не надано точної інформації та зважаючи на площу ГБК, загальна кількість місць постійного зберігання становить орієнтовно 75880 машино-місць. Близько 41,4 тис. одиниць легкового індивідуального транспорту зберігається на території садибної забудови. Забезпеченість місцями постійного зберігання автомобілів для мешканців багатоквартирної забудови становить біля 57%.

Будівництво паркінгів не виконувалось.

Необхідно розбудовувати систему багаторівневих паркінгів, не лише при новому будівництві, а й при реконструкції забудованих територій. Дане питання можливо вирішувати і розробляти програму розміщення паркінгів на території м. Дніпро.

Для повного забезпечення мешканців багатоквартирної забудови місцями постійного зберігання автомобілів необхідно:

- ⌘ поступова реконструкція боксових гаражів та відкритих автостоянок під багатоповерхові гаражі;
- ⌘ будівництво підземних паркінгів, зокрема - в центральній частині міста (з використанням рельєфу);
- ⌘ будівництво багатоповерхових гаражів при реконструкції промзон.

На сьогодні в місті функціонує 272 АЗС. Для обслуговування парку автотранспорту необхідно 100 АЗС.

Таблиця. Основні характеристики роботи громадського пасажирського транспорту міста Дніпра

Найменування показників	Одиниця виміру	Громадський пасажирський транспорт				
		Метрополітен	Всього, наземний транспорт	зокрема		
				Трамвай	Тролейбус	Автобус та мікроавтобус
Протяжність мережі пасажирського транспорту в двухпутному обчисленні	км	8,0	405,0	65,0	99,0	385,8
Річний обсяг пасажироперевезень	млн. пас.	4,1	273,0	63,6	39,4	170,0
Відсоткове співвідношення обсягів пасажироперевезень на громадському пасажирському транспорті	%	2,7	97,3	22,7	14,0	60,6

Мережу пасажирського транспорту обслуговує метрополітен, трамвай, тролейбус, автобус, мікроавтобус. Сама мережа пасажирського транспорту не є досконалою.

Основні проблеми транспортної системи м. Дніпро:

- ⌘ дуже повільні строки будівництва метрополітену (за 20 років не введено в дію не однієї станції);
- ⌘ значний знос рухомого складу міського електротранспорту;

- » використання маршрутних таксомоторів малої та дуже малої місткості (значно перевантажують магістральну мережу, та, насамперед, мостові переходи);
- » автобуси великої місткості практично не використовуються;
- » зупинні пункти пасажирського транспорту не облаштовані заїзними карманами;
- » відсутні території для відстою маршрутних таксомоторів;

Метрополітен. Відповідно до розробленого коригування проекту будівництва першої черги метрополітену в м. Дніпро в найближчий перспективі передбачається подовження існуючої лінії метрополітену від станції «Вокзальна» до Соборної площі. Додатково до існуючих станцій метрополітену проектом пропонується будівництво ще трьох: «Театральної», «Центральної» та «Музейної». Лінія запроектована вздовж проспекту Дмитра Яворницького. Станція «Театральна» передбачена в районі перетину проспекту з вул. Столярова, станція «Центральна» на перетині з вул. Володимира Мономаха, станція «Музейна» запроектована на Соборній площі.

За останні роки будівництво ліній та станцій не відбувалось.

Проект «Завершення будівництва метрополітену», реалізація якого здійснюється спільного з міжнародними фінансовими організаціями, має на меті завершення будівництва другої черги метрополітену у м. Дніпро.

Станом на 31.12.2020 виконано коригування проекту, продовжується викання будівельних робіт, у жовтні 2020 року ЄІБ, у відповідь на запит Міністерства фінансів України, продовжило до 31.12.2023 кінцеву дату доступності коштів за Фінансовою угодою між Україною та ЄІБ.

Трамвай. На розрахунковий строк розвиток трамвайної мережі не передбачається. Це обумовлено тим, що на сьогоднішній день прокладання проектної трамвайної мережі по існуючим магістралям в центральній частині міста та в районах садибної забудови, важко через щільну забудову, що історично склалася. Загальна протяжність трамвайної мережі залишиться незмінною - 58,0 км, щільність мережі - 0,22 км/км².

За останні роки відбувалось оновлення рухомого складу шляхом покупки бувших в використанні вагонів за кордоном.

Тролейбус. Станом на 01.01.2023 тролейбусний парк підприємства нараховує 185 од. тролейбусів, який за попередні 6 років було оновлено на 96 од. (52 %).

Продовжено тролейбусний маршрут № 12 від бульвару Слави до провулка Добровольців і в зворотному напрямку до вул. Космічна;

Закінчено 1 етап будівництва тролейбусного маршруту № 6 до ж/м Придніпровський.

Проектом була передбачена оптимізація тролейбусних маршрутів. Пропонується ліквідувати тролейбусний маршрут №18. Дана пропозиція обумовлена тим, що маршрут №18 практично повністю проходить паралельно тролейбусному маршруту №20, але маршрут №20 на відміну від маршруту №18 охоплює район з багатоповерховою забудовою Лівобережний – 3. Тому на перспективу пропонується залишити тролейбусний маршрут №20, а весь рухомий склад маршруту № 18 перевести на 20 маршрут. Пропозиція не була врахована.

Всього було передбачено влаштування 17,0 км нових ліній тролейбусу. Протяжність ліній руху тролейбусу по осі вулиці становитиме 107,0 км. Щільність мережі тролейбусу відносно забудованої частини міста становитиме 0,41 км/км².

Автобус. Пропонується залишити автобуси малої місткості на маршрутах, протяжністю до 10 км, при умові, що вони проходять на одному березі та обслуговують громадську забудову місцевого значення і сельбищну територію з садибною та малоповерховою забудовою. Автобуси середньої місткості планується залишити на маршрутах протяжністю до 15 км і які підвозять пасажирів з житлових масивів до центральної частини. В центральній частині міста пропонується залишити лише автобусні маршрути, які обслуговуються автобусами високою місткістю.

Автобусні маршрути в такому місті, як м. Дніпро, з населенням понад мільйона мешканців, мають підвозити пасажирів до інших видів транспорту з більшою провізною спроможністю (метрополітен, трамвай в меншій ступені тролейбус). Тому на першу чергу передбачається ліквідувати деякі довгі автобусні маршрути, розбивши їх на декілька коротких, залишивши за ними функцію лише по підвозу пасажирів до інших видів транспорту. Але, як наведено вище необхідно збільшити кількість рухомого складу на трамваї та тролейбусі. Загальна протяжність проектних ліній руху автобусу становитиме 105,5 км.; ділянок, де рух автобусу ліквідується – 5,5 км.

Протяжність мережі автобусу на розрахунковий строк становитиме 485, 8 км. Щільність мережі автобусу становитиме 1,85 км/км².

Міська електричка. Як альтернатива, на період будівництва метрополітену, внесенням змін до генерального плану намічено запуск Дніпровської міської електрички. Проектом передбачені два маршрути з перетином р. Дніпро по Амурському та Мерефо-Херсонському залізничним мостам.

Перший: ст. Нижньодніпровськ-Вузол – Південний вокзал (ст. Дніпро-Лецманська) з подальшим проходженням до ст. Зустрічний. Орієнтовна довжина маршруту – 13,7 км.

Другий: ст. Нижньодніпровськ-Вузол – ст. Дніпро-Головний. Орієнтовна довжина маршруту – 12,0 км.

Основна ідея даного заходу - створити транспортний зв'язок через р. Дніпро швидкісним позавуличним транспортом до введення в дію другої лінії метрополітену з організацією підвозу пасажирів до пересадочних вузлів на інші види громадського транспорту.

Створення маршрутів не було виконано.

Ділянки для розміщення транспортної інфраструктури та їх розміри визначаються місцевими органами самоврядування за наявності відповідних обґрунтувань згідно рішень проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра».

Розділ 8. МОНІТОРИНГ ІНФРАСТРУКТУРИ

ВОДОПОСТАЧАННЯ ТА ВОДОВІДВЕДЕННЯ

Водопостачання

Схема водопостачання міста Дніпро передбачає подачу води всім групам споживачів централізованою, комунальною, об'єднаною зонованою системою водопостачання, що за надійністю дії належить до I категорії. Міській комунальний водопровід, що включає в себе відповідний комплекс споруд та розгалужену водопровідну мережу належить на правах комунальної власності територіальній громаді м. Дніпра в особі Дніпровської міської ради і перебуває на балансовому обліку Комунального підприємства «ДНІПРОВОДОКАНАЛ» Дніпровської міської ради.

Для забезпечення міста питною водою КП «ДНІПРОВОДОКАНАЛ» здійснює експлуатацію двох комплексів водопідготовки – Кайдацької та Ломівської насосно-фільтраційних станцій. Крім того, місто закуповує воду від Аульського районного водопроводу та насосно-фільтраційних комплексів ВСП «БМЕУ Нижньодніпровськ-Вузол» ДП «Придніпровська залізниця» і «ДТЕК Придніпровська ТЕС».

У відповідності до статистичної звітності №11-НКРЕКП (річна) станом на 01.01.2024 установлена виробнича потужність складає:

- ⌘ комунального водопроводу 415,00 тис. м³/добу (використання 66%);
- ⌘ водозаборів 744,96 тис. м³/добу (використання 27%);
- ⌘ очисних споруд 350 тис. м³/добу (використання 51%).

Станом на 01.01.2019 установлена виробнича потужність складала:

- ⌘ комунального водопроводу 415,00 тис. м³/добу (використання 69%);
- ⌘ водозаборів 714,96 тис. м³/добу (використання 30%);
- ⌘ очисних споруд 350 тис. м³/добу (використання 56%).

Система водопостачання м. Дніпро (див. рисунок нижче) формується наступними елементами: 1 - насосно-фільтраційні станції (НФС) у складі: водоприймальні споруди (водозабори), насосні станції I підйом, споруди для очищення та знезаражування води, резервуари чистої води (РЧВ), насосні станції II підйому; 2 - ділянка водопровідних споруд «ДП «Придніпровська залізниця»; 3 - ділянка водопровідних споруд ««ДТЕК Придніпровська ТЕС»; 4 - насосні станції перекачки води; 5 – водоводи; 6 – розподільча мережа.

Технологія водопідготовки на спорудах НФС залишається незмінною – двоступінчаста з відстоюванням та фільтруванням. Джерела водопостачання та головні споруди забезпечені нормативними зонами санітарної охорони.

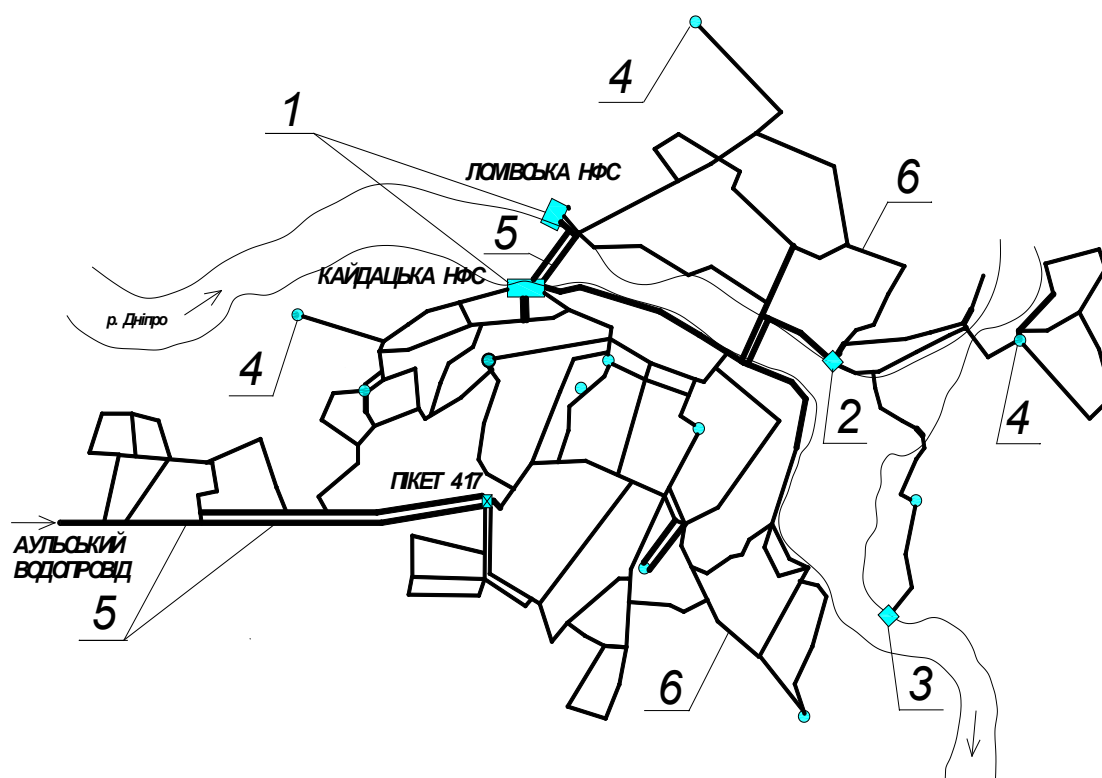

Рисунок. Принципова схема водопостачання міста Дніпра

З огляду на рельєф місцевості та планувальні умови, система водопостачання міста поділяється на три зони. Створення необхідного тиску здійснюється 9-ма водопровідними станціями перекачки, а також 60 підвищувальними насосними станціями.

Зовнішнє пожежогасіння забезпечується пожежними автомобілями з підключенням до гідрантів, що встановлені на кільцевій та розподільчій водопровідній мережі. Необхідний пожежний об'єм води зберігається в РЧВ на ділянках водопровідних споруд насосних станцій та майданчиках Кайдацької і Ломівської НФС. В населеному пункті існує можливість для надійного забору води пожежною технікою з поверхневого джерела (р. Дніпро) з влаштуванням пожежних під'їздів (пірсів) та приймальних колодязів.

Таблиця. Основні показники по водопровідних комплексах
КП «ДНІПРОВОДОКАНАЛ»

Характеристика водопровідного комплексу	Кайдацька НФС	Ломівська НФС
	Ввід в експлуатацію: з 1908р. - по 1968 р.	Ввід в експлуатацію: 1968р. - I черга; 1983 р. - II черга
Проектна потужність, тис. м ³ /добу	250,00	100,00
Фактична потужність за 2023 р., тис. м ³ /добу	...	...
Фактична потужність за 2018 р., тис. м ³ /добу	119,7	76,9
Кількість резервуарів чистої води (РЧВ), од.	...	...
Сумарний об'єм РЧВ, тис. м ³	...	...

Характеристика водопровідного комплексу	Кайдацька НФС	Ломівська НФС
Зони міста, що обслуговуються водопровідним комплексом	Нижня зона міста. - Житлові масиви: Парус, Покровський, Червоний камінь, Мандриківський. Лівий берег частково.	Лівий берег міста. - Житлові масиви Ігрені, Придніпровськ,

Примітка: У цій таблиці та в усіх інших відомості, які позначені «...», на час дії воєнного стану становлять тимчасово обмежену інформацію, згідно з постановою НКРЕКП від 26.03.2022 №349. Дані показники надані в проекті «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (ДП «ДІПРОМІСТО», 2024 р.) з обмежувальним грифом «для службового користування».

Окрім власного видобутку місто продовжує закупівлю води питної якості від Аульського районного водопроводу, ВСП «БМЕУ Нижньодніпровськ-Вузол» ДП «Придніпровська залізниця» та ДТЕК Придніпровська ТЕС.

Таблиця. Основні показники по додаткових джерелах водопостачання

Характеристика водопровідного комплексу	Аульський районний водопровід	НФС ВСП «БМЕУ Нижньодніпровськ-Вузол» ДП «Придніпровська залізниця»	НФС «ДТЕК Придніпровська ТЕС»
Проектна потужність, тис. м ³ /добу	550,00	29,50	16,80
Об'єм води, що відбирається містом, тис. м ³ /добу:			
за 2018 рік	110,00	0,0007	2,00
за 2023 рік	...	...	...
Загальний обсяг води, який було надано місту, тис. м ³ /рік			
за 2018 рік	32 584,721	0,259	744,231
за 2023 рік	...	...	...
Зони міста, які обслуговуються водопровідним комплексом	Правий берег - верхня частина міста (позн. вища за 120 м). Центральна частина міста - житлові масиви Тополя, Сокіл; Житлові масиви Таромське, Краснопілля.	Житловий масив Північний	Житловий масив Придніпровськ (20 квартал)

Якість питної води, що подається споживачу відповідає вимогам ДСанПіН 2.2.4-171-10 «Гігієнічні вимоги до води питної, призначеної для споживання людиною». КП «ДНІПРОВОДОКАНАЛ» здійснює постійний виробничий контроль безпечності та якості питної води згідно робочих програм лабораторного контролю, погоджених з Дніпровським міським головним управлінням державної санітарно-епідеміологічної служби в Дніпропетровській області.

Контроль якості питної води здійснюється двома атестованими лабораторіями за програмами повного, скороченого та скороченого періодичного контролю. Якість води контролюється за мікробіологічними, паразитологічними, органолептичними, фізико-хімічними та санітарно-токсикологічними показниками.

Лабораторний контроль якості води питної здійснюється: на насосно-фільтрувальних станціях щогодини, на водопровідних насосних станціях та в 50 контрольних точках розподільчої мережі, погоджених з Головним управлінням Держпродспоживслужби у Дніпропетровській області щодня.

Інформація про якість питної води щомісяця надається до Головного управління Держпродспоживслужби у Дніпропетровській області та органів місцевого самоврядування.

Основною групою водоспоживачів Дніпра залишаються мешканці міста з їх витратами на господарсько-питні потреби. Містяни, які мешкають в одноквартирній забудові, здійснюють відбір води на господарсько-питні потреби з вуличних колонок. Це складає 1% в структурі водопостачання, а 99% - припадає на централізоване водопостачання. Дані показники є сталими для періоду моніторингу.

*Таблиця. Порівняння показників централізованого водопостачання міста
(згідно з даними КП «ДНІПРОВОДОКАНАЛ»)*

Характеристика	за 2018 р.	за 2023 р.	Динамика змін показників
1. Обсяг забору води з поверхневого джерела (власний І підйом), млн. м ³	78,701	...	зменшення
- середньодобовий обсяг забору води НС І підйому, тис. м ³ /добу	215,62	...	зменшення
2. Обсяг очищення води на очисних спорудах, млн. м ³	71,760	...	зменшення
3. Обсяг придбаної води, илн. м ³	33,329	...	збільшення
4. Обсяг води, поданої у розподільчу мережу, млн. м ³	105,095	...	зменшення
- середньодобовий обсяг води, поданої у розподільчу мережу, тис. м ³ /добу	287,93	...	зменшення
5. Обсяг реалізації централізованого водопостачання, млн. м ³	67,161	...	зменшення
6. Обсяг витрати води на технологічні потреби, млн. м ³	9,735	...	зменшення
частка витрат води на технологічні потреби, %	-	...	-

Характеристика	за 2018 р.	за 2023 р.	Динамика змін показників
7. Обсяг втрат води, млн. м ³	35,133	...	збільшення
частка втрат води, %	-	...	-
8. Кількість особових рахунків споживачів послуг з централізованого водопостачання, од	383 422	...	збільшення
9. Охоплення населення послугами централізованого водопостачання, %	82	...	стале

Порівняльний аналіз статистичної звітності КП «ДНІПРОВОДОКАНАЛ» впродовж періоду моніторингу демонструє зменшення обсягів забору води з р. Дніпро (власний І-й підйом) та збільшення обсягів придбаної води на 5,5%. При цьому спостерігається скорочення обсягів реалізації централізованого водопостачання при збільшенні витрат води на технологічні потреби та значному збільшенні обсягів втрат води.

Зважаючи на вищенаведене, КП «ДНІПРОВОДОКАНАЛ» затвердив зміни до Програми розвитку на 2023-2027 роки та інвестиційної програми підприємства. Підприємство планує зосередити зусилля на реконструкції/санації водопровідної мережі, реконструкції фільтрів Кайдацької НФС з впровадженням автоматизації їх роботи, а також реконструкції будівлі насосної станції Кайдацької НФС 1907 року будівництва з заміною насосного обладнання та енергозабезпечення.

Другу групу водокористувачів Дніпра складають промислові підприємства розташовані в межах міста та його околицях. Перелік підприємств, які мають власні локальні системи водопостачання, включно з водозаборами, за даними Регіонального офісу водних ресурсів у Дніпропетровській області, а також Сектору державного агентства водних ресурсів України у Дніпропетровській області. На період дії воєнного стану дана інформація є тимчасово обмеженою. Дані показники надані в проекті «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (ДП «ДІПРОМІСТО», 2024 р.) з обмежувальним грифом «Для службового користування».

Порівняльний аналіз даних, наведених у таблиці, демонструє зменшення загального обсягу забору води промисловими підприємствами при зменшенні загальної кількості підприємств - ліцензіатів. Структура промислового водоспоживання також трансформується у відповідності до викликів нинішнього часу

Таблиця. Порівняння основних показників водопровідної мережі м. Дніпра (за даними КП «ДНІПРОВОДОКАНАЛ»)

№	Показники	на 01.01.2019	на 01.01.2024	Динаміка змін показників
1.	Загальна протяжність мереж водопостачання, км	2160,303	...	збільшення
	з них зношених та аварійних мереж, км	935,076	...	

№	Показники	на 01.01.2019	на 01.01.2024	Динаміка змін показників
	частка ветхих та аварійних мереж, %	43	...	зменшення
2.	Загальна довжина водоводів, км	441,073	...	збільшення
	з них зношених та аварійних, км	183,522	...	
	частка зношених та аварійних водоводів, %	41,6	...	збільшення
3.	Загальна довжина вуличної водопровідної мережі, км	1 311,24	...	стала
	з них зношеної та аварійної, км	586,737	...	
	частка зношених та аварійних водоводів, %	44,7	...	зменшення
4.	Загальна довжина внутрішньої квартильної, дворової та інш. мереж, км	407,99	...	збільшення
	з них зношеної та аварійної, км	164,839	...	
	частка зношених та аварійних водоводів, %	40,4	...	зменшення
7	Кількість резервуарів чистої води (РЧВ), од.	27	...	зменшення
	розрахунковий об'єм резервуарів, тис м ³	187,9	...	зменшення

Аналіз статистичних даних та існуючого стану демонструє позитивну динаміку розвитку та функціонування водопровідної мережі міста. При збільшенні загальної протяжності водопровідної мережі, частка зношених та аварійних мереж зменшується.

Проектом «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (ДП «ДІПРОМІСТО», 2019 р.), розділ «Водопостачання та водовідведення» були визначені першочергові заходи для короткострокового періоду, щодо удосконалення та розвитку системи водопостачання міста. На даний час:

Закінчені проекти (введено в експлуатацію):

- ✧ капітальний ремонт кабельної лінії 6кВ від підстанції Ливарної до КНФС.

Проекти у процесі виконання:

- ✧ реконструкція фільтрів (№17, №18) 1912 року будівництва КНФС.
- ✧ реконструкція фільтрів 1948 року будівництва КНФС.
- ✧ реконструкція фільтрів 1968 року будівництва КНФС. Коригування II.
- ✧ капітальний ремонт фільтрів 1961 року будівництва КНФС.
- ✧ автоматизація роботи фільтрів КНФС. Технічне переоснащення.
- ✧ реконструкція фільтрів (№1, 2, 3, 4) 1968 року будівництва ЛНФС.

- ⌘ реконструкція водогонів 2 Ø1200 мм по вул. Гладкова від НСВ №5 до вул. Шинна, 25.

Виконано та погоджено проектну документацію стадії «П»:

- ⌘ реконструкція водогону діаметром 1000 мм по вул. Донецьке шосе від Ломівської НФС до водопроводу діаметром 530 мм в районі котельні по вул. Боржомська, 32.

Проекти виконання яких призупинені на час дії воєнного стану:

- ⌘ реконструкція дюкеру 2 Ø800 мм вздовж Кайдацького мосту від водогону Ø1400 мм по вул. Набережна Заводська до водогону Ø1000 мм з Ломівської НФС.
- ⌘ кільцювання водопроводу по вул. Незламна з водопроводом по вул. Передова.
- ⌘ реконструкція водогону Ø1000 мм по вул. Донецьке шосе від Ломівської НФС до пр. Мануйловський;
- ⌘ проектування та будівництво дюкеру 2 Ø800 вздовж Південного мосту з метою закриття водозабору ПДГРЕС та поліпшення водопостачання житлових масивів Придніпровськ та Ігрень.
- ⌘ реконструкція НСВ №4 із застосуванням енергоощадного насосного обладнання з частотним перетворювачем (в т.ч. проектування).

У затверджених змінах до Програми розвитку на 2023-2027 роки та інвестиційної програми КП «ДНІПРОВИДОКАНАЛ» також передбачається:

- ⌘ реконструкція мереж водопроводу діаметром 500 мм в районі будівлі ПНС №16.
- ⌘ будівництво мереж водопостачання по пров. Клубний.
- ⌘ реконструкція мереж водопостачання діаметром 500 мм по вул. Крутий Спуск.
- ⌘ реконструкція мереж водопостачання діаметром 500 мм (Аули - Парус), що проходить через Зелену балку.
- ⌘ проектування реконструкція будівлі насосної станції 1907 року будівництва з заміною обладнання Кайдацької насосно-фільтрувальної станції.
- ⌘ проектування будівництва твердопаливної пелетної котельні на Кайдацькій насосно-фільтрувальної станції.
- ⌘ будівництво мережі водопостачання в районі будівлі ПНС 14 по вул. Донецьке шосе, 150К (проектування).

Водовідведення

Для відведення стічних вод за межі міста Дніпра застосовується повна роздільна система водовідведення. Діюча схема передбачає два басейни каналізування, які сформовані відносно річки Дніпро: правобережний та лівобережний.

Стічні води від мешканців житлової забудови, установ, підприємств та частково виробничих об'єктів збираються самотпливними каналізаційними трубопроводами вуличної каналізаційної мережі, колекторами та доправляються до приймальних резервуарів каналізаційних насосних станцій (НСВ), якими обладнана каналізаційна мережа міста з огляду на рельєф місцевості та планувальні умови.

Насосне обладнання каналізаційних насосних станцій доправляє стоки до відповідних комплексів очисних споруд за допомогою мережі самотпливно-напірних каналізаційних трубопроводів. На балансі КП «ДНІПРОВОДОКАНАЛ» наразі знаходяться чотири комплекси очисних споруд водовідведення. Після повного біологічного очищення на спорудах комплексів знезаражені зворотні води скидаються до поверхневого водного об'єкту.

Дана схема водовідведення залишається чинною для періоду моніторингу.

Правобережний басейн каналізування

Стічні води центральної частини правобережжя системою самотпливних колекторів відводяться до районних каналізаційних насосних станцій. Далі за допомогою самотпливно-напірної мережі потрапляють до головного колектора, який прокладено вздовж р. Дніпро. Цим колектором стоки переправляються до приймального резервуару насосної станції водовідведення НСВ-1, яка двома напірними трубопроводами діаметром 1400 мм перекачує стічні води до порталу «Дніпро» каналізаційного тунелю.

Тунелем стічні води самотпливом надходять до приймального резервуару НСВ-5, яка знаходиться на березі р. Мокра Сура. Звідти напірними трубопроводами стічні води переправляються на очисні споруди Центральної станції аерації (ЦСА). Там стоки проходять повне механічне та біологічне очищення, знезаражуються і далі по скидному колектору 2,0х2,0 м, довжиною 3,90 км через глибинний розсіюючий випуск скидаються у р. Дніпро.

Трасування каналізаційної мережі південної частини дозволяє надходження частини стоків у самотпливному режимі безпосередньо до очисних споруд Південної станції аерації (ПСА).

Друга частина стічних вод самотпливом надходить до приймального резервуару насосної станції водовідведення НСВ-2, звідки по напірних трубопроводах перекачується до очисних споруд ПСА. Тут стоки проходять механічну та повну біологічну очистку і після знезараження у контактних резервуарах по трубопроводу діаметром 1000 мм та протяжністю 2,00 км скидаються у р. Мокра Сура.

Таблиця. Характеристика очисних споруд Правобережного басейну каналізування

Характеристика	Центральна станція аерації (ЦСА)		Південна станція аерації (ПСА)	
	за 2018 р.	за 2023 р.	за 2018 р.	за 2023 р.
Рік введення в експлуатацію	1979 - 1990		1968	
Проектна потужність, тис. м³/добу	330,0	...	45,0	...
Середній обсяг очищених стоків	111,12	...	16,69	...
Знос споруд, %	85,1	...	88	...

Лівобережний басейн каналізування

Конструктивні елементи каналізаційної мережі лівобережжя аналогічні вищенаведеним: самопливні каналізаційні трубопроводи, колектори, насосні станції, напірні каналізаційні трубопроводи.

Стічні води лівобережної частини міста проходять механічну повну біологічну очистку на очисних спорудах Лівобережної станції аерації (ЛСА). Після знезаражування, по двох напірних трубопроводах діаметром 900 мм та 1000 мм, довжиною 4,90 км скидаються до р. Самара через розсіюючи глибинні випуски.

Приймання та очищення господарсько-побутових стоків від житлової забудови по вул. Передовій та санаторію-профілакторію «Лісовий» здійснюється комплексом очисних споруд по вул. Кінноспортивній, який розташовано у північно-східній частині лівобережної частини міста Після очищення стічні води скидаються у відстійну ємність в межах території очисних споруд.

Таблиця. Характеристика очисних споруд Лівобережного басейну каналізування

Характеристика	Лівобережна станція аерації (ЛСА)		Очисні споруди по вул. Кінноспортивна	
	за 2018 р.	за 2023 р.	за 2018 р.	за 2023 р.
Рік введення в експлуатацію	1961 - 1996		1984 - 1995	
Проектна потужність, тис. м³/добу	160,0	...	0,4	...
Середній обсяг очищених стоків	61,24	...	0,4	...
Знос споруд, %	66,8	...	79,9	...

На станціях аерації застосовано технологічну схему з механічним та повним біологічним очищенням стічних вод. Склад споруд механічного очищення: решітки, піскоуловлювачі, преаератори, первинні відстійники. Біологічне очищення здійснюється в аеротенках та вторинних відстійниках. Для обробки осаду використовуються мулоушільнювачі та мулові майданчики. Після зневоднення осад акумулюється на муловідвалах. Очищені стічні води знезаражуються рідким хлором в контактних резервуарах та скидаються до водойми.

Промислові підприємства після попереднього очищення скидають стічні води у міську каналізацію. Низка підприємств мають локальні системи водовідведення та очисні споруди каналізації.

Перелік підприємств, які мають дозвіл на скидання стоків у водний об'єкт надається Регіональним офісом водних ресурсів у Дніпропетровській області, а також Сектором Державного агентства водних ресурсів України у Дніпропетровській області.

На період дії воєнного стану дана інформація є тимчасово обмеженою. Дані показники надані в проекті «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (ДП «ДІПРОМІСТО», 2024 р.) з обмежувальним грифом «для службового користування».

*Таблиця. Порівняння основних характеристик мережі водовідведення міста
(за даними КП «ДНІПРОВОДОКАНАЛ»)*

Характеристика	на 01.01.2019	на 01.01.2024	Динаміка змін показників
Загальна установлена пропускна спроможність системи водовідведення, тис. м ³ /добу	595,00	595,00	
Установлена потужність очисних споруд водовідведення (в цілому), тис. м ³ /добу	535,40	535,40	
Загальна протяжність мереж водовідведення, км	1341,530	...	збільшення
зокрема:			
‣ головних колекторів	-	...	
‣ напірних трубопроводів	-	...	
‣ вуличної мережі	568,800	...	зменшення
‣ внутрішньої квартальної та дворової мережі	641,420	...	збільшення
Загальна протяжність ветхих та аварійних мереж, км	296,540	...	зменшення
в тому числі:			
‣ головних колекторів, км	-	...	...
‣ напірних трубопроводів	-	...	-
‣ вуличної мережі	97,940	...	зменшення
‣ внутрішньої квартальної та дворової мережі	127,64	...	зменшення
Частка ветхих та аварійних мереж у їх загальній протяжності, %	10	...	збільшення
з них:			
‣ головних колекторів	-	...	
‣ напірних трубопроводів	-	...	
‣ вуличної мережі	17	...	зменшення
‣ внутрішньої квартальної та дворової мережі	20	...	зменшення
Кількість насосних станцій перекачування стоків (КНС), од.	59	...	збільшення

Характеристика	на 01.01.2019	на 01.01.2024	Динаміка змін показників
з них:	-	...	
» обладнаних приладами обліку стічних вод			
» працює в автоматичному режимі	32	32	
Загальна установлена потужність КНС, тис. м³/добу	773,81	...	збільшення
Загальна обсяг стічних вод, які було відведено та скинуто, млн. м³/рік	69,15	...	збільшення
з них:			
» загальна кількість стічних вод, які пройшли повну біологічну очистку, млн. м³/рік	69,15	...	збільшення
Частка охоплення населення послугами централізованого водовідведення, %	72	...	збільшення

Аналіз статистичних даних та існуючого стану демонструє позитивну динаміку розвитку та функціонування системи централізованого водовідведення міста. При збільшенні загальної протяжності каналізаційної мережі, частка зношених та аварійних мереж зменшується. Загальна потужність насосного обладнання КНС збільшилась, але переведення роботи в автоматичний режим за період моніторингу не здійснювалось. Обсяги водовідведення залишаються сталими з тенденцією до невеликого збільшення. Повне біологічне очищення здійснюється для повного обсягу стоків, що відводяться. Виконуються роботи щодо реконструкції споруд станцій аерації.

Проектом «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (ДП «ДІПРОМІСТО». 2019 р.), розділ «Водопостачання та водовідведення» були визначені першочергові заходи для короткострокового періоду, щодо удосконалення та розвитку системи водовідведення міста.

На даний час закінчені проекти (введено в експлуатацію):

- » реконструкція 4-х кабельних ліній 6 кВ мережі електропостачання НСВ-1, 5.6 км;
- » реконструкція будівлі решіток з заміною обладнання на Південній станції аерації (ПСА).

Проекти у процесі виконання:

- » капітальний ремонт насосної станції водовідведення №5 з заміною обладнання. I черга.
- » капітальний ремонт насосної станції водовідведення №5 з заміною обладнання. II черга.
- » реконструкція насосної станції водовідведення №69. Коригування проекту.

Проекти виконання яких призупинені на час дії воєнного стану:

- » реконструкція 2-ох кабельних ліній 10 кВ мережі електропостачання ЛСА (в т. ч. проектування), 6,4 км.
- » реконструкція 2-ох кабельних ліній 6 кВ мережі електропостачання НСВ-53 (в т. ч. проектування), 0,5 км.

Проектування та будівництво магістральних комунікацій під час дії воєнного стану майже не здійснюється.

У затверджених змінах до Програми розвитку на 2023-2027 роки та інвестиційної програми КП «ДНІПРОВИДОКАНАЛ» також передбачається:

- » реконструкція первинного радіального відстійника №5 третьої черги будівництва на Лівобережній станції аерації (ЛСА).
- » реконструкція градирні на Лівобережній станції аерації.
- » капітальний ремонт будівлі решіток із заміною обладнання на Центральній станції аерації (проектування).
- » капітальний ремонт 3-х секційного горизонтального пісковловлювача із заміною обладнання на Центральній станції аерації (проектування).
- » реконструкція самопливного каналізаційного колектору $D=300$ мм в районі будинку № 34 по вул. Володимира Івасюка.
- » реконструкція самопливного каналізаційного колектору $D=150$ мм в районі будинку №29-А по вул. Володимира Вернадського.
- » реконструкція системи каналізації дитячого навчального закладу №379 по вул. Пестеля, 34 та каналізації СЗШ №90 по вул. Передова, 253.
- » реконструкція самопливного каналізаційного колектору $D900$ мм в районі будинку №38 по вул. Березинська (проектування).
- » будівництво напірних каналізаційних колекторів від насосної станції водовідведення №52 по вул. Артільна, 2-Н до існуючих напірних каналізаційних колекторів $2D900$ мм в районі будинку №3 по вул. Осіння (проектування).

ЕНЕРГОПОСТАЧАННЯ

Електропостачання

Основним джерелом електропостачання м. Дніпро є ДТЕК «Придніпровська ТЕС», встановленою потужністю 910 МВт: 4 енергоблоки по 150 МВт та 1 енергоблок 310 МВт. Відпуск електричної енергії здійснюється на напругу 150 та 330 кВ з відкритих розподільчих пристроїв (ВРП-330 кВ, ВРП-150 кВ).

Головна магістральна підстанція – 330/150/10 кВ «Дніпровська», загальна встановлена потужність АТ складає 750 МВА (3×250МВА). Підстанція підпорядкована Дніпровському РЦОМ, Східного ТУОМ НЕК «Укренерго». Обладнання в задовільному стані, проте на даний час таке обладнання та запасні частини до нього виробниками вже не виготовляється. Слабким місцем в експлуатації є повітряні вимикачі, роз'єднувачі та трансформатори струму. Силове обладнання та пристрої РЗА, обладнання збору та реєстрації даних фізично та морально застаріле.

Електропостачання міста здійснюється від підстанцій та мереж АТ «ДТЕК «Дніпровські Електромережі» (27 од.), ПрАТ «Підприємство з Експлуатації Електричних Мереж «Центральна Енергетична Компанія» (4 од.) та через абонентські підстанції напругою 150 і 35 кВ.

Електропідстанції ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК»: ПС 154/10/6 кВ «ПЛМ» (2×32МВА+1×40МВА), ПС 154/35/6 кВ «КПО» (2×25МВА), ПС 150/35/6 кВ «ДШЗ-1» (2×25МВА), ПС 154/6/6 кВ «Трубна» (2×32МВА).

Таблиця. Характеристики підстанцій з 2019 – 2023 роки

Назва підстанції	Напруга, кВ, кількість та встановлена потужність трансформаторів, МВА	Наявна потужність, МВт; рівень завантаженості трансформаторів, %				
		2019	2020	2021	2022	2023
ПС 154/10/6 кВ «ПЛМ»	154/10/6, 1х32	5,1	15,35	15,3	13,32	20,58
	154/10/6, 1х32+1х40	5,5				
ПС 154/35/6 кВ «КПО»	154/10/6, 1х25	15,11	29,55	29,84	29,4	31,39
	154/10/6, 1х25	13,03				
ПС 150/35/6 кВ «ДШЗ-1»	150/35/6, 1х25	9,5	20,6	20,56	21,01	21,48
	150/35/6, 1х25	7,2				
ПС 154/6/6 кВ «Трубна»	154/6/6, 1х32	3,8	6,34	5,71	6,12	6,27
	154/6/6, 1х32	0,7				

Таблиця. Протяжність ліній електропередачі, що відпрацювали більше 30 років

Напруга	Назва лінії	Довжина лінії по колу, км	ПС, що живлять лінії
ПЛ-154 кВ	Л-О-10А	1,65	ПС «КПО»
	Л-О-11А	1,65	ПС «ПЛМ»
ПЛ-154 кВ	Л-34	0,5	ПС «ТРУБНА»
	Л-34А	0,5	
ПЛ-154 кВ	Л-13А	1,9435	ПС «ДШЗ-1»
	Л-О-27	1,943	
ПЛ-154 кВ	Л-13А	1,6	ПС «ДШЗ-1»
	Л-О-27А	1,6	

Електропідстанції АТ «ДТЕК «Дніпровські Електромережі»: ПС 150/35/10/6 кВ «Вузлова» (2×40 МВА+1×15 МВА+1×63 МВА), ПС 150/35/10 кВ «Придніпровська» (2×40 МВА), ПС 150/6/6 кВ «Ливарна» (2×32 МВА), ПС 150/35/6 кВ «Кільцева-Лівобережна» (3×40 МВА+1×63 МВА), ПС 150/6/6 кВ «Амур-Ниžньодніпровська» (2×32 МВА), ПС 150/6 кВ «Міська-1» (2×40 МВА), ПС 150/6/10 кВ «Міська-2» (2×40 МВА), ПС 150/10/6 кВ «Міська-5» (2×32 МВА), ПС 150/35/6 кВ «Привокзальна» (2×63 МВА), ПС 150/35/6 кВ «Заводська» (2×63 МВА), ПС 150/35/6 кВ «Проспект» (2×32 МВА), ПС 150/35/6 кВ «Лівобережна-1» (2×63 МВА), ПС 150/10/10 кВ «Тополь» (2×32 МВА), ПС 150/10/6 кВ «Передова» (2×40 МВА), ПС 150/35/6 кВ «Газопровід» (2×40 МВА), ПС 150/10/10 кВ «Комбайнова» (2×32 МВА), ПС 150/10/10 кВ «Дійовка» (2×32 МВА), ПС 150/10/6 кВ «Славута» (2×40 МВА), ПС 150/10/6 кВ «Киснева» (1×40 МВА), ПС 150/10/6 кВ «Наддніпряньська» (2×40 МВА), ПС 35/6 кВ «Нагорна» (2×16 МВА+1×20 МВА), ПС 35/6 кВ «Лівобережна-2» (2×10 МВА), ПС 35/10 кВ «Міська-4» (2×16 МВА), ПС 35/6 кВ «Університет» (2×10 МВА), ПС 35/10 кВ «Комунальна» (2×6,3 МВА), ПС 35/6/10 кВ «Набережна» (2×25 МВА).

Протяжність ліній електропередач напругою 35-150 кВ приблизно 220 км.

Для електропостачання ТОВ «Металургійний завод «Дніпросталь» побудована підстанція 330/35/6 кВ ПС «Пічна» (2×160 МВА+2×63 МВА) та прокладені дві кабельні лінії 330 кВ від Придніпровської ТЕС.

Виходячи з розрахунків та враховуючи місцеві умови м. Дніпро, у зв'язку зі ростом навантажень та для забезпечення надійного електропостачання споживачів міста в цілому та з урахуванням електропостачання нових ділянок забудови, що передбачені проектом пропонується проведення наступних заходів:

1. Реконструкція ВРП 150 кВ з встановленням СВ 150 кВ та вимикача у розвилці 150 кВ АТ№2, заміна вимикачів, що не відповідають струмам КЗ на Придніпровській ТЕС.

2. Для покриття зростаючих на розрахунковий строк навантажень необхідно виконати будівництво нових електропідстанцій та ліній електропередачі:

- ⌘ навантаження лівобережної частини міста покривається за рахунок дволанцюгової ПЛ-150 кВ «Придніпровська ТЕС – Кільцева Лівобережна» та дволанцюгової відпайки від ПЛ-150 кВ «Придніпровська ТЕС – Новомосковськ». Для покриття зростаючих навантажень та запобігання перевантажень на вищевказаних ЛЕП пропонується побудувати ПС 330/150 кВ «Лівобережна» (2×250 МВА) в районі міста Підгородне. Живлення підстанції виконати комбінованою ЛЕП-330 кВ від Придніпровської ТЕС. Орієнтовна довжина лінії складе: 13 км у кабельному виконанні та 9 км дволанцюгової повітряної лінії. Необхідність будівництва підстанції викликана недостатньою пропускною здатністю існуючих живлячих ПЛ-150 кВ від Придніпровської ТЕС і недостатньою генерацією електричної потужності на шинах 150 кВ Придніпровської ТЕС у зв'язку зі зниженням участі блоків електростанції у виробітку електроенергії та граничним завантаженням автотрансформаторної потужності 330/150 кВ станції;
- ⌘ для збільшення пропускної здатності повітряних ліній та надійності електропостачання побудувати заходи ПЛ-150 кВ на ПС-330 кВ «Лівобережна» ЛЕП-150 кВ «Придніпровська ТЕС – Новомосковськ»;
- ⌘ провести будівництво ПС 330/150 кВ «Вузлова» (2×250 МВА) з підключенням у розріз ПЛ-330 кВ «Придніпровська ТЕС – Першотравнева». Будівництво ПС 330/150 кВ «Вузлова» дозволить розвантажити ПЛ-150 кВ у правобережній частині м. Дніпро, а також підвищити надійність електропостачання існуючих споживачів південної частини міста;
- ⌘ провести будівництво ПС 150/6(20) кВ «Пролісок» (вул. Уральська, 17) та ПЛ-150кВ до підстанції, реконфігурація мережі Чечелівського району зі зміною класу напруги 6/10 кВ на 20 кВ;
- ⌘ провести будівництво ПС 150/10 кВ «МолодоПосполита» з двома трансформаторами потужністю 40 МВА кожний з підключенням у розріз до ПЛ-150 кВ «Амур-Нижньодніпровська – Метизна»;
- ⌘ провести будівництво ПС 35/6 кВ ПС «Мирний» з двома трансформаторами потужністю 10 МВА кожний з підключенням у розріз до ПЛ-35 кВ «ДШЗ-1 – Газопровід».

3. Для забезпечення надійного зовнішнього електропостачання міста необхідно провести реконструкцію та модернізацію електропідстанцій та ліній електропередачі:

- ⌘ провести комплексну реконструкцію ПС 150/35/10/6 кВ «Вузлова», ПС 150/35/6 кВ «Очисні споруди», ПС 150/35/6 кВ «КЛ» (з розширенням земельної ділянки);
- ⌘ для збільшення пропускної здатності передбачити реконструкцію наступних ПЛ-330 кВ: «Південна – Першотравнева №1/2», «Придніпровська ТЕС – Першотравнева» та «Кам'янське – Першотравнева».

- » Розподіл електроенергії між споживачами передбачено по мережах напругою 6-10-0,4 кВ, для чого збудувати необхідну кількість розподільчих пунктів 6-10 кВ (РП-6-10 кВ), трансформаторних підстанцій 6-10/0,4 кВ (ТП-6-10/0,4 кВ), мереж 10 кВ, 6 кВ, 0,4 кВ та мереж зовнішнього освітлення. Кількість, розміщення РП-6-10 кВ, ТП-6-10/0,4 кВ та траси ПЛ вирішуються на подальших стадіях проектування згідно Технічних умов енергопостачальної організації.

Протягом всього розрахункового періоду необхідно проводити реконструкцію та розширення електричних мереж, заміну зношеного та морально застарілого обладнання, впроваджувати енергозберігаюче обладнання та технології.

6. На ділянках нового багатоквартирного будівництва виконати демонтаж повітряних ліній 35 кВ, 150 кВ, що знаходяться на території цих ділянок, проклавши перед цим кабельні лінії відповідної напруги та пропускної здатності.

7. Для розроблення перспективної схеми розвитку електричних мереж міста на розрахунковий строк необхідне розроблення спеціального проекту з урахуванням положень «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра».

На даний час зазначені проектні рішення реалізовані частково, шляхом регулярного створення та реалізації «Плану розвитку систем розподілу» АТ «ДТЕК «Дніпровські Електромережі» та «Плану розвитку мереж» ПрАТ «ПЕЕМ «ЦЕК», в яких закладаються основні заходи для покращення надійності електропостачання споживачів міста.

Значних змін у інженерній інфраструктурі м. Дніпро, зокрема, у теплопостачанні, газопостачанні та електропостачанні, на території міста не відбувалося. Проводяться роботи з модернізації та реконструкції існуючого обладнання та інженерних мереж.

Газопостачання

Газопостачання м. Дніпро здійснюється від магістрального газопроводу «Шебелинка-Дніпро-Кривий Ріг-Ізмаїл» через 9 ГРС та значну кількість ГРП (ШРП). Система газопостачання міста багатоступенева з подачею газу по розподільчих газопроводах високого тиску I, II категорії, середнього та низького тиску. Також біля південно-західної межі міста розташована КС «Краснопілля».

На кінець освоєння проектного періоду прогнозувалось – для розвитку системи газопостачання міста будівництво 15 ГРП (ШРП) та прокладання приблизно 24,3 км розподільчих газопроводів високого та середнього тиску із застосуванням сучасних технологій та матеріалів прокладання мереж, що значно зменшує капітальні витрати та продовжує термін експлуатації газопроводів.

На даний час зазначені проектні рішення не реалізовані.

Теплопостачання

Централізоване теплопостачання міста Дніпро здійснюється від ДТЕК «Придніпровська ТЕС» та котелень КП «Теплоенерго» та КП «Коменергосервіс».

Встановлена теплова потужність ТЕС складає 675 Гкал/год. Основним паливом є вугілля, резервними – мазут та газ.

За даними КП «Коменергосервіс» на балансі підприємства 3 газові котельні, сумарною встановленою потужністю 63,43 Гкал/год, приєднаною – 27,32 Гкал/год, протяжність мереж 6,39 км.

За даними КП «Теплоенерго» на балансі підприємства:

- » станом на 01.01.2020 441 газова котельня та 3 котельні на пелетах, сумарною встановленою потужністю приблизно 2512,60 Гкал/год, приєднаною 1405,66 Гкал/год, протяжністю мереж – 584,65 км;
- » станом на 01.01.2021 441 газова котельня та 1 котельня на пелетах, сумарною встановленою потужністю приблизно 2512,60 Гкал/год, приєднаною 1404,83 Гкал/год, протяжністю мереж – 610,82 км;
- » станом на 01.01.2022 440 газових котелень та 1 котельня на пелетах, сумарною встановленою потужністю приблизно 2251,68 Гкал/год, приєднаною 1244,67 Гкал/год, протяжністю мереж – 580,13 км;
- » станом на 01.01.2023 429 газових котелень, сумарною встановленою потужністю приблизно 2251,68 Гкал/год, приєднаною 1244,67 Гкал/год, протяжністю мереж – 580,13 км;
- » станом на 01.01.2024 366 газових котелень, сумарною встановленою потужністю приблизно 2221,42 Гкал/год, приєднаною 733,50 Гкал/год, протяжністю мереж – 576,50 км.

Дощова каналізація

На території міста Дніпра, у 2019 – 2023 роках, розвиток існуючої системи дощової каналізації відбувався за рахунок не значних змін. Які стосувались будівництва нових невеликих гілок дощової каналізації за ділянками нового вибірково будівництва багатоквартирної забудови; реконструкції деяких існуючих мереж; проведення капітальних ремонтних робіт; проведення поточних робіт з належного утримання та очищення існуючих колекторів, оглядових та дощоприймальних колодязів.

Так, виконано роботи з будівництва, капітального ремонту та реконструкції на таких об'єктах:

- » реконструкція мережі дощової каналізації по вул. Павла Нірінберга, на ділянці від вул. Якова Самарського до вул. Ламана;

- » реконструкція мереж дощової каналізації по вул. Ливарна;
- » капітальний ремонт випусків дренажних вод у районі вул. Михайла Коцюбинського з прочисткою трубопроводів дощової каналізації;
- » реконструкція мереж дощової каналізації вул. Любарського, у районі перехрестя з вул. Балакліївська до існуючого колектору в районі буд. № 44 по вул. Сонячна Набережна;
- » ремонт колектору дощової каналізації по вул. Набережна Перемоги, в районі бульв. Слави;

У наслідок виконання поточного ремонту колекторів зливової каналізації відновлено пропускну здатність колекторів та ліквідовано підтоплення по наступним ділянкам: вул. Воскресенська в районі перехрестя з вул. Старокозацькою; Донецьке шосе, 2Г та 124Б; вул. Щепкіна; пров. Біологічний; вул. Яхненківська; вул. Іркліївська; вул. Юрія Савченка, 83, вул. Далека; ж/м Парус, буд. 1; вул. Євпаторійська; вул. Кавалерійська, 9; вул. Богомаза, 196; вул. Богомаза, 200; вул. Юрія Кондратюка, 16; вул. Котляревського, 5 та 11; просп. Героїв, 7; вул. Панікахи, 53; вул. Холодильна; просп. Богдана Хмельницького, 119-127; просп. Героїв; вул. Конотопська; вул. Набережна Перемоги в районі вул. Яружна.

Проведено очищення дощоприймальної мережі вулиць міста, а саме: 3653 дощових колодязів, 1199 оглядових колодязів та очищення 14,8 км труб дощових колекторів. Проведено очищення випускних частин зливових мереж та відкритих русел водостоків завдовжки 9,5 км.

Також на території Центрального парку культури та відпочинку ім. Т.Г. Шевченка, парку Зелений гай, парку ім. Писаржевського та інших постійно проводяться роботи з утримання, догляду, ремонту та прочищення зливової мережі.

Схема існуючого розташування мереж дощової каналізації на території міста не затверджена та не є офіційною. Існують без господарські мережі. Необхідне проведення масштабної інвентаризації з відображенням матеріалів у графічному та цифровому вигляді.

Остання інвентаризація дощових мереж міста, проводилась інститутом «Укркомунпроект», м. Харків у 1993р., згідно якої нараховувалось 174 випуски поверхневих стічних вод у балки, водні об'єкти, р. Дніпро. На правому березі р. Дніпро існує 43 великих випуски дощової каналізації в р. Дніпро та більше 30 локальних випусків в балки. На лівому березі на ділянці Сонячної набережної від проспекту Слобожанського до Самарського мосту нараховується 21 випуск локальних колекторів дощової каналізації в р. Дніпро. На сьогодні ці дані застарілі та не актуальні, потребують коригування. За останні роки інвентаризацію та паспортизацію мереж не проведено.

По основним місцям скидання зливових стоків, вздовж берегової лінії Дніпра, запроектовані очисні споруди дощової каналізації, включаючи житловий масив Покровський, район Набережної Перемоги та інші випуски. Але, на даний час, проекти не реалізовані. Очисні споруди дощової каналізації в місті Дніпро відсутні.

Розвиток соціальної інфраструктури

Якість життя населення в значній мірі визначається рівнем розвитку соціальної сфери. У містобудівній документації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (2019 р.) були передбачені заходи для організації системи громадського обслуговування щодо раціонального забезпечення всебічних потреб населення у різних видах послуг, які реалізуються в установах і підприємствах обслуговування.

Було заплановано забезпечення населення міста усіма видами підприємств і установ соціально-культурного обслуговування, які передбачені нормативами з урахуванням визначеного місця населеного пункту в міжселенній системі обслуговування.

Повномасштабне військове вторгнення російської федерації в Україну суттєво вплинуло на функціонування соціальної інфраструктури міста. Були частково, або повністю зруйновані окремі заклади освіти, охорони здоров'я, культури, торгівлі тощо. З офіційних джерел відомо, зокрема, про те, що через ракетний обстріл у Дніпрі 26 травня 2023 р. постраждала низка закладів, підпорядкованих департаменту гуманітарної політики Дніпровської міської ради. Значні пошкодження зафіксовано на стадіоні Dnipro Athletics. Окрім стадіону, постраждали ще три школи, три дитсадки.

Також зафіксовані пошкодження будівлі навчального корпусу, майстерні та їдальні Дніпровського професійного залізничного ліцею¹. 2 квітня 2024 р. внаслідок ракетного обстрілу руйнування зазнали дитячий садок, коледж та підприємство².

В зв'язку з цим спостерігається зниження ємності окремих категорій об'єктів соціальної інфраструктури. Крім того, існують об'єктивні складнощі зі збором інформації, зумовлені військовим часом та обмеженнями у публікації статистичної інформації за період 2022 – 2024 років.

Чинні ДБН Б.2.2.-12:2019 «Планування та забудова територій» в частині визначення нормативів окремих об'єктів соціальної інфраструктури (в першу чергу, закладів торгівлі та громадського харчування, фізичної культури та спорту, культури) зорієнтовані на радянські планові нормативи, які не відображають ринкові умови існування і розвитку сфери обслуговування.

¹ <https://dnipro.tv/news-dnipro/raketna-ataka-u-dnipri-sprychynyla-seriozni-ruinuvannia-u-zakladakh-osvity-ta-sportu/>

² https://24tv.ua/cherez-raketnu-ataku-dnipri-poshkozheniy-odin-iz-zakladiv-osviti_n2527362

В зв'язку з усім вищезазначеним при здійсненні моніторингу доцільно проаналізувати у першу чергу динаміку ємності закладів дошкільної та середньої освіти, а також охорони здоров'я, які фінансуються в значній мірі міським бюджетом й забезпечують основний рівень соціального обслуговування населення. Нижче у таблиці. наведені порівняльні показники місткості основних підприємств і установ освіти та охорони здоров'я населення міста на 2019 та 2024 роки.

Таблиця. Місткість основних підприємств та установ соціальної інфраструктури

Установи, підприємства, споруди	Одиниця виміру	На 01.01.2019	На 01.01.2024	2024 до 2019,%%
Заклади дошкільної освіти	місць	35003	30173	86,2
Заклади загальної середньої освіти	місць	100163	108106	107,9
Спеціалізовані заклади позашкільної освіти	місць	24911	33335	133,8
Поліклінічні заклади	відвід. у зміну	23801	17400	73,1
Лікарні (стаціонари усіх типів)	ліжок	10060	8960	88,0
Станції (підстанції) екстреної медичної допомоги	об'єкт/спец-автомобіль	58	78	134,5

За період реалізації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» на 13,8% зменшилась місткість закладів дошкільної освіти. Кількість місць в закладах дошкільної зменшилась з 35003 до 30 173 на 4 830 одиниць. Оцінити рівень охоплення дітей закладами дошкільної освіти, у відсотках до кількості дітей відповідного віку на початок 2024 року є неможливим в зв'язку із відсутністю статистичних даних щодо статевовікової структури населення міста станом на 2022, 2023 та 2024 роки.

Натомість, місткість закладів середньої освіти зросла майже на 8000 одиниць, або на 7,9%. Також на 8424 місця (33,8%) збільшилася ємність закладів позашкільної освіти.

В зв'язку із реформою системи охорони здоров'я і запровадженням амбулаторій практики сімейної медицини та реорганізації консультативно-діагностичної служби (приєднання самостійних поліклінік до лікарень) загальна ємність поліклінічних закладів скоротилася на 6401 відвід. на зміну, або на 26,9%.

Організаційні перетворення відбулися й у системі лікарень (стаціонарів усіх типів). У період 2021-24 рр. мережу закладів охорони здоров'я вторинного рівня було оптимізовано шляхом об'єднання. Їх загальна ємність зменшилася на 1205 ліжок (12%). Натомість, ємність станцій (підстанцій) екстреної медичної допомоги зросла на 20 одиниць (34,5%).

Стосовно інших закладів соціальної інфраструктури, то слід відзначити наступне.

Вищі та середні спеціальні навчальні заклади. Протягом ретроспективного періоду, з огляду на роль міста Дніпра як міжобласного, обласного і районного центру, існуюча кількість місць у вищих навчальних закладах перевищує кількість студентів. Це пов'язане з об'єктивними причинами: відтоком населення і реорганізацією усього навчального процесу у вищій та середній спеціальній освіті.

Згідно даних: <https://vstup.osvita.ua> у місті станом на початок 2024 р. нараховувалось 28 державних та приватних вищих навчальних закладів III - IV рівнів акредитації (включаючи передислоковані заклади Донецької та Луганської областей) та 44 заклади професійної та фахової освіти I - II рівнів акредитації (включаючи передислоковані заклади Донецької та Луганської областей). При цьому за період 2019-2024 рр. спостерігається загальне постійне зменшення кількості студентів у закладах усіх рівнів акредитації.

Фізкультурно-оздоровчі і спортивні заклади. В місті достатньо розвинена мережа фізкультурно-спортивних закладів, до яких відносяться: стадіони, універсальні спортивно-видовищні зали, спортивні зали, басейни, спортивні майданчики. Серед великих стадіонів, кількість яких 11, виділяються: «Дніпро-Арена», який введений в експлуатацію у 2008 в зв'язку із проведенням в Україні Чемпіонату Європи з футболу 2012 р. й розрахований на 31 тис. місць для глядачів, а також «Метеор» – 24381 місць. Універсальна спортивно-видовищна зала I категорії розташована у спорткомплексі «Метеор». Також в спортивному комплексі «Метеор» розташований спортивний спеціалізований центр (єдиний в місті) – водна станція.

Фізкультурно-спортивна діяльність у місті проводиться не тільки у спеціалізованих спортивних закладах, але й при загальноосвітніх школах.

За період реалізації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро» нових об'єктів фізкультурно-спортивної інфраструктури загальноміського значення збудовано не було, натомість частина об'єктів постраждала внаслідок військових дій.

Кількість плавальних басейнів та спортивних залів недостатня. Ця тенденція зберігається протягом кількох останніх років по всій Україні.

Заклади культури та мистецтва. Дніпро – великий культурний центр України. Заклади культури та мистецтва міста включають: театри, цирк, концертні зали, філармонію, будинок органної та камерної музики, бібліотеки, музеї, будинки культури і кінотеатри. Дніпро є одним з 6 міст України, де працює оперний театр та заклад вищої освіти музичного профілю – консерваторія. Функціонують різні види театрів: Дніпровський академічний театр опери та балету, Дніпровський академічний український музично-драматичний театр ім. Тараса Шевченка, Дніпровський академічний театр драми і комедії, Дніпровський молодіжний театр, театр одного актора «Крик», Дніпровський молодіжний драматичний театр «Вірино!», театр «Маски» та інші

В місті функціонують великі музеї: Дніпропетровський художній музей і Дніпропетровський історичний музей імені Д.І. Яворницького. Останній включає 5 філій: діорама «Битва за Дніпро», Музейний центр О.П. Блаватської та членів її родини, музей «Літературне Придніпров'я», меморіальний будинок-музей Д.І. Яворницького, музей місцевого самоврядування Дніпропетровської області. З 2016 р. функціонує музей «Громадянський подвиг Дніпровщини в подіях АТО» (Музей АТО).

Місто обслуговують 2 центральні масові бібліотеки (одна з яких для дітей), філії яких розташовані по місту таким чином, що цілком задовольняють потреби читачів. До спеціалізованих бібліотек віднесено Універсальну наукову ім. Первоучителів слов'янських Кирила і Мефодія. Кількість одиниць зберігання в усіх типах бібліотек складає 820,5 тис. одиниць.

Підприємства торгівлі, харчування та побутового обслуговування. Рівень забезпеченості мережею магазинів продовольчих і непродовольчих товарів в цілому задовільний, хоча статистичні дані щодо ємності мережі закладів відсутні. Станом на початок 2024 р. переважна частка ринку торгівлі представлена торгівельними закладами змішаного типу – продовольчими та непродовольчими. Серед торговельних закладів в місті можна виділити магазини, супермаркети, гіпермаркети, торговельні центри, спеціалізовані магазини та ринки. Сучасні торговельні центри включають у себе магазини з різними видами продукції: від фармацевтичної, текстильної, різних видів техніки до продовольчих супермаркетів типу «Fozzy», «Метро», «Varus», «Сільпо», які в більшості ТЦ міста Дніпро є основними орендарями комерційної площі.

З кожним роком зростає кількість продукції, що реалізується інтернет-магазинами з різними видами оплати та доставки. Цей вид реалізації продукції не враховується при розрахунках нормативних показників в зв'язку з чим нормативні показники цього сектору соціальної інфраструктури потребують зміни. Тенденція до зростання забезпеченості закладами торгівлі поширюється і на заклади громадського харчування та побутового обслуговування. Зокрема, діє мережа швидкої доставки продуктів харчування.

Організації та установи управління, кредитно-фінансові установи. Дніпро є потужним кредитно-фінансовим центром України, де розміщений центральний офіс найбільшої банківської установи України – «Приватбанк». Наявність існуючих установ банківської сфери в місті (відділення, банкомати) повністю задовольняє нормативні показники.

За останні роки у Дніпрі, як і в інших містах України поряд з мережею Укрпошти дуже активно розвивається мережа поштових закладів швидкої доставки Нова пошта (діє 128 відділень і їх кількість щомісячно зростає, функціонує також значна мережа пунктів отримання), «Розетка» (близько 25 пунктів) тощо.

Висновок. За ретроспективний період мережа закладів соціальної інфраструктури Дніпра не зазнала суттєвих змін. Натомість відбулося зменшення ємності окремих об'єктів та установ, пов'язане із руйнуванням та ушкодженням внаслідок ракетних обстрілів російської федерації. Структурна реорганізація окремих секторів сфери обслуговування (охорона здоров'я, торгівля, побутове обслуговування, зв'язок, банківська сфера) не відповідають нормативам ДБН, що потребує коригування самих нормативів.

Житлове будівництво

За період дії затвердженого рішенням Дніпровської міської ради від 02.09.2020 №84/60 «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» в місті було збудовано (прийнято в експлуатацію будівель) близько 755,7 тис. м² загальної площі.

Аналіз житлового будівництва за 2019 – 2023 роки показує значне переважання у структурі забудови нової багатоквартирної забудови, на яку припадало 60% від усієї загальної площі та 71,3% від усіх нових помешкань (квартир). Виняток – 2022 рік (перший рік війни), коли темпи житлового будівництва значно впали, особливо багатоквартирного будівництва.

Таблиця. Прийняття в експлуатацію житлових будівель у м. Дніпро (згідно даних Головного управління статистики у Дніпропетровській області від та управління державного архітектурно-будівельного контролю))

Роки	Усього		Багатоквартирне будівництво		Одноквартирне (садибне) будівництво	
	кількість квартир	загальна площа, м ²	кількість квартир	загальна площа, м ²	кількість квартир	загальна площа, м ²
2019	2713	220073	1779	149515	934	70558
2020	1395	133058	877	59946	518	73112
2021	2398	194179	1963	133946	435	60233
2022	745	61169	445	23333	300	37836
2023	2089	147214	1599	86276	490	60938
Разом	9340	755693	6663	453016	2677	302677

Житловий фонд м Дніпро станом на 01.01.2024 складав біля 23,6 млн. м² загальної площі. У структурі житлової забудови, як за кількістю помешкань, так і за загальною площею, переважає багатоквартирна забудова.

Багатоквартирний житловий фонд складав 17,1 млн. м² загальної площі, одноквартирний житловий фонд складав 6,2 тис. м² загальної площі.

Житлова забезпеченість становить у середньому по місту 23,6 м² на 1 мешканця, що на 3,5% вище показника на 01.01.2018 (22,8 м² на 1 мешканця).

У місті відсутнє незавершене будівництво. Існує поточне будівництво. За даними управління житлового господарства Дніпровської міської ради в місті налічується 192 квартир аварійного житлового фонду (8,8 тис. м²), в якому проживає 294 осіб.

Висновок. В м. Дніпро подальше відбувається житлове будівництво. При цьому обсяги будівництва зазнали скорочення через російсько-українську війну. Так у грудні 2022 року відновлення будівництва у новобудовах склало 64% від показників лютого 2022 року (за підсумками 2022 року будівельні підприємства України скоротили обсяг виконаних робіт, порівняно з 2021 роком, на 55,9%).

Розділ 9. МОНІТОРИНГ РЕАЛІЗАЦІЇ МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Виконання плану реалізації містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра».

Населення

Рішеннями містобудівної документації передбачалось зростання чисельності населення міста на проектний період до 1010,5 тис. осіб. На даний час чисельність населення міста визначити складно через відсутність статистичної звітності з 2022 року, евакуацію частини населення за межі міста та появи значної кількості тимчасово переміщених осіб.

Соціальна сфера

Містобудівною документацією передбачалось збільшення обсягів житлового фонду до 25 623,7 тис. м² загальної площі на проектний період. На 01.01.2021 року житловий фонд міста становив 23,2 млн. м² загальної площі, що на 354,4 тис. м² більше, ніж у 2019 р. Житлова забезпеченість зросла за ретроспективний період з 22,9 до 23,7 м²/особу (на розрахунковий строк передбачалось 25,4 м²/особу).

Також передбачалось забезпечення населення міста усіма видами підприємств і установ соціально-культурного обслуговування, які передбачені нормативами з урахуванням міжселенного обслуговування. За період реалізації «Внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра» місткість закладів дошкільної освіти зменшилась з 35003 до 28334 на 1669 одиниць (19,1%), місткість закладів середньої освіти зросла майже на 8000 одиниць, або на 7,9%. Також на 8004 місця (32,1%) збільшилася ємність закладів позашкільної освіти загальної середньої та позашкільної освіти.

Загальна ємність поліклінічних закладів скоротилася на 6401 відвід. на зміну, або на 26,9%, загальна ємність лікарень зменшилася на 2000 ліжок (10,9%).

Планувальна структура та функціональне зонування

Для ефективного використання потенціалу території міста у містобудівній документації були визначені наступні функціональні типи територій (функціональні зони) відповідно даних ДЗК:

- ⌘ території житлової забудови;
- ⌘ території громадської забудови;
- ⌘ виробничі території;
- ⌘ рекреаційні території.

На розрахунковий строк в рамках проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м.Дніпра» (2019 рік) нова багатоквартирна забудова запроектована в існуючій межі міста на 16 площадках загальною площею біля 164,1 га.

За період 2019 – 2024 років територія житлової забудови збільшилася орієнтовно на 96,0 га за рахунок територій громадської забудови, виробничих підприємств та земель іншого використання (незабудовані території).

Основне багатоквартирне будівництво відбулося в кварталах існуючої житлово-громадської забудови – 53,16 га.

У межах площадок перспективного багатоквартирного будівництва визначених проектом внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро передбачається освоєння:

- » №6 – вул. Довга Балка – 4,6 га;
- » №8 – мікрорайон «Красний Камінь» – 1,5 га;
- » №11 – просп. Науки – 0,25 га.

На ділянках виробничих підприємств передбачених проектом внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпро для перспективної зміни функціонального призначення територій і які розглядалися, як резервні для розміщення житлово-громадської забудови освоєно під багатоквартирне будівництво близько 12,97 га.

Близько 7,0 га багатоквартирного будівництва відбувається на резервних ділянках передбачених для цих цілей проектом внесення змін.

Тільки 2,17 га було освоєно під багатоквартирне будівництво в кварталах вибіркової реконструкції садибної житлової забудови.

Будівництво індивідуальних житлових будинків за період 2019 – 2024 років відбувалося в межах існуючих кварталів садибної житлової забудови, без зміни цільового використання території.

Біля 76,02 га земель міста, у відповідності до передбачених проектом внесення змін площадок садибної забудови були передані у приватну власність для можливого будівництва будинків садибного типу.

Аналіз територій розміщення житлової забудови показав вірність підходів до формування планувальної структури міста і визначення функціональних зон в рамках проекту внесення змін.

Прогнозування обсягів житлового будівництва на довгостроковий строк є досить складним, так як тут простежується вплив багатьох факторів, що важко прогнозуються. Це можливі економічні кризи, зростання вартості будівництва 1 м² через зростання вартості будівельних матеріалів та будівельно-монтажні роботи, а основне це близькість до міста військових дій на території України, кількість переміщених осіб, які втратили житло, кількість зруйнованого житла в межах міста.

У той же час потребує перегляду черговість освоєння запропонованих ділянок житлової забудови, можливість визначення функціонального використання площадок деградованих підприємств з конкретизацією функціонального використання території та удосконалення функціонального використання території житлово-громадської забудови та ділянок виробничих територій з урахуванням змін інвестиційних намірів із збереженням загального бачення економічного та соціального розвитку міста.

Території громадської забудови збільшилися на 4,9 га, у порівнянні з 261,2 га територій нової громадської забудови передбачених проектом «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра».

Загалом містобудівною документацією передбачалося можливість розширення зони житлово-громадської забудови за рахунок переведення 676 га територій іншого цільового призначення.

Виробничі території збільшилися на 209,2 га за рахунок освоєння сільськогосподарських земель.

Рекреаційні території мають розвиток за рахунок проведення благоустрою зелених насаджень загального користування і розміщенню нових рекреаційних закладів на площі 52,1 га, що необхідно врахувати у містобудівній документації.

Необхідність внесення змін до генерального плану обумовлене також виникненням потреби у розміщенні об'єктів, що забезпечують громадські інтереси, а саме, зміни функціонального призначення окремих територій міста з метою:

- ⌘ розміщення нових кладовищ традиційного поховання (загальною площею близько 265 га);
- ⌘ реалізації інвестиційних проектів.

Виконання проектних рішень містобудівної документації вищого рівня, передбачених для території, щодо якої здійснюється містобудівний моніторинг

Містобудівною документацією вищого рівня для «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» є «Схема планування території Дніпропетровської області», затверджена Рішенням Дніпропетровської обласної ради від 23.03.2012 №255-12/VI.

Основним завданням планування території області є:

- » визначення територій, розвиток яких потребує державної підтримки, забезпечення охорони навколишнього природного середовища, сталого використання і відтворення природних ресурсів та екосистем; розвитку національної екологічної мережі на регіональному рівні, інженерно-транспортної, соціальної інфраструктури, охорони культурної спадщини;
- » розроблення раціональної планувальної організації території Дніпропетровської області в частині: забезпечення оптимальних умов проживання населення, раціонального використання природних ресурсів, розвитку галузей господарського комплексу, охорони навколишнього природного середовища, забезпечення цивільного захисту, зокрема пожежної та техногенної безпеки, врахування вимог інженерно-технічних заходів цивільного захисту на відповідній території, збереження цінних об'єктів культурної спадщини, захисту населених пунктів і територій від небезпечних геологічних та гідрогеологічних процесів, створення транспортної та інженерної інфраструктури.

В зв'язку із застарілістю матеріалів схеми планування території області, необхідністю забезпечення автоматизації розроблення та внесення змін до неї на підставі використання геоінформаційної системи містобудівного кадастру, урахування при цьому змін у законодавчій та нормативній базі містобудування за період, що минув після затвердження документації, відповідно до рішення Дніпропетровської обласної ради від 15 березня 2013 №421-18/VI «Про програму створення та ведення містобудівного кадастру Дніпропетровської області на 2013-2022 рр.» (зі змінами) до схеми планування території Дніпропетровської області у 2019-2021 рр. були внесені зміни та доповнення в частині охорони культурної спадщини, розвитку господарського комплексу та відновлювальної енергетики. Також були внесені пропозиції що до створення класифікатору об'єктів містобудування для Дніпропетровської області на прикладі м. Вільногірськ.

Проектні рішення схеми планування території Дніпропетровської області були враховані при реалізації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра».

Наявність та актуальність геопросторової інформації у відповідних базах даних

Відповідно до «Порядку розроблення, оновлення, внесення змін та затвердження містобудівної документації», затвердженого Кабінетом Міністрів України графічні матеріали містобудівної документації, це – тематичні набори геопросторових даних щодо об'єктів містобудівної документації, візуалізовані за допомогою програмно-апаратних засобів Державного земельного кадастру, містобудівного кадастру, інших геоінформаційних систем, а також шляхом їх відтворення на паперових та/або інших твердих (матеріальних) носіях.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 9 червня 2021 р. №632 «Про визначення формату електронних документів комплексного плану просторового розвитку території територіальної громади, генерального плану населеного пункту, детального плану території» генеральний план населеного пункту розробляється у формі електронного документа, що створюється у вигляді пакета файлів у форматах баз геоданих, що передаються у форматі File Geodatabase (GDB) або JavaScript Object Notation (GeoJSON) та у яких міститься повний набір просторових даних та метаданих документації (База геоданих містобудівної документації на місцевому рівні) згідно із структурою, що визначається Міністерством розвитку громад та територій.

Структура бази геоданих містобудівної документації на місцевому рівні була затверджена Наказом Мінрегіону України 22.02.2022 №56, але наразі не затверджений класифікатор об'єктів містобудування.

В цій ситуації при створенні містобудівного кадастру м. Дніпро і актуалізації в ньому матеріалів містобудівної документації департамент по роботі з активами Дніпровської міської ради керується положеннями вищезазначених Постанов Кабінету Міністрів України та своїми технічними можливостями по створенню геоінформаційних систем.

Базовою системою для ведення містобудівного кадастру у місті визначена система ArcGIS компанії ESRI. При цьому формат зберігання баз геоданих - File Geodatabase (GDB). Окремі інформаційні шари створюються також у вигляді shp-файлів. Структура бази геоданих «Внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра» відповідає загальним вимогам Наказу Мінрегіону України 22.02.2022 №56, але потребує доопрацювання після затвердження Мінрегіоном класифікатору об'єктів містобудування.

Встановлення відповідності усіх видів проектної документації між собою

Протягом терміну реалізації генерального плану у 2019 - 2024 роках були розроблені наступні детальні плани на територію м. Дніпра.

*Таблиця. Затверджена містобудівна документація на місцевому рівні,
розроблена для м. Дніпро у 2019 – 2022 рр.*

Найменування	Вулиці	Номер рішення	Дата рішення
Детальний план території у районі вул. Данила Самойловича (під розміщення сонячної станції)	вул. Данила Самойловича	327/44	24.04.2019
Детальний план території у районі вул. Андрія Сахарова	вул. Андрія Сахарова	214/54	19.02.2020
Детальний план території кварталу вул. Воскресенська, Королека, Челюсина, просп. Д. Яворницького	вул. Воскресенська, Короленка, 93-ї Холодноярської Бригади, просп. Дмитра Яворницького	328/4	24.02.2021
Детальний план території кварталу вул. Гоголя, Паторжинського, Шевченка, Південна	вул. Гоголя, Паторжинського, Шевченка, Південна	327/4	24.02.2021
Детальний план території у районі вул. Широкої та вул. Беляєва	вул. Широка, Беляєва	326/4	24.02.2021
Детальний план території кварталу	бульв. Катеринославський, просп. Д. Яворницького, вул. Гоголя, Шевченка	383/5	24.03.2021
Внесення змін до ДПТ (ріш. №270/37 від 21.11.2018 затвердження дет. плану)	вул. Виконкомівська, Паторжинського, Гоголя, Архітектора Олега Петрова	417/6	21.04.2021
Детальний план території кварталу, обмеженого вулицями Ламаною, Павла Нірінберга, узв. Крутогірним та пл. Успенською	вул. Ламана, Павла Нірінберга, узв. Крутогірний та пл. Успенська	416/10	22.09.2021
Детальний план території кварталу, обмеженого просп. Дмитра Яворницького, вул. Володимира Вернадського, Сергія Єфремова та узвозом Крутогірним	просп. Дмитра Яворницького, вул. В. Вернадського, С.Єфремова та узвіз Крутогірний	254/16	23.02.2022
Детального плану території кварталу вул. Харківська вул.-Глинка - Михайла Коцюбинського та В'ячеслава Липинського	вул. Харківська, Глинка, Михайла Коцюбинського та В'ячеслава Липинського	44/22	08.06.2022
Детальний план території кварталу, обмеженого вул. Паторжинського, Олеся Гончара, Чернишевського та Василя Жуковського	вул. Паторжинського, Олеся Гончара, Архітектора Олега Петрова та Левка Лук'яненка	99/23	29.06.2022
Детальний план території кварталу, обмеженого просп. Дмитра Яворницького, вул. Харківською, Магдебурзького права, Шолом-Алейхем, Барикадною	вул. Харківська, Магдебурзького права, Шолом-Алейхем, Барикадна	90/29	16.11.2022

Найменування	Вулиці	Номер рішення	Дата рішення
Детальний план території кварталу, обмеженого вул. Старокозацькою, Шмідта, бульваром Батальйону Дніпра, просп. Пушкіна	вул. Старокозацька, Степана Бандери, бульв. Батальйону Дніпра	91/29	16.11.2022
Детальний план території кварталу, обмеженого просп. Дмитра Яворницького, вулицями Барикадною, Володимира Вернадського та узвозом Крутогірним (Соборний район)	просп. Дмитра Яворницького, вул. Барикадна, Володимира Вернадського та узвіз Крутогірний	83/30	30.11.2022

Відповідність «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» чинним нормативно-правовим актам з питань містобудівної діяльності

Відносини у сфері містобудівної діяльності регулюються Конституцією України, Цивільним, Господарським і Земельним кодексами України, законами України «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про Генеральну схему планування території України», "Про основи містобудування», «Про архітектурну діяльність», «Про землеустрій», «Про національну інфраструктуру геопросторових даних». іншими нормативно-правовими актами.

З часу затвердження містобудівної документації у вищезазначені кодекси та закони неодноразово були внесені зміни. Був оновлений ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» (2019 р.).

Більшою мірою рішення проекту «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» визначаються ДБН Б.2.2-12:2019 «Планування та забудова територій» (01.10.2019); законами України «Про регулювання містобудівної діяльності» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» № 711-IX.

Містобудівна документація «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» (ДП «ДІПРОМІСТО», м. Київ, 2019 р.) була розроблена та затверджена до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» (від 17 червня 2020 року №711-IX).

Відповідно до положень п.3 розділу II «Прикінцеві та перехідні положення цього Закону до 1 січня 2025 року внесення змін до такої документації допускається без урахування вимог цього Закону щодо її складу та змісту.

Розділ 10. ВИСНОВКИ ЩОДО ДОЦІЛЬНОСТІ ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО МІСТОБУДІВНОЇ ДОКУМЕНТАЦІЇ

Оцінка загального забезпечення сталого розвитку територій та населених пунктів, відповідності тенденцій розвитку Цілям Сталого Розвитку ООН

Україна має міжнародні зобов'язання що до сталого розвитку, які визначені стратегічними документами ООН. У вересні 2015 року в рамках 70-ї сесії Генеральної Асамблеї ООН у Нью-Йорку відбувся Саміт ООН зі сталого розвитку та прийняття Порядку денного розвитку після 2015 року, на якому було затверджено нові орієнтири розвитку. Підсумковим документом Саміту «Перетворення нашого світу: порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» було затверджено 17 Цілей Сталого Розвитку та 169 завдань.

Для встановлення стратегічних рамок національного розвитку України на період до 2030 року на засадах принципу «Нікого не залишити осторонь» було започатковано інклюзивний процес адаптації Цілей сталого розвитку. Кожну глобальну ціль було розглянуто з урахуванням специфіки національного розвитку. Як перший крок, у 2017 році Урядом України, за підтримки ПРООН, була підготовлена Національна доповідь «Цілі Сталого Розвитку: Україна»¹, в якій представлено бачення орієнтирів досягнення Україною Цілей Сталого Розвитку (далі ЦСР), та започатковано національну систему Цілей (86 завдань національного розвитку та 172 показники для їх моніторингу).

Цілі сталого розвитку в Україні базуються на 17 глобальних Цілях

В подальшому, на шляху забезпечення сталого розвитку необхідно здійснити заходи щодо локалізації ЦСР на рівні областей і місцевих громад.

На підставі аналітичного дослідження «Вимірювання досягнення цілей сталого розвитку регіонами України: вибір індикаторів та визначення базових рівнів»² сформовано набір релевантних індикаторів ЦСР на регіональному рівні.

¹ <https://ukraine.un.org/uk/49413-2017>

² <https://www.undp.org/uk/ukraine/publications>

Даним документом була запропонована Методика визначення індикаторів на регіональному рівні та їх порівняльного аналізу, визначені загальні вимоги до замінних індикаторів якщо регіональна дезагрегація національних індикаторів з певних причин неможлива (відсутні дані, не ведеться статистичне спостереження).

Варто зазначити, що містобудівна документація «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» як основний документ просторового розвитку міста був розроблений ще до запровадження глобальних і національних ЦСР, тому у явному вигляді він не містить цілей і індикаторів ЦСР.

Аналіз сильних і слабких сторін розвитку Дніпра, можливостей і загроз (SWOT-аналіз), характеристика порівняльних переваг, викликів та ризиків щодо перспектив її розвитку

SWOT-аналіз соціально-економічного становища міста Дніпра був проведений виконаного у рамках Стратегії розвитку міста Дніпра «Стратегія Дніпра 2030» у 2020 році з урахуванням тенденцій розвитку, виявлених проблемних аспектів функціонування економіки, інфраструктури та соціальної сфери, динамічних змін у геополітичному становищі регіону, можливих зовнішніх впливів та викликів. Метою проведення SWOT-аналізу стала підготовка сценаріїв подальшого розвитку міста.

В рамках SWOT-аналізу розглядаються чотири фактори розвитку території: сильні (Strengths) і слабкі (Weaknesses) сторони, можливості (Opportunities), що відкриваються при реалізації стратегічного плану та загрози (Threats), пов'язаних з його здійсненням.

Початок 24 лютого 2022 р. широкомасштабної військової агресії російської федерації проти народу України суттєво змінив деякі компоненти SWOT-аналізу і вплинув на формування матриці зв'язків.

Нижче наведені сильні та слабкі сторони, можливості та загрози.

SWOT-матриця дозволяє виявити взаємозв'язки між «внутрішніми» (сильні та слабкі сторони) та «зовнішніми» (можливості та загрози) факторами, що мають стратегічне значення для міста. Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати порівняльні переваги, виклики й ризики, які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та оперативних цілей розвитку Дніпра на довгострокову перспективу.

За підсумками проведеного аналізу всі фактори згруповані в таблицях.

Таблиці. SWOT-аналіз існуючого стану міста Дніпро

Сильні сторони	Слабкі сторони
Центр сформованої міської агломерації	Розділення річками Дніпро та Самара міста на три частини, що впливає на територіальну мобільність населення
Вигідне транспортно-географічне розташування в центрі країни із зручною доступністю до більшості регіонів країни.	Близькість до зони активних бойових дій, постійна загроза обстрілів.
Відповідно до Генеральної схеми планування території України Дніпро визначений в якості центру міжобласної системи розселення в складі Дніпропетровської, Запорізької та Кіровоградської областей із розвинутою системою надання послуг епізодичного обслуговування (адміністративні, соціальні, культурні тощо)	Віддаленість від західних кордонів України
Проходження через місто, або дотично до міста міжнародних транспортних коридорів Європа-Азія та Північ-Південь	Необхідність утримання потужної зливової каналізації через наявність крутих схилів, рівчаків та ярів
Розміщення на великий судноплавний річці із можливості здійснення пасажирських та вантажних перевезень зі столицею та іншими економічними центрами	Просадочні ґрунти на правобережній частині міста (лесові суглинисті ґрунти, що потребує здійснення додаткових інженерних заходів при будівництві, проведення протизсувних заходів
Наявність вузлової залізничної станції Дніпро-Головний; центр Придніпровської залізниці. З 2003 р. курсують денні потяги «Столичний експрес» на ділянці Київ – Дніпро – Запоріжжя.	Застарілі технології промислового виробництва, значна кількість та погане очищення викидів і скидів
Наявність 5 мостів через Дніпро, в тому числі з тролейбусним сполученням.	Високий рівень забруднення ґрунтових і поверхневих вод і ґрунтів
Наявність водних ресурсів Дніпра та його притоки Самара	Значна площа промислових звалищ і «браунфілдів»
Наявність вільних від забудови територій у межах міста	Відсутність програми боротьби з шкідливими (алергенними) рослинами
Наявність у місті екологічної громадської активності та міських екологічних програм	Часткове руйнування міської інфраструктури внаслідок російських обстрілів, прояви урбіциду та екоциду
Загальний високий рівень громадської активності, що проявляється у високому рівні утворення ОСББ, наявність активних мікроромад	Відтік кваліфікованих кадрів у Західні області України та за кордон
Часткова відміна від екологічно шкідливих технологій у металургії	Питома вага дітей до 16 років є порівняно низькою внаслідок низької народжуваності. Старіння материнства
Відносно стабільна демографічна ситуація, значною мірою пов'язана з великою кількістю переселенців	Порівняно низький рівень якості життя
Високий рівень кваліфікації та професійної підготовки трудових ресурсів, в першу чергу технічного профілю	Низька конкурентоспроможність підприємств на міжнародних ринках.
Наявність у місті значної кількості великих роботодавців	Зношеність ресурсів «старої промисловості»

Сильні сторони	Слабкі сторони
Високий рівень розвитку металургійної промисловості	Вичерпання «Стратегії Поля» (місто Дніпро вже не поєднує Донбас і Кривбас)
Зосередження високотехнологічних виробництв космічної, оборонної промисловості та супутніх галузей	Слабка консолідація та кластеризація галузей
Наявність передумов та ресурсів для розвитку високотехнологічних виробництв та ІТ-сектору: територіальні ресурси, висококваліфіковані спеціалісти, заклади освіти, науково-дослідні установи;	Відсутність заявленої SMART-спеціалізації міста
Наявність сталих зв'язків між бізнес-елітами міста та міською громадою	Дистанціювання великого бізнесу від громади
Наявність сталих зв'язків міських та закордонних бізнес-еліт	Низька якість дорожнього покриття та сервісної інфраструктури, зношеність мостів та шляхопроводів
Розвинена мережа закладів соціальної інфраструктура, наявність унікальних установ (Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Національна металургійна академія України, Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, Дніпропетровський академічний театр опери та балету тощо) та висококваліфікованих кадрів у сфері освіти, науки, культури, медицини.	Відсутність об'їзної дороги, транзит містом
Розвинена мережа вулиць і доріг з твердим покриттям	Гальмування будівництва метрополітену
Високий рівень транспортно-функціональної зручності, доступність до всіх мікрорайонів	Автомобілецентрична парадигма мобільності
Диверсифікована структура громадського транспорту (метро, тролейбус, трамвай, електричка, автобус)	Зношеність та перевантаженість інженерних мереж, що створює загрозу життєдіяльності міста.
Наявність усіх видів інженерної інфраструктури	Низький відсоток упорядкованої дощової каналізації
Наявність місцевих енергетичних потужностей (Придніпровська ТЕС)	Зношеність енергетичної інфраструктури
Наявність діючого Генерального плану та діючого доступу до нього	Низький рівень партисипативності при розробці містобудівної документації
Наявність досвіду громадських обговорень питань просторового розвитку міста і громади, створення громадського простору, взаємодії влади і громадянського суспільства.	Низьке фінансування науково-дослідних робіт
Унікальні та привабливі туристично-рекреаційні об'єкти: пам'ятки історії, культури, архітектури, природно-заповідні об'єкти, місця активного відпочинку.	Низькі можливості для перепрофілювання потужних промислових підприємств
Наявність інституційних та технічних можливостей для оновлення топографо-геодезичної зйомки і створення міського кадастру	Недостатня привабливість міста для кваліфікованих кадрів

Можливості	Загрози
Бурхливий розвиток у світі IT-технологій	Продовження повномасштабних військових дій, загроза руйнувань, зростання жертв серед цивільного населення та збільшення міграцій.
Отримання коштів від світової спільноти на відбудову та модернізацію економіки України та окремих регіонів внаслідок інтеграції України в Європейський союз.	Глобальна зміна клімату: підвищення середньорічної температури, зсування меж географічних та природно-сільськогосподарських зон на північ.
Перспектива проходження через територію громади міжнародних автомобільних транспортних коридорів Європа-Азія та Балтійське – Чорне море, а також міжнародних залізничних транспортних коридорів №3 та №9, що дає можливість формувати потужний інтермодальний транспортний хаб.	Економічна криза в Україні внаслідок війни та зниження рівня життя громадян.
Можливість використання територій колишніх промислових підприємств шляхом їх реновації, джентрифікації та ревіталізації; створення індустріальних та технологічних парків, бізнес-центрів тощо.	Скорочення бюджетних надходжень.
Формування локальних економічних кластерів на основі технологічної взаємодії підприємств громади; зокрема по виробництву продуктів харчування з місцевої сировини, легкої промисловості, промисловості будівельних матеріалів.	Відмова світових та європейських структур від фінансово-економічної підтримки України у випадку згорання реформ та посилення корупції у країні.
Створення регіональних та міжнародних економічних кластерів у сфері переробної промисловості, надання послуг IT-технологій та інше.	Згорання антикорупційної політики на державному рівні
Зростання активності населення; розширення участі громадських організацій, окремих громадян у життєдіяльності міста.	Посилення депопуляції населення і кадровий дефіцит.
Диверсифікація громадського транспорту та збільшення мобільності населення.	Монополізація ринків щодо надання комунальних послуг і нерегульований ринок цін на ресурси.
Підвищення уваги до охорони навколишнього природного середовища, впровадження принципів Сталого розвитку Європейського континенту та Керівних принципів СЕМАТ	Скорочення доступу до «дешевих» кредитів для громади і для місцевого бізнесу.
Зростання ринку туризму та розвиток туристичних маршрутів.	Посилення потенційних конфліктів у системі приватних, громадських інтересів та інтересів територіальних громад.
Розвиток мережі електронних послуг; відкритість, прозорість та інтегрованість даних документації з просторового планування, державних реєстрів та кадастрів.	Прискорене зростання автомобілізації та навантаження на дорожню інфраструктуру міста та громади.
Розвиток відновлювальних джерел електроенергії (біопаливо, сонячна та вітрова енергія).	Зростання забруднення довкілля
Зростання у суспільстві негативного відношення до корупції	Психологічна повоєнна втома населення.

Можливості	Загрози
Формування сталого екологічного середовища.	Підвищення частки тіньового сектора в економіці
Зростання патріотизму та інтересу до культурно-історичної спадщини.	Забудова сільськогосподарських угідь та земель природоохоронного і рекреаційного призначення.

Елементи SWOT-аналізу розвитку сфери надання послуг централізованого водопостачання та водовідведення у м. Дніпрі, які дозволяють проаналізувати поточний стан та перспективи галузі надані в таблиці.

Сильні сторони:	Слабкі сторони:
Наявність розробленого та затвердженого генерального плану розвитку міста Дніпра	Необхідність ревізії потенціалу та поточного стану у сфері надання послуг централізованого водопостачання та каналізації в координації з положеннями програми «Стратегія Дніпра 2030»
Розташування міста у безпосередній близькості до поверхневого джерела водопостачання	Поділ міста поверхневими водними об'єктами на три частини
Наявність альтернативного джерела водопостачання	Обмежена потужність водопроводу від альтернативного джерела.
Гарантована забезпеченість обсягів водоспоживання міста з поверхневого джерела водопостачання	Значне погіршення показників якості води річки Дніпро
Діюча система моніторингу повітря і води. Наявність відомчих лабораторій контролю якості води	Недосконалість системи моніторингу та статистики для аналізу поточної ситуацією щодо якості питної води та зворотних вод
Розгалужена мережа централізованого водопроводу та каналізації	Необхідність реконструкції ділянок зношених та аварійних мереж. Необхідність оптимізації системи водопостачання щодо тиску в водопровідній мережі
Наявність потужних комплексів споруд водопідготовки та очищення стічних вод	Необхідність модернізації обладнання із застосуванням новітніх технологій. Вразливість споруд в ході повітряних атак країни-агресора.
Забезпечення водопровідної та каналізаційної мережі спорудами для підвищення тиску та перекачки стічних вод	Вразливість обладнання щодо тимчасового припинення енергопостачання.
Наявність великих індустріально розвинутих бізнес-кластерів	Застарілість технологічних систем водопостачання та водовідведення, несистемний підхід щодо збільшення частки оборотного водопостачання.
Високий рівень забезпечення населення послугами централізованого водопостачання та водовідведення	Низький рівень екологічної обізнаності та відповідального водоспоживання
Можливості:	Загрози:
Використання стратегічного бачення ЄС («Водна директива») щодо попередження забруднення води і боротьби з його наслідками	Політичні глобальні та державні зміни. Геополітичні та цивілізаційні загрози.
Запровадження практики ЄС – «Забруднювач оплачує».	Відсутність нормативної бази. Відмова великого бізнесу від забезпечення захисту екології довкілля через затратність/ тривалу окупність.

Подальше використання водного потенціалу річки Дніпро для забезпечення сталого водопостачання міста	Якщо екологічна ситуація в басейні річки не поліпшиться, виникне необхідність її глибокого очищення на спорудах водопідготовки, що призведе до значних навантажень на державний та місцевий бюджет.
Впровадження діджиталізації документообігу та розвиток міського сервісу з надання послуг централізованого водопостачання і водовідведення	Відсутність стійкого наповнення бюджету розвитку і фінансового забезпечення для надання послуг централізованого водопроводу та каналізації
Диверсифікація виробництва енергії. Запровадження та розвиток альтернативних джерел енергопостачання для живлення об'єктів ВК	Відсутність законодавчої бази щодо можливості мати на регіональному рівні інституції та інструменти для розвитку галузі. Обмеження фінансування державних програм розвитку альтернативних джерел енергопостачання.
Покращення якості життя мешканців одноквартирної житлової забудови та околиць міста повним охопленням мережами централізованого водопроводу та каналізації	Вплив воєнної загрози на інвестиційну активність
Участь у міжнародних екологічних програмах, отримання грантів на розвиток і модернізацію сфери централізованого водопостачання та водовідведення	Недофінансованість або ліквідація відповідних інституцій

Порівняльні переваги (визначені в результаті аналізу сильних сторін і можливостей)

Сильними сторонами міста є вигідне транспортно-географічне розташування в центрі країни із зручною доступністю до більшості регіонів країни. Відповідно до Генеральної схеми планування території України Дніпро визначений в якості центру міжобласної системи розселення в складі Дніпропетровської, Запорізької та Кіровоградської областей із розвинутою системою надання послуг епізодичного обслуговування (адміністративні, соціальні, культурні тощо). Також місто є центром потужної міської агломерації. Транспортно-географічне положення посилюється проходженням через місто, або дотично до міста міжнародних транспортних коридорів Європа-Азія та Північ-Південь, розміщення на великий судноплавний річці із можливості здійснення пасажирських та вантажних перевезень зі столицею та іншими економічними центрами, наявністю вузлової залізничної станції Дніпро-Головний, а також наявністю 5 мостів через Дніпро, в тому числі з тролейбусним сполученням. Місто є центром Придніпровської залізниці; з 2003 р. курсують денні потяги «Столичний експрес» на ділянці Київ – Дніпро – Запоріжжя. Ці сильні сторони підтримуватимуться такими можливостями, як посилення євроінтеграційних процесів, в т.ч. зовнішньоекономічних зв'язків з країнами-членами ЄС (у перспективі – набуття Україною членства в ЄС та НАТО) й перспективою в зв'язку з цим активної розбудови міжнародних автомобільних транспортних коридорів Європа-Азія та Балтійське – Чорне море, а також міжнародних залізничних транспортних коридорів №3 та №9, що дає можливість формувати потужний інтермодальний транспортний хаб.

Економіка міста характеризується достатньо високим рівнем індустріалізації з акцентом на металургію, а також високотехнологічних виробництв космічної, оборонної промисловості та супутніх галузей. Спостерігається високий рівень кваліфікації та професійної підготовки трудових ресурсів, в першу чергу технічного профілю. Існують передумови та ресурси для подальшого розвитку високотехнологічних виробництв та ІТ-сектору: територіальні ресурси, висококваліфіковані спеціалісти, заклади освіти, науково-дослідні установи. У місті відносно стабільна демографічна ситуація, значною мірою пов'язана з великою кількістю переселенців. Також до сильних сторін можна віднести наявність сталих зв'язків між бізнес-елітами міста та міською громадою, а також між міськими та закордонними бізнес-елітами.

Ці сильні сторони підтримуватимуться такими можливостями, як бурхливий розвиток у світі ІТ-технологій, можливе отримання коштів від світової спільноти на відбудову та модернізацію економіки України та окремих регіонів внаслідок інтеграції України в Європейський союз, формуванням локальних економічних кластерів на основі технологічної взаємодії підприємств громади; зокрема по виробництву продуктів харчування з місцевої сировини, легкої промисловості, промисловості будівельних матеріалів, а також створення регіональних та міжнародних економічних кластерів у сфері переробної промисловості, надання послуг ІТ-технологій. До можливостей відноситься використання територій колишніх промислових підприємств шляхом їх реновації, джентрифікації та ревіталізації; створення індустріальних та технологічних парків, бізнес-центрів тощо.

Дніпро має розвинену мережу закладів соціальної інфраструктура, наявність унікальних установ (Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Національна металургійна академія України, Придніпровська державна академія будівництва та архітектури, Дніпропетровський академічний театр опери та балету тощо) та висококваліфікованих кадрів у сфері освіти, науки, культури, медицини. У місті достатньо розвинена мережа вулиць і доріг з твердим покриттям, диверсифікована структура громадського транспорту (метро, тролейбус, трамвай, електричка, автобус), високий рівень транспортно-функціональної зручності, наявні усі види інженерної інфраструктури, включаючи енергетичні потужності Придніпровської ТЕС. Унікальні та привабливі туристично-рекреаційні об'єкти: пам'ятки історії, культури, архітектури, природно-заповідні об'єкти, місця активного відпочинку. До сильних сторін також можна віднести наявність водних ресурсів Дніпра та його притоки Самара, а також достатньої кількості вільних від забудови територій. Ці сильні сторони підсилюються підвищенням уваги до охорони навколишнього природного середовища, впровадженням принципів Сталого розвитку Європейського континенту та Керівних принципів СЕМАТ, зростанням ринку туризму та розвитком туристичних маршрутів, розвитком відновлювальних джерел електроенергії (біопаливо, сонячна та вітрова енергія), а також зростанням активності населення; розширенням участі громадських організацій, окремих громадян у життєдіяльності міста.

Виклики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і можливостей)

Підвищення інвестиційної привабливості міста та покращення бізнес-клімату сприятиме зростанню ділової активності, розширенню сектора малого та середнього підприємництва, дозволить знизити рівень тінізації підприємницької діяльності та стимулюватиме бізнес до використання високотехнологічних процесів та обладнання.

Посилення міжнародної та міжрегіональної співпраці може допомогти консолідувати ресурси для вирішення пріоритетних проблем та сприяти усуненню значних диспропорцій у розвитку економіки та соціальної сфери.

Децентралізація системи управління та розширення власних повноважень органів місцевого самоврядування дозволить підвищити фінансову спроможність громади, що покращить стан об'єктів соціальної інфраструктури та зменшить диспропорцій у розвитку міста.

Зростання ринку туризму та підвищення інтересу до історико-культурної спадщини підвищить можливості туристичного та рекреаційного сектору, сприятиме збільшенню бюджетних надходжень.

Впровадження європейських фінансово-економічних програм, іноземні інвестиції сприятимуть технічній реорганізації інженерно-транспортної інфраструктури міста.

Все вищезазначене може бути реалізоване лише за умови перемоги України у війні та отримання нею гарантій щодо входження у недалекий перспективі у ЄС та НАТО.

Ризики (визначені в результаті аналізу слабких сторін і загроз)

Зношеність ресурсів «старої промисловості», вичерпання «Стратегії Поля» (місто Дніпро вже не поєднує Донбас і Кривбас), слабка консолідація та кластеризація галузей й відсутність заявленої SMART-спеціалізації міста можна віднести до слабких сторін. Серед ризиків у розвитку міста можна відзначити високу частку металургії у експорті, що узалежнює місто від кон'юнктури на світовому ринку сировинних товарів і у подальшому буде впливати на економіку Дніпра.

Негативні демографічні тенденції (скорочення населення, висока трудова міграція за кордон, підвищення демографічного навантаження), а також активізація міграції молоді та працездатного населення за кордон створюють ризик для подальшого «старіння» населення та поглиблення невідповідності між пропозицією і потребами регіонального ринку праці, зокрема, в частині браку кадрів робітничих професій.

В результаті широкомасштабної військової агресії російської федерації у місті виявилися й додаткові слабкі сторони та загрози. Близькість до зони активних бойових дій, постійні ракетні обстріли призводять до часткового руйнування міської інфраструктури проявам урбіциду та екоциду, а також сприяють відтоку кваліфікованих кадрів у західні області України та за кордон. Продовження військових дій і ракетних обстрілів також щоденно можуть наносити ураження інфраструктурі міста і створюватиме негативний психологічний тиск на населення. Загрозою є також глобальна зміна клімату: підвищення середньорічної температури, зсування меж географічних та природно-сільськогосподарських зон на північ.

Висновки

Вивчивши динаміку зміни функціонального призначення території на окремих ділянках відносно містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» у період що розглядається, розробником зазначеної містобудівної документації рекомендується замовнику – департаменту по роботі з активами Дніпровської міської ради, здійснити заходи щодо оновлення містобудівної документації «Внесення змін до генерального плану розвитку м. Дніпра» шляхом внесення змін до неї.

При цьому, до 01.01.2025 внесення змін до документації, яка затверджена до набрання чинності Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо планування використання земель» № 711-IX, внесення змін допускається без урахування вимог цього Закону щодо складу та змісту містобудівної документації на місцевому рівні (абзац другий пункту 3 розділу II «Прикінцеві положення» Закону із змінами, внесеними згідно із Законом № 1423-IX від 28.04.2021; в редакції Закону № 2254-IX від 12.05.2022).

Беручи до уваги кількість ділянок, де відбуваються містобудівні процеси, їх обсяги, враховуючи нові виклики, пов'язані із збройною агресією Російської федерації проти України та набуття містом статусу території відновлення акцентуємо, що відповідно до «Порядку розроблення містобудівної документації», затвердженого Міністерством регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України, Наказ від 16.11.2011 №290 необхідність та обсяги внесення змін до генерального плану розвитку міста Дніпра визначаються уповноваженим органом містобудування та архітектури - департаментом по роботі з активами Дніпровської міської ради.